

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 19 juni 2023

Tid:

kl. 13:00-17:35

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-40

Justerat den 26 juni 2023

Anslaget den 27 juni 2023

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Hans Altsjö
Sekreterare

**§ 1
Bordläggning av interpellation**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationen som redovisas i punkten 1 i kungörelsen.

§ 2

Interpellation av Jan Jönsson (L) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om målet med sammanläggningen av stadsdelarna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta

KS 2023/511

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Jan Jönsson (L) har ställt en interpellation om målet med sammanläggningen av stadsdelarna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta. Kommunfullmäktige beslutade den 24 april 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 3.

§ 3

Interpellation av Jan Jönsson (L) till utbildnings-, arbetsmarknads-, och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om elever i fristående skolor

KS 2023/596

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Jan Jönsson (L) har ställt en interpellation om elever i fristående skolor. Kommunfullmäktige beslutade den 29 maj 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Bjuggren (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 3.

§ 4

**Interpellation av Per Rosencrantz (M) till utbildnings-,
arbetsmarknads-, och personalborgarrådet Emilia
Bjuggren (S) om vuxenutbildning**

KS 2023/597

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Per Rosencrantz (M) har ställt en interpellation om om vuxenutbildning. Kommunfullmäktige beslutade den 29 maj 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Bjuggren (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 3.

**§ 5
Bordläggning av interpellationer**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna som redovisas i punkterna 5-8 i kungörelsen.

§ 6
Ändring av föredragningsordning

Punkterna 42-44 i kungörelsen behandlas före punkten 11 i kungörelsen.

§ 7 Nya interpellationer

Beslut

1. Interpellationerna får ställas.
2. Interpellationerna bordläggs.

Nya interpellationer

1. Interpellation av Marcus Wangel (C) till miljö- och klimatborgarrådet Åsa Lindhagen (MP) gällande förpackningsavfall. Rotel IX.
Dnr KS 2023/684
2. Interpellation av Hamid Ershad Sarabi (C) till stadsbyggnads- och idrottsborgarrådet Jan Valeskog (S) gällande stadsövergripande strategi för ökad simkunnighet. Rotel II.
Dnr KS 2023/685
3. Interpellation av Sara Svanström (L) till trafikborgarrådet Lars Strömgen (MP) om moderniseringen av gatumiljön på Götgatan. Rotel VIII.
Dnr KS 2023/741
4. Interpellation av Kristin Jacobsson (C) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om hemlöshet och osäkra boendeförhållanden för barnfamiljer och relationsvåldsutsatta. Rotel IV.
Dnr KS 2023/742
5. Interpellation av Claes Nyberg (C) till utbildnings-, arbetsmarknads-, och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om lärartätheten i stadens grundskoleverksamhet. Rotel III.
Dnr KS 2023/743

§ 8 Frågestund

Fråga 1

Borgarrådet Wedin (M) ställer en fråga om tunnelbaneutbyggnaden.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 2

Gabriel Kroon (SD) ställer en fråga om ni kommer att lyssna på Telefonplans vänner och omvärdera byggplanerna för Telefonplan.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 3

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om vad finansborgarrådet kommer att göra för skolornas ekonomi på längre sikt.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 4

Jonas Naddebo (C) ställer en fråga om resurser till trygghetsarbetet.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 5

Nike Örbrink (KD) ställer en fråga om trafikens framkomlighet i city.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 6

Borgarrådet Wedin (M) ställer en fråga om Fokus Järva.

Borgarrådet Valeskog svarar på frågan.

Fråga 7

Emelie Wasserman (SD) ställer en fråga om Stockholms stads skolor och barn med särskilda behov.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

**§ 9
Mötet öppnas**

Kommunfullmäktiges ordförande Olle Burell (S) håller ett anförande till kommunfullmäktige med anledning av stadshusets 100-årsjubileum. Därefter öppnas sammanträdet.

**§ 10
Närvaro**

Närvaro, se bilaga 1.

**§ 11
Justering**

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 26 juni 2023.

§ 12
Anmälningssärenden till kommunfullmäktige

KS 2023/8

Beslut

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige:

Uppföljning av stadens lex Sarah-rapportering år 2022
Dnr KS 2023/669Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige
under tiden 25/5 2023 – 14/6 2023

Mark- och miljödomstolens beslut av den 8 juni 2023

Dom (2023-06-08) angående överklagande av kommunfullmäktiges
beslut 2022-10-03 § 16 gällande detaljplan för del av Sättra 2:1 intill
kv. Konduktören (cirka 150 bostäder, verksamheter och
parkeringsgarage), DP 2012-18011-54, Mål nr P 7732-22
Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.
KS 2022/1097

Länsstyrelsen i Stockholm beslut av den 14 juni 2023

Beslut (2023-06-14) med anledning av kommunfullmäktiges beslut
2023-05-29 § 13 angående detaljplan för del av fastigheten Hekla 1
i stadsdelen Kista i Stockholm (240 bostäder, förskola och kontor).
Länsstyrelsen beslutar att inte pröva kommunens antagandebeslut i
enlighet med vad som anges i 11 kap. 10 § plan- och bygglagen
(2010:900) PBL.
Beteckning 404-28532-2023.

**§ 13
Valärenden i kommunfullmäktige 2023**

KS 2023/4

Beslut

1. Avsigelser och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag.
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 19 juni behandlas.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens och valberedningens förslag.

§ 14**Ny mandatperiod: val av ledamöter och ersättare i Järva stadsdelsnämnd och Norra innerstadens stadsdelsnämnd**

KS 2023/469

Beslut

1. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valärendet och valberedningens förslag, bilaga till valärendet.
2. Inkallelseordning för ersättare vid ordinarie ledamöters frånvaro bestäms enligt förslag i valärendet.
3. Vakanser bordläggs.

Till Järva stadsdelsnämnd väljs nedanstående personer för perioden 2023-07-01 till 2023-12-31:

Ordförande Rashid Mohammed (V)

1:e vice ordförande Ole-Jörgen Persson (M)

2:e vice ordförande Elvir Kazinic (S)

Ledamot: Anna Jonazon (S), Nassir Abdullahi Ali (S), Kyllikki Iroegbu (S), Helene Wildner (V), Mansur Jama (MP), Annika Friberg (M), Lotta Högström (M), Ghazal Saberian (SD), Åsa Nilsson Söderström (L) och Patrick Amofah (C).

Ersättare:

Bengt Ohlsson (S), Fadumo Dahir Igal (S), Azad Hassan (S), Letti Freivalds (S), Ifrah Ibrahim Osoble (V), Allan Ahmad (V), Shannet Fessehazion (MP), Niklas Dahlstrand (M), Kerstin Thufvesson (M), Mauritz Jokela (M), Robert Westerlund (SD), Carolina Rosén (L) och Kim Ekblom (C).

Till Norra innerstadens stadsdelsnämnd väljs nedanstående per för perioden 2023-07-01 till 2023-12-31:

Ordförande Petter Martinsson (S)

1:e vice ordförande Petra Gardos Ek (M)

2:e vice ordförande Bo Magnusson (MP)

Ledamot: Anna Ekström (S), Bengt-Olov Tengmark (S), Noor Karim (S), Tomas Dillen (V), Camille Gelfgren (V), Amelie Langby (M), Magnus Granat (M), Anders Lindman (SD), Linnéa Sandström Lange (L) och Daniele Fava (C).

Ersättare:

Fredrik Boeke (S), Sanna Eliasson (S), Ola Olsson (S), Luna Recabarren (S), Ida Nilsson (V), Jaime Barrios (V), Maria Walter (MP), Fredrik Strömsten (M), Douglas Ahlberg (M), Ann-Christine Carlberg (SD), Christina Schönberg Messick (L), Göran Råsmar (C) och Gaby Roseen (KD).

För ledamot tillhörande nedanstående parti:	inträder ersättarna i nedan angiven partiordning:
S	S, V, MP, C, L, M, KD, SD
V	V, S, MP, L, C, M, KD, SD
MP	MP, V, S, L, C, M, KD, SD
M	M, L, C, KD, SD, S, V, MP
L	L, M, C, KD, MP, S, V, SD
C	C, L, M, KD, MP, S, V, SD
KD	KD, M, L, C, SD, S, MP, V
SD	SD, KD, M, L, C, S, MP, V

Om det finns mer än en ersättare från samma parti, inträder de i den ordning de upptagits i valberedningens förslag.

Ärendet

Valärende till Järva stadsdelsnämnd och Norra innerstadens stadsdelsnämnd den 16 juni behandlas.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens och valberedningens förslag.

§ 15**Ny mandatperiod – val av nämndemän till Stockholms tingsrätt, Södertörns tingsrätt och Solna tingsrätt**

KS 2023/266

Beslut

1. Val förrättas för att utse 383 personer till uppdrag som nämndeman i Stockholms tingsrätt för tjänstgöringstiden 2024-01-01 – 2027-12-31 enligt valberedningens förslag och tilläggförslag av Linnea Vinge (SD).
2. Val förrättas för att utse 189 personer till uppdrag som nämndeman i Södertörns tingsrätt för tjänstgöringstiden 2024-01-01 – 2027-12-31 enligt valberedningens förslag och ändrings- och tilläggförslag av Tina Kratz (V) och Linnea Vinge (SD).
3. Val förrättas för att utse 150 personer till uppdrag som nämndeman i Solna tingsrätt för tjänstgöringstiden 2024-01-01 – 2027-12-31 enligt valberedningens förslag och ändrings- och tilläggförslag av Linnea Vinge (SD).
4. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Ny mandatperiod - val av nämndemän till Stockholms tingsrätt, Södertörns tingsrätt och Solna tingsrätt behandlas.

I debatten yttrar sig, se bilaga 3.

Förslag till beslut

Tina Kratz (V) föreslår att Aron Bentegårds nominering till nämndeman i Södertörns tingsrätt återtas och att Sara Lindhagen väljs till nämndeman istället.

Linnea Vinge (SD) föreslår att Fred Saberi väljs till nämndeman i Stockholms tingsrätt, att Björn Franzén väljs till nämndeman i Solna tingsrätt, att Håkan Åhs nominering till Solna tingsrätt återtas och att Kinga Håkansson, Therese Dorsch och Christer Persson väljs till nämndemän i Södertörns tingsrätt.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tillägg- och ändringsförslag från Tina Kratz (V) och Linnea Vinge (SD). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 16**Tilläggsavtal till tidigare genomförd försäljning av fastigheten Stiftelsen 1, Oskar I Minne**

Reviderat genomförandebeslut
Framställan från fastighetsnämnden
KS 2023/660

Beslut

1. Fastighetsnämnden ges rätt att teckna tilläggsavtal avseende fastigheten Stiftelsen 1, enligt bilaga till utlåtandet.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas.

Utlåtandet gäller Tilläggsavtal till tidigare genomförd försäljning av fastigheten Stiftelsen 1, Oskar I Minne.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17**Svenska för invandrare (sfi) för ukrainska medborgare**

Framställan från arbetsmarknadsnämnden

KS 2023/693

Beslut

1. Person som har ansökt om eller fått uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet ska utgöra en del av den målgrupp som har rätt att delta i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i enlighet med 7 kap. 8 a § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.
2. Arbetsmarknadsnämnden får besluta om att upphöra, justera respektive fortsätta att erbjuda möjligheten till svenska för invandrare för målgruppen även om 7 kap. 8 a § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning skulle upphöra att gälla.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Svenska för invandrare (sfi) för ukrainska medborgare.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) och Magnus Runsten (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Jönsson (L), Per Rosencrantz (M) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut i borgarrådsberedningen.

Johan Kling (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18
Ändring av föredragningsordning

Föredragningsordningen gällande ärendena 21, 24 och 25
i kungörelsen ändras och behandlas i ordningsföljden 24, 25 och
21.

§ 19**Exploateringsavtal för idrottscenter med inslag av kultur och andra verksamheter inom fastigheten Gjutmästaren 6 i Ulvsunda industriområde med Fastighets AB G-Mästaren, projekt Gjutmästaren 6 etapp 1**

Genomförandebeslut

Hemställan från exploateringsnämnden

KS 2023/585

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra exploatering inom fastigheten Gjutmästaren 6 i Ulvsunda industriområde, projekt Gjutmästaren 6 etapp 1, till en investeringsutgift om 35,6 miljoner kronor och en investeringsinkomst om 19 miljoner kronor.
2. Utgifterna för 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2024.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Exploateringsavtal för idrottscenter med inslag av kultur och andra verksamheter inom fastigheten Gjutmästaren 6 i Ulvsunda industriområde med Fastighets AB G-Mästaren, projekt Gjutmästaren 6 etapp 1.

Ärendet sambehandlas med ärendena KS 2023/331 och KS 2023/537.

I debatten yttrar sig, se bilaga 3.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S), Aidin Zandian (V), Jonas Naddebo (C), Björn Ljung (L) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20**S:t Erik Markutveckling AB:s ombyggnation av
bryggeribygnad till idrottscentrum inom fastigheten
Gjutmästaren 6**

Genomförandebeslut

KS 2023/331

Beslut

Genomförandet av ombyggnation av bryggeribygnad samt inrättande av ett idrottscentrum inom fastigheten Gjutmästaren 6 till en total investeringsutgift om 902 mnkr exklusive index godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller S:t Erik Markutveckling AB:s ombyggnation av bryggeribygnad till idrottscentrum inom fastigheten Gjutmästaren 6.

Ärendet sambehandlas med ärendena KS 2023/585 och KS 2023/537.

I debatten yttrar sig, se bilaga 3.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S), Aidin Zandian (V), Jonas Naddebo (C), Björn Ljung (L) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21

Detaljplan för del av fastigheten Gjutmästaren 6 i stadsdelen Ulvsunda industriområde (idrott, kontor, handel, hotell samt besöks- och icke störande verksamheter m.m.), Dp 2018-06893-54

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden
KS 2023/537

Beslut

Detaljplan för del av fastigheten Gjutmästaren 6, Dp 2018-06893-54, i stadsdelen Ulvsunda industriområde antas.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Detaljplan för del av fastigheten Gjutmästaren 6 i stadsdelen Ulvsunda industriområde (idrott, kontor, handel, hotell samt besöks- och icke störande verksamheter m.m.), Dp 2018-06893-54.

Ärendet sambehandlas med ärendena KS 2023/585 och KS 2023/331.

I debatten yttrar sig, se bilaga 3.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S), Aidin Zandian (V), Jonas Naddebo (C), Björn Ljung (L) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

R2 Utlåtande Dnr KS 2023/537-2

Planbestämmelser 2021-12-06, Dnr KS 2023/537-1.5

Planbeskrivning 2022-11-11, Dnr KS 2023/537-1.4

Samrådsredogörelse 2020-03-04, Dnr KS 2023/537-1.1

Granskningsutlåtande 2022-10-04, Dnr KS 537-1.3

Miljökonsekvensbeskrivning 2022-06-30, Dnr KS 2023/537-1.2

§ 22

Detaljplan för del av fastigheten Fatburen 1 Söderhallarna i stadsdelen Södermalm (centrum), Dp 2018-05872-54

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden
KS 2023/538

Beslut

Detaljplan för del av fastigheten Fatburen 1, Dp 2018-05872-54, i stadsdelen Södermalm, antas.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Detaljplan för del av fastigheten Fatburen 1 Söderhallarna i stadsdelen Södermalm (centrum), Dp 2018-05872-54.

I debatten yttrar sig, se bilaga 3.

Förslag till beslut

Anders Göransson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

R2 Utlåtande KS 2023/538-2
Planbestämmelser 2023-03-27, dnr KS 2023/538-1.4
Planbeskrivning 2023-03-27, dnr KS 2023/538-1.2
Samrådsredogörelse 2021-06-11, dnr KS 2023/537-1.1
Granskningsutlåtande 2023-02-25, dnr KS 2023/537-1.3

§ 23**Projekt Bällsta IP, del av fastigheten Riksby 1:3, bland andra inom Bromma stadsdelsnämndsområde**

Inriktningsbeslut

Framställan från idrottsnämnden och fastighetsnämnden

KS 2023/290

Beslut

1. Inriktningen för Projekt Bällsta IP, del av fastigheten Riksby 1:3, bland andra godkänns.
2. Fastighetsnämnden medges rätt att fortsätta planera förutsättningarna för Projekt Bällsta IP, del av Riksby 1:3, avseende friidrottshall och parkering, till en investeringsutgift som framgår av bilaga till utlåtandet, som underlag för ett kommande genomförandebeslut.
3. Utgifterna för år 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget 2024.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Projekt Bällsta IP, del av fastigheten Riksby 1:3, bland andra inom Bromma stadsdelsnämndsområde.

Ärendet sambehandlas med KS 2023/318.

I debatten yttrar sig, se bilaga 3.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24

Överenskommelse inför genomförande av exploatering för ny idrottsplats, Bällsta IP, inom fastigheterna Bällsta 1:13 och Bällsta 1:14 samt del av fastigheten Riksby 1:3, projekt Bällsta IP, i Bällsta med fastighetskontoret

Genomförandebeslut

Hemställan från exploateringsnämnden

KS 2023/318

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra exploatering inom fastigheterna Bällsta 1:13 och Bällsta 1:14 samt del av fastigheten Riksby 1:3, projekt Bällsta IP till en investeringsutgift om 79,7 mnkr samt en investeringsinkomst om 75,5 mnkr.
2. Utgifterna för år 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2024.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Överenskommelse inför genomförande av exploatering för ny idrottsplats, Bällsta IP, inom fastigheterna Bällsta 1:13 och Bällsta 1:14 samt del av fastigheten Riksby 1:3, projekt Bällsta IP, i Bällsta med fastighetskontoret

Ärendet sambehandlas med KS 2023/290.

I debatten yttrar sig, se bilaga 3.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 25**Projekt Slussen**

Hemställan från exploateringsnämnden

Reviderat genomförandebeslut

KS 2023/445

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra projekt Slussen till en investeringsutgift om 20 770 mnr, investeringsinkomst om 8 140 mnr samt en försäljningsinkomst om 538 mnr.
2. Utgifterna för år 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2024.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget, se bilaga 2.

Deltar inte i beslutet

Samtliga ledmöter från Sverigedemokraterna avstår från att delta i beslutet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Projekt Slussen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 3.

Förslag till beslut

Anders Österberg (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M), Nike Örbrink (KD), Svante Linusson (C) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas, Centerpartiets och Kristdemokraternas gemensamma förslag, se bilaga 2.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 26**Förändrade schabloner grundskola och grundsärskola
samt tillfällig förändring av regler för resultatenheter**

KS 2023/673

Beslut

1. Schablonerna inom grundskola och grundsärskola höjs i enlighet med utlåtandet.
2. Utbildningsnämnden ska för innevarande år fördela ut hela höjningen som avser egen regi som peng till skolorna.
3. Ökade kostnader till följd av beslutet finansieras genom central medelsreserv.
4. Justerade regler för resultatenheter under 2023 och 2024 godkänns enligt utlåtandet.
5. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Förändrade schabloner grundskola och grundsärskola samt tillfällig förändring av regler för resultatenheter.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) och Tina Kratz (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Boragrådet Jönsson (L) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Hanna Werner (M) och Linnea Vinge (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Claes Nyberg (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 27

Ändring av allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande hundrastgårdar inom Rinkeby-Kista stadsdelsnämndsområde

Hemställan från Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
KS 2023/276

Beslut

1. Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun, i enlighet med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnds förslag och bilaga 1-3 till utlåtandet godkänns.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen Stockholm.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ändring av allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande hundrastgårdar inom Rinkeby-Kista stadsdelsnämndsområde.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 28
Tilläggsavtal till konsortialavtal avseende Stockholm
Exergi Holding AB
KS 2023/417

Beslut

Tillägg nr 2 till konsortialavtal mellan Stockholms Stadshus AB och Ankhiale Bidco AB, bilaga till utlåtandet, godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag i utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Tilläggsavtal till konsortialavtal avseende Stockholm Exergi Holding AB.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 29

Aktieägartillskott från Stockholm Vatten AB till intressebolaget Sydvästra stockholmsregionens va- verks aktiebolag (SYVAB)

KS 2023/418

Beslut

Aktieägartillskott från Stockholm Vatten AB till SYVAB
(org nr 556050-5728) om 13,3 mnkr godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag i utlåtande behandlas. Utlåtandet
gäller Aktieägartillskott från Stockholm Vatten AB till
intressebolaget Sydvästra stockholmsregionens va-verks aktiebolag
(SYVAB).

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är
kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 30
**Reviderat genomförandebeslut avseende Skolfastigheter
i Stockholm AB:s ny- och ombyggnation av
Vällingbyskolan**

KS 2023/225

Beslut

Reviderat genomförande av Skolfastigheter i Stockholm AB:s ny- och ombyggnad av Vällingbyskolan med en investeringsutgift inklusive index om 419 mnkr godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag i utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut avseende Skolfastigheter i Stockholm AB:s ny- och ombyggnation av Vällingbyskolan.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 31**Reviderat genomförandebeslut avseende Skolfastigheter i Stockholm AB:s om- och nybyggnation av Hästhagsskolan, kv. Vendelsö, Farsta**

KS 2023/420

Beslut

Reviderat genomförande av Skolfastigheter i Stockholm AB:s om- och nybyggnad av Hästhagsskolan, kv. Vendelsö, Farsta med en investeringsutgift inklusive index om 451,8 mnkr godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag i utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut avseende Skolfastigheter i Stockholm AB:s om- och nybyggnation av Hästhagsskolan, kv. Vendelsö, Farsta.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 32**Gemensamma funktionsbeskrivningar för specifika funktioner inom äldreomsorgen i Stockholms stad**

Framställan från äldre nämnden

KS 2023/84

Beslut

1. Stadsgemensamma funktionsbeskrivningar för anhörigkonsulent, legitimerad dietist, digital stödjare och fixare godkänns enligt bilagorna 1-4 till utlåtandet.
2. Äldre nämnden ges i uppdrag att göra eventuella revideringar av funktionsbeskrivningarna i samverkan med stadsdelsnämnderna.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag i utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Gemensamma funktionsbeskrivningar för specifika funktioner inom äldreomsorgen i Stockholms stad.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 33

Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem

Hemställan från socialnämnden

KS 2023/141

Beslut

Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem (KS 2023/141) i enlighet med bilaga till 1 utlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag i utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 34**Beslut om särskilt individanpassad stödinsats för att underlätta arbete eller studier enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen (2001:453) – Riktlinjer för särskilt individanpassad stödinsats för att underlätta arbete eller studier**

Framställan från socialnämnden

KS 2023/280

Beslut

1. Riktlinjer för särskilt individanpassad stödinsats för att underlätta arbete eller studier enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen (SoL), enligt bilaga 1 till utlåtandet, godkänns.
2. Beslutet gäller från 1 juli 2023.
3. Socialnämnden får i uppdrag att utarbeta tillämpningsanvisningar för handläggning av riktlinjerna.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag i utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Beslut om särskilt individanpassad stödinsats för att underlätta arbete eller studier enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen (2001:453) – Riktlinjer för särskilt individanpassad stödinsats för att underlätta arbete eller studier.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 35**Ekonomiskt stöd till barnfamiljer med rätt till tidsbegränsat förstärkt tilläggsbidrag inom bostadsbidraget**

KS 2023/509

Beslut

1. Barnfamiljer i Stockholms stad som har rätt till det av regeringen föreslagna tidsbegränsade förstärkta tilläggsbidraget inom bostadsbidraget, får avräkna tilläggsbidraget vid beräkning av ekonomiskt bistånd efter prövning enligt 4 kap. 2 § SoL i enlighet med utlåtandet.
2. Beslutet gäller under förutsättning att riksdagen fattar beslut i enlighet med regeringens förslag.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag i utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ekonomiskt stöd till barnfamiljer med rätt till tidsbegränsat förstärkt tilläggsbidrag inom bostadsbidraget.

I debatten uttra sig, se bilaga 3.

Förslag till beslut

Rashid Mohammed (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 36

Motion om en överdäckningsstrategi

Motion av Karin Ernlund och Jonas Naddebo (båda C)

KS 2023/150

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om en överdäckningsstrategi.

I debatten yttrar sig, se bilaga 3.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 37**Motion om förlängning av Ågesta konstsnöspår**

Motion av Karin Ernlund (C)

KS 2022/1435

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om förlängning av Ågesta konstsnöspår.

I debatten yttrar sig, se bilaga 3.

Förslag till beslut

Frida Bentsson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C), Fritz Lennard (M) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 38
Bordläggning av motioner**

Motionerna med nummer 40 och 41 på kungörelsen bordläggs.

§ 39 Nyväckta motioner

Följande motioner väcktes under perioden 30 maj - 19 juni 2023:

1. Motion av Thomas Wihlman (C) om kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen. Rotel VI. Dnr KS 2023/686
2. Motion av Jonas Naddebo (C) om hållbar matupphandling. Rotel I. Dnr KS 2023/687
3. Motion av Kristin Jacobsson (C) om kommunöverskridande samarbete för skyddade boenden. Rotel IV. Dnr KS 2023/769
4. Motion av Jonas Naddebo och Svante Linusson (båda C) om en träbyggnadsstrategi. Rotel I. Dnr KS 2023/770
5. Motion av Ashna Ibrahim (C) om ekodukt över västra stambanan i Älvsjö. Rotel VIII. Dnr KS 2023/771
6. Motion av Jonas Naddebo och Ashna Ibrahim (båda C) om att bygga ett kallbadhus i Hammarby sjö. Rotel II. Dnr KS 2023/772

§ 40
Mötet avslutas

kommunfullmäktige
2023-06-19

Sida 47 (125)

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
48	Burell, Olle §§ 9-24,38-40		S	15:11	17:39
77	Brinck, Cecilia §§ 1-7, 25-27		M	12:56	17:39
47	Stenudd, Sara §§ 8, 28-37		V	13:46	17:39
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	15:50	17:39
105	Ali Hassan, Shamso		V	15:10	17:39
42	Ali, Ismail		C	13:54	17:39
102	Aranda de Gutiérrez, Norma		S	14:33	17:39
92	Armstad, Stian		S	14:48	17:39
89	Badeli, Aida		MP	15:05	17:39
96	Bengtsson, Frida		S	12:59	17:39
23	Bjuggren, Emilia		S	13:01	17:37
8	Boucher, Torun		V	13:06	13:58
8	Boucher, Torun	Zandian, Aidin	V	14:31	17:39
58	Carlsson Hallberg, Ewa		S	12:56	17:39
94	Carlsson, Alma		S	13:00	17:39
13	Cederschiöld, Anna	Brege, Johan	M	14:59	17:39
80	Edin, Anders		SD	13:23	17:37
53	Edlund, Ingela		S	13:02	17:37
40	Elfvén, Anne-Lie		L	14:48	17:39
95	Finnveden, Felix		S	12:59	17:39
14	Forslund, Maurice		KD	14:59	17:39
69	Friberg, Annika		M	14:03	17:39
12	Granswed Baat, Sophia		M	15:00	17:39
103	Güler, Esme		S	13:08	17:37
52	Göransson, Anders		S	14:39	17:39
51	Hansson, Martin		MP	13:31	17:39
4	Hedin, Andrea	Ström, Albin	M	15:08	17:39
66	Hedrup, Tom	Erbe, Torbjörn	M	14:23	17:39
61	Heinonen, Johan		S	12:56	17:39
34	Hellström, Anette		M	14:33	17:37
37	Hollis, Michaela		KD	14:57	17:39
107	Holm, Jens		V	15:04	17:39
70	Hökmark, Christoffer		M	14:53	17:39
43	Ibrahim, Ashna		C	13:01	17:39
19	Jacobsson, Kristin	Kling, Johan	C	13:02	17:36
30	Jama, Hassan		V	13:59	17:34
88	Jama, Mansur		MP	13:03	17:39
31	Johansson, Tobias		V	14:58	17:39
39	Jonlund, Rasmus	Abdu, Said	L	15:23	17:39

kommunfullmäktige
2023-06-19

						Sida 48 (125)
79	Juntunen, Tapani	Löfgren, Roine	SD	15:12	17:39	
18	Jönsson, Jan		L	12:55	17:39	
101	Kazinic, Elvir		S	13:48	17:39	
62	Kratz, Tina		V	13:01	17:39	
86	Kroon, Gabriel		SD	13:02	17:39	
81	Kroon, Julian		SD	14:43	17:37	
104	Körhan, Özlem	Ehrnström, Thomas	V	15:24	17:39	
36	Lennaárd, Fritz		M	13:03	17:39	
99	Lind, Andreas		S	13:12	17:39	
7	Lindblom, Clara		V	14:59	17:36	
60	Lindgren, Jimmy		S	13:35	17:37	
71	Lindström, Therese		M	13:46	17:37	
45	Linusson, Svante		C	14:05	17:39	
16	Ljung, Björn		L	13:14	17:36	
64	Ljuslin, Maria		V	14:45	17:39	
97	Lorentzi, Ulrika		S	13:05	17:39	
9	Mattsson, Alexandra		V	13:57	17:39	
63	Mjörnberg, Robert		V	13:01	17:39	
38	Modig, Aron	Roos, Anton	KD	15:00	17:39	
28	Mohammed, Rashid		V	12:59	17:37	
29	Mustonen, Maria		V	13:00	17:37	
20	Naddebo, Jonas		C	13:01	17:37	
41	Nilsson Söderström, Åsa		L	13:05	17:39	
32	Nilsson, Johan		M	15:02	17:39	
10	Nilsson, Jonas		M	14:58	17:39	
44	Nyberg, Claes		C	14:58	17:39	
87	Obermüller, Cecilia		MP	14:59	17:39	
24	Ojanne, Alexander		S	15:06	17:39	
33	Paccamonti, Johan	Cederhage, Roslana	M	15:00	17:39	
100	Palm, Ulrika		S	12:56	17:39	
98	Piazzolla, Catharina		S	14:24	17:39	
93	Rashid, Sona	Bustos, Emil	S	14:44	17:39	
91	Risberg, Eva		S	12:59	17:39	
72	Rosencrantz, Per		M	12:56	17:39	
90	Runsten, Magnus		MP	13:56	17:37	
83	Salnikov, Sergej		SD	14:52	17:37	
27	Salvo, Maria-Elsa		S	14:32	17:39	
65	Sharaf Abdi, Ahmed		V	14:45	17:39	
54	Sjöberg, Ulla		S	13:12	17:39	
35	Sjölander, Henrik		M	14:42	17:37	
17	Smedberg-Palmqvist, Isabel		L	14:02	17:39	

kommunfullmäktige
2023-06-19

					Sida 49 (125)
57	Stavling, Margareta	S	14:07	17:39	
50	Strömgren, Lars	MP	14:03	17:39	
106	Svanfeldt Obligado, Marcus	V	12:56	17:39	
74	Svanström, Sara	L	14:59	17:39	
84	Söderström, Leif	Nordström, Åke	SD	12:56	17:39
75	Tufvesson, Christina	L	13:51	17:37	
22	Valeskog, Jan	S	13:55	17:39	
26	Vikman Rindevall, Arvid	Stark, Emelie	S	14:32	17:39
85	Vinge, Linnéa	SD	13:02	17:37	
55	Walther, Ulf	S	14:53	17:39	
21	Wanngård, Karin	S	12:56	17:39	
82	Wassermann, Emelie	SD	13:11	17:39	
5	Wedin, Dennis	M	13:00	17:39	
68	Wejke Norberg, Lou-Ann	M	14:46	17:39	
73	Werner, Hanna	M	14:49	17:39	
78	Åkerlund, Liliane	SD	12:54	17:39	
15	Örbrink, Nike	KD	13:30	17:39	
25	Österberg, Anders	S	14:01	17:39	
59	Österman, Gustav	S	13:00	17:39	
49	Lindhagen, Åsa	MP	14:59	17:39	

Bilaga 2

2023-06-19

KF Ärende 27

Projekt Slussen
Hemställan från
exploateringsnämnden
Reviderat genomförandebeslut

Dnr KS 2023/445

Dennis Wedin m.fl. (M)
Jan Jönsson m.fl. (L)
Jonas Naddebo m.fl. (C)
Nike Örbrink m.fl. (KD)

Förslag till beslut

Vi föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra projekt Slussen till en investeringsutgift om 20 770 mnkr, investeringsinkomst om 8 140 mnkr samt en försäljningsinkomst om 538 mnkr.
2. Utgifterna för år 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2024.
3. Kommunstyrelsen och exploateringsnämnden ska delges en löpande lägesredovisning fram till dess att projekt Slussen i sin helhet står klar. Denna ska göras kvartalsvis som ett minimum.
4. Kommunstyrelsen och exploateringsnämnden ska skyndsamt delges information kring de olika alternativ som setts över för ny placering av den tillfälliga bussterminalen. Om en korrekt utredning med tydliga alternativ inte kan redovisas, bör frågan tas upp för politiskt beslut, för att säkerställa att placeringen vid Birkaterminalen är korrekt analyserad och välgrundad.
5. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utveckla en central funktion med externa och oberoende granskare specifikt för stora projekt där bland annat Projekt Slussen ska ingå.
6. Därutöver anförs följande

Exploateringsnämnden är ansvarig för ombyggnationen av Slussen och den exploatering som planeras i samband med detta. Huvudarbetena har pågått, och pågår fortfarande, med stora utmaningar bland annat på grund av omfattande arkeologiska utgrävningar i området, komplicerade geotekniska förutsättningar och andra tekniska utmaningar med bland annat arbeten i direkt anslutning till tunnelbanan. Ett färdigställande av Slussen är givetvis nödvändigt och projektet har under alla år haft en bred politisk uppbackning oavsett styrande majoritet i Stadshuset. Vi konstaterar att projektet återigen har fördrats och ett reviderat genomförandebeslut tyvärr krävs för att projektet ska kunna färdigställas.

Givet komplexiteten och projektets historik och kostnadsökningar som helhet ser vi ett behov av att öka den politiska styrningen av det fortsatta arbetet. Istället för att exploateringskontoret som tidigare, ges full delegationsrätt på de olika delbesluten i genomförandet, så anser vi att det behövs en ny form av avvikelserapportering till nämnden som lämnas betydligt tätare än tidigare. Detta för att öka nämndens möjlighet till politisk styrning vad gäller tidplan och ekonomi kopplat till de beslutade ramarna. Exploateringsnämnden behöver också hitta en modell för uppföljning av de upphandlingar som görs, i syfte att förstärka rapporteringen till nämnden. Vi anser därtill att kommunstyrelsen och exploateringsnämnden ska delges en löpande lägesredovisning fram till dess att projekt Slussen i sin helhet står klar. Denna ska göras kvartalsvis som ett minimum.

Det har tidigare efterfrågats krav på kostnadsbesparingar. En redovisning av kostnadsbesparande åtgärder saknas dock helt i föreliggande ärende och vi anser att såväl kommunstyrelsen och exploateringsnämnden bör få ta del av hur exploateringskontoret arbetat med kostnadsbesparingar och vilka avvägningar som har gjorts. Staden behöver också säkerställa ett effektivt och tillitsfullt samarbete mellan projektets olika aktörer och tydligare politisk styrning med kontrollstationer, när risken för förseningar och fördyringar uppenbaras. Alla stora projekt och evenemang medför risker och sårbarheter inom organisationen. Vi vill därför att staden ska utveckla en central funktion med externa granskare för stora projekt som exempelvis Slussen.

En viktig del i det fortsatta genomförandet av projekt Slussen handlar om att färdigställa bussterminalen i Katarinaberget. Det är ett mycket omfattande projekt i sig, som också kommer med stora risker – såväl ekonomiska som tidsmässiga för hela Slussen. Om bussterminalen försenas så försenas hela Slussen, med stora fördyringar och olägenheter som en konsekvens. Det är därför synnerligen viktigt att ledamöterna i den ansvariga nämnden löpande hålls informerade om genomförandet av bussterminalen, något som inkluderar en flytt av den tillfälliga terminalen.

Precis som finansborgarrådet uttryckligen skriver i sina synpunkter i ärendet så har projekt Slussen mycket att vinna på transparens och öppenhet. Hittills verkar det dock enbart vara fina ord på ett papper – någon öppenhet eller transparens har vänsterstyret ännu inte visat upp när det gäller oppositionens möjlighet till insyn och information i projektet. Exempelvis skickades föreliggande, mycket omfattande och komplexa ärende, ut till oppositionen i exploateringsnämnden blott en vecka innan nämndens sammanträde, dessutom fick nämnden en dragning om projektet först efter att sammanträdet hade avslutats och beslut redan fattats.

När det gäller beslut om ny plats för den tillfälliga bussterminalen så fick oppositionen ingen information över huvud taget innan det stod att läsa om i ett antal nyhetsartiklar. Detta trots att beslutet hade fattades av styrgruppen dagen innan exploateringsnämndens sammanträde. Denna ordning från vänsterstyret synes oss ligga långt ifrån de formuleringar om ”öppenhet” och ”transparens” som finansborgarrådet alltså skriver om i ärendet.

Första efter att oppositionen själva aktivt efterfrågat information om beslutet att flytta den tillfälliga bussterminalen flera hundra meter bort mot Birkaterminalen så sändes det ut ett kortare PM till exploateringsnämndens samtliga ledamöter. Detta skedde dock först en vecka efter nämndens sammanträde och syfte med utskicket angavs vara med anledning av den senaste veckans artiklar i media angående flytt av temporär bussterminal, snarare än att öppet

och transparent informera exploateringsnämnden om ett synnerligen centralt beslut inom projekt Slussen.

Tyvänn konstaterar vi att den utskickade informationen helt saknade en redogörelse för vilka andra alternativ som staden tittat på, hur kostnaderna sett ut och varför man till slut landade i just detta alternativ. Det anges att man tittat på många olika alternativa placeringar, men inget om vilka dessa är eller varför man valt placeringen vid Birkaterminalen. Den placeringen kommer att drastiskt öka gångavståndet för tiotusentals pendlare varje dag och innebära en betydande olägenhet för väldigt många stockholmare. Att flytta den tillfälliga bussterminalen så pass långt bort från Slussen riskerar också leda till att fler väljer bort kollektivtrafiken till förmån för bilen och att genomfartstrafiken därmed ökar i city.

I februari fick exploateringsnämnden en lägesrapport kring bussterminalen. Givet komplexiteten och projektets historik och kostnadsökningar som helhet ansåg vi redan då att exploateringsnämnden måste ges löpande information kring hela projektets genomförande fram till dess att bussterminalen är driftsatt. Allt i syfte att underlätta för nämndens ledamöter att hålla sig uppdaterade om projektets ekonomi och framdrift och därigenom underlätta den politiska styrningen av detta mycket omfattande och komplicerade projekt. Som ansvariga politiker har vi ett krav på att vara aktiva i nämnden och att fatta beslut på rimliga grunder. Socialdemokraternas högst aktiva ovilja att delge oppositionen information i rimlig tid, eller för den delen fullgod information, försätter oss i en oacceptabel sits.

Vi har full förståelse för att det inte finns någon självklar eller enkel lösning på detta, men att oppositionen inte ens ges möjlighet att se alternativen och vägvalen innan beslut fattas - när stockholmarnas vardag påverkas i så hög grad – det menar vi inte går i linje med varken öppenhet eller transparens. Angående den tillfälliga placeringen av bussterminalen behöver utredningen redogöra påverkan på ekonomi, tidsplan och konsekvens för resenärer för de olika alternativen. Om det inte kan motiveras varför den beslutade placeringen är bättre än platser som är bättre ur ett resenärsperspektiv, behöver frågan lyftas till politiskt beslut. Vi vill också understryka vikten av att staden och regionen kommer överens om en byggprocess för den nya gång- och cykelbron som inte riskerar att skada Söderströmsbron, vilket skulle innebära förödande konsekvenser för kollektivtrafiken och möjligheten till underhållsarbeten.

Det viktigaste för stockholmarna är givetvis att Slussen blir klar. Men under tiden som den byggs är det minst lika viktigt att vi med gemensamma krafter försöker se till att minska olägenheterna för alla som berörs.

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 19 juni 2023

§ 2 Interpellation av Jan Jönsson (L) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om målet med sammanläggningen av stadsdelarna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta

Anförande nr 1

Borgarrådet Wanngård (S): Ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Vi har ställt ett antal frågor om sammanslagningen av stadsdelarna på Järva, det vill säga Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta. Det har vi gjort därför att vi har engagerat oss mycket i frågan. Vi har även träffat den nya direktören, socialchefen och fackliga representanter och ställt ett antal frågor muntligen om detta.

Därför tycker vi att det är lite synd att finansborgarrådet inte riktigt har valt att svara på våra frågor. De har ställts väldigt seriöst. Det är lite synd också därför att vi nu börjar se en del konsekvenser av den stora omorganisationen. Medarbetarna vet inte var de ska sitta efter semestern, och beslutet om hur utredningen av den nya förvaltningens lokaler ska gå till fattades så sent som på den senaste nämnden, i förra veckan. Det saknas besked om hur förstärkningarna till socialtjänsten ska se ut, och så vidare.

Vi har många gånger hört att sammanläggningen inte ska påverka socialtjänsten, men vi kan läsa i lokaltidningen Mitt i från helgen att oron nu sprider sig. Jag skulle kunna läsa upp flera uttalanden, men bland annat säger en socialsekreterare som vill vara anonym: Vi får inte säga omorganisation utan måste säga sammanläggning, men det är det inte. Det är definitivt just en omorganisation som pågår, och det borde också behandlas som en sådan. Jag förstår inte hur man har tänkt att det här bara ska gå ihop sig på några månader. Det krävs att man sitter ned länge, har fokusgrupper och har ett samarbete och att man påbörjar det här långsamt.

Sedan säger personen vidare: Det togs ett politiskt beslut och sedan har vi bara fått informationen att varsågod, det här är cheferna som ska vara kvar och så här ska enheterna se ut – punkt. Vi har inte känt oss delaktiga alls i processen och har inte fått vara med och utforma speciellt mycket.

I slutändan konstaterar man följande: Det här kan komma att drabba de mest utsatta barnen. De kan komma att få vänta längre på olika insatser. Jag ser det även som en stor risk att det kan hända att vi missar något på grund av att vi är stressade eller inte riktigt har koll. Det kan få katastrofala följder.

Det finns alltså många frågor som finansborgarrådet förhoppningsvis här i diskussionen kan besvara för att lugna personalen.

Anförande nr 3

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket, Jan Jönsson, för interpellationen! Det är självklart att det sprider oro när man gör förändringar i en organisationsstruktur. Det är en oro som vi verkligen på fullaste allvar tar till oss, och vi arbetar aktivt med att man ska få svar på sina frågor. Allting finns det inte svar på, utan den nya nämnden ska också få sätta sin prägel på Järva stadsdelsnämnd.

Varför gör vi det här? Jag kan konstatera att under min tid i politiken, och även dessförinnan, har Järvaområdet halkat efter. Det har gjorts otaliga projekt som kanske inte har fallit ut på det sätt som man hade önskat när man gick in i projekten. Det vi nu gör är att fokusera på Järva i form av våra befintliga förvaltningar och befintliga bolag. Nu handlar det om att Järva ska ha samma rättigheter, samma skyldigheter, samma delaktighet och samma jämlika förutsättningar som övriga delar av Stockholm. Så är det inte i dag.

I dag kan vi konstatera att det skiljer sig åt beroende var på Järvaområdet man bor när det gäller vilken kultur man arbetar efter. Vi kan också konstatera att de två nuvarande stadsdelsnämndsområdena också är de som är de minsta stadsdelsnämndsområdena befolkningsmässigt sett, vilket gör att man inte får samma möjligheter i de fördelningssystem vi har. Jag tror inte att vi vill diskutera teknikaliteter i fördelningsnycklar, men oavsett hur man har vänt och vridit på de där fördelningsnycklarna kan vi konstatera att man får pengar om det är ett socioekonomiskt tufft läge men att det inte räcker till allt man vill göra.

Vi kommer naturligtvis att följa detta noga och justera om det skulle bli några komplikationer i den nya organisationen. Men syftet är glasklart: Järva ska vara en minst lika stor och aktiv del som andra i stadens övriga organisation. Därför är jag stolt över Fokus Järva, och jag är övertygad om att det kommer att underlätta arbetet att få en stor stadsdelsnämnd.

Anförande nr 4

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag betvivlar inte ambitionen att det ska bli bra för Järvaborna. Däremot är jag väldigt fundersam över att vilka vi än möter i ledande ställning – vilket delvis till min förvåning bekräftades här av finansborgarrådet – verkar huvudargumentet vara att det ska bli mer jämlika förutsättningar mellan de olika områdena inom Järva. Jag har alltid upplevt att problematiken handlar om att Järva i dess helhet inte har fått jämlika förutsättningar jämfört med övriga Stockholm. Man har högre ohälsa, man har tidigare haft mycket lägre skolresultat och man har haft en stor andel av skjutningarna, morderna och annat elände. Men nu pratas det som att hela poängen verkar vara att det ska bli en mer jämlik bedömning mellan de här två stadsdelarna, och jag ser inte riktigt vad det skulle innebära för vinst i förhållande till att utradera den ojämlikhet som finns jämfört med övriga Stockholm. Det är det vi skulle vilja ha svar på.

Vi fick inte riktigt något besked, mer än att man tar oron från socialsekreterarna på allvar. Vad är det man tänker sig att göra för att rent konkret stilla deras oro? Jag har nämligen tyckt att det har varit förvånansvärt tyst från socialsekreterargruppen, så när artikeln kom där flera socialsekreterare uttalar sin starka oro tyder det på att det inte fungerar som det har varit tänkt. Jag såg att nästa talare på listan är Rashid Mohammed.

Både han och finansborgarrådet själv har vid flera tillfällen sagt att omorganisationen i princip inte kommer att märkas. Men nu märker vi att den faktiskt gör det. Sida 55 (125)

Ett väldigt konkret exempel är den sociala delegationen som nu slås ihop och blir till en. Enligt den information vi har fått kommer den att träffas varje vecka. Jag hävdar att det kommer att bli väldigt svårt att få fritidspolitiker att ställa upp så ofta. De sociala delegationerna ligger på dagtid, vilket i princip innebär att alla som sitter där måste gå ned på deltid i sina ordinarie arbeten. Jag tror inte att det var det man sajade upp för. Det kommer också att bli en enorm ärendetyngd på dem som sitter där. Det är ytterligare en fråga där vi behöver få veta hur man har tänkt. Hur ska fritidspolitiker klara av den tyngd som det nu blir för den sociala delegationen?

Anförande nr 5

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Stockholm ska vara en stad som håller samman, med likvärdig service till alla invånare oavsett var i staden man bor. Det är inte första gången staden genomför en sammanläggning av stadsdelar. Senast var det en sammanläggning av stadsdelarna Älvsjö och Hägersten. Den här majoriteten anser att sammanläggningen av Järvastadsdelarna stärker välfärdsverksamheterna och ger en mer likvärdig service. Med sammanläggningen kan kontinuitet och kontakt med brukare och klienter förbättras, och den nya geografiska indelningen stärker rollen som samverkanspartner. Vi gör sammanläggningen av stadsdelsnämnderna på Järva för att Järva förtjänar bättre. Som Karin var inne på har vi länge sett att utvecklingen i Järva har gått åt fel håll med större otrygghet, högre arbetslöshet och minskad samhällsservice. Nu vill vi vända denna utveckling genom att ta ett krafttag om Järva.

Genom en samlad stadsdel i Järva kan staden bättre möta de utmaningar som området står inför. Vi behöver kraftsamla. De två förvaltningarna på Järva bedriver sedan tidigare ett offensivt utvecklingsarbete inom socialtjänstens ansvarsområden. I nära samverkan med polisen och utbildningsförvaltningen bedrivs ett omfattande och nära arbete i linjen att motverka kriminella konflikter och hindra nyrekrytering av unga kriminella i kriminella miljöer.

Vi stärker den nya förvaltningens, organisationens och socialtjänstens möjligheter att agera som en sammanhållen socialtjänst eftersom ett tydligare och mer lättillgängligt samtalsstöd är en väg in för alla målgrupper. Detta verkställs.

Anförande nr 6

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Hej kära ordförande och ledamöter! Det känns extra stort att vara i Stadshuset i dag. Varför då? För att vi firar 100 år, och för att historia är viktigt.

Spånga finns som namn på vårt område – det är det område som jag kommer ifrån – sedan åtminstone 1300-talet. Spånga kyrka är en av Stockholms äldsta. Vi har under våren nu bett och bönat majoriteten att fundera ett varv till kring namnet. Uppenbarligen fattades beslutet på en fikarast, och man glömde att titta på historien – eller något sådant. När jag läser interpellationssvaret ser jag att Karin Wanngård tyvärr fortfarande inte har fattat. Hon skriver ”Spånga och Bromsten”. Det är som att jämföra äpplen och päron! Bromsten är en del av Spånga. Det finns ingen geografisk bit av Stockholm som heter Spånga, utan det är ett samlingsnamn – precis som Stockholm är

ett samlingsnamn för alla stadsdelar. När man kallar den här stadsdelen för Järva är det ungefär som att bestämma att den nya staden ska heta Gärdet om man skulle bestämma sig för att slå ihop Stockholm och Solna. Nej, det vore inte rimligt, och det är inte heller rimligt att den nya stadsdelen ska heta Järva. Det är förvirrande, det är fel och det är ohistoriskt.

Men det är kanske inte det allra största problemet, även om jag tycker att det fortfarande borde finnas tid att ändra namnet. Det är också så att ju längre tid som går, desto mer märker vi hur dåligt förberedd sammanslagningen är. Den kom som en blixtnedslag från klar himmel i oktober när budgeten presenterades. Det var ingen som hade hört om idén i valrörelsen. Man har alltså valt att i det område som har det lägsta valdeltagandet i Stockholm skära bort lokalpolitikerna. Det är ju vi lokalpolitiker som har ett ansvar för att vara ute och prata med folk, förklara demokratin och se till att fler röstar. Men nej då, hälften ska bort.

Jan har redan pratat om socialtjänstens problem. Jag fick reda på senast nu i förra veckan när vi hade möte att folk fortfarande inte vet var de ska sitta efter semestern. Är det rimligt? Vid förra mötet hade vi också ärendet om att man helt plötsligt ska satsa tid, pengar och energi på att ta fram en ny förvaltningslokal – detta när Spångstenstas förvaltning flyttade in i en ny lokal så sent som förra året. Den är strålande byggd och anpassad efter alla de behov som socialtjänsten har. Men majoriteten har helt och hållet bestämt sig för att alla 500 personer ska sitta på samma ställe.

Det är inte så att större alltid är bättre. Jag vet att man gillar stora pampiga byggnader inom socialdemokratin, men det är inte det som gör landet bättre. Närhet till medborgarna är viktigare än storhet.

Anförande nr 7

Borgarrådet Wangård (S): Ordförande, fullmäktige! Förlåt att jag log lite, men det var för att man som liberal säger att större inte alltid är bättre. Jag ber om ursäkt för det.

När det handlar om namnfrågan har vi haft en enskild diskussion om den. Det är inte så att sammanslagningen kommer som en blixtnedslag från klar himmel; den var uppe på högsta nivå i den förra majoriteten och diskuterades där. Jag hoppas att du, som deltog i den majoriteten, känner till det. Det är inte okänt för allmänheten att polisen under många år har drivit frågan att det skulle underlätta deras arbete med en och samma stadsdelsnämnd på Järva.

Angående det Jan Jönsson är uppe och säger om ojämlikheten mellan olika delar av staden handlar det dels om ojämlikheten mellan stadsdelsnämndsområden, dels om ojämlikheten jämfört med staden i övrigt. Det är en oro, och vi ska ta den till oss. Det är klart att organisationsförändringar syns för dem som är berörda av organisationen, men långsiktigt är målet alltid att förbättra stadens organisation, oavsett om vi pratar stadsdelsnämndsorganisation eller annan organisation i övrigt, för att det ska underlätta för medborgarna. Det här är en kraftsamling.

När det gäller Jan Jönssons oro över hur man klarar sina fritidspolitiska uppdrag är jag alltid orolig över detta. Fritidspolitikerna gör ett hästjobb. De säkerställer att demokratins vindar för oss framåt. Det gör att vi alltid ska säkerställa att fritidspolitiker har goda villkor, känner sig trygga i sitt utövande och har en möjlighet att utöva sitt

fritidspolitiska uppdrag. I detta har staden i dagsläget ett bra regelverk. Behöver det ses över när det gäller förlorad arbetsförtjänst, arvoden eller vad det än må vara får vi väl göra det. Än så länge har jag inte hört något rungande önskemål om höjda arvoden för fritidspolitiker, men om det är så är det klart att vi ska lyfta in även den frågan. Sida 57 (125)

När det handlar om sammanslagningen i stort tror inte jag att något av vår organisation är ristat i sten, utan man ska alltid vara öppen och se över detta. Har vi rätt organisation på plats? Förändras förutsättningarna? Då kanske vi gör på det här sättet. Just nu är trygghetsfrågan brinnande. Polisen vill ha *en* organisation, och vi vill ha *en* organisation.

Anförande nr 8

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Vi har fått höra här om kraftsamling och så vidare. Låt mig då läsa ytterligare ett utdrag från Mitt i-artikeln, som kommer från en grupp socialsekreterare: Vi har arbetat i flera år med att få det arbetssätt vi har just nu på plats, och vi har noggrant skapat en väl fungerande organisation. Det krävs otroligt mycket tid, att man arbetar in olika rutiner tillsammans, lär känna varandra ordentligt och litar på varandra, framför allt i en stadsdel med de utmaningar som vi har. Nu kommer det vi jobbat för så länge att slitas upp. Vi är många som är förkrossade, rent ut sagt.

Jag tycker inte att det låter särskilt betryggande. Man kan kanske hävda att just de här socialsekreterarna har fel eller bara fantiserar fritt. Men det tror inte jag. Om det finns en oro behöver man bemöta den. Om inte annat låter det som att man behöver stärka informations- och delaktighetsinsatserna här.

När det gäller fritidspolitiker tror inte heller jag att det primärt är arvoden man ska se över. Men man måste ställa sig en fråga. De flesta fritidspolitiker tycker att det är ganska roligt med deras egna jobb också, och om man då har tagit på sig att sitta i den sociala delegationen har man kanske gjort det för att kunna vara där någon gång i månaden, varannan eller var tredje vecka. Här blir det nu helt plötsligt varje vecka. Jag vet att de flesta arbetsgivare kan tycka att det blir lite andra förutsättningar jämfört med vad de hade tänkt sig, och för den enskilde blir det också helt plötsligt så att man faktiskt går ned på deltid. Det blir de facto så. Att man sedan fortfarande kommer att få sina pengar är en annan sak, men det kanske inte var så att man ville börja jobba deltid under flera år, som ju detta leder till.

Jag tror att risken är stor att det i just den sociala delegationen på Järva, som behöver vara den bästa sociala delegationen, i stället blir som i domstolarna, där väldigt många av nämndemännen, eller i princip alla, är pensionärer. De är de enda som har möjlighet att avsätta tid på dagtid.

Jag kan avslutningsvis konstatera att jag tyvärr inte har blivit särskilt lugnad under diskussionen. Det är möjligt att finansborgarrådet i sitt sista inlägg kommer att lugna mig, men jag ser faktiskt att saker och ting håller på att hända – precis som vi varnade för. Det tycker jag är väldigt olyckligt eftersom den här stadsdelen är värd det allra bästa. Ta tag i detta nu, innan det går över styr!

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Jan Jönsson tar upp frågan om ett förvaltningshus och att man så sent fått information om var ett sådant ska byggas i Järva. Nu har vi fattat beslut om både Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista: Förvaltningen ska få i uppdrag att fortsätta att utreda ett nytt förvaltningskontor i Kämpingeskolan. Det innebär att de ska undersöka vad som behöver göras i form av renovering och komma med mer utförliga kalkyler för kostnaderna och hur och när kontoret skulle kunna stå färdigt. När förvaltningen är klar med utredningen kommer vi att gå vidare med ett inriktningsbeslut i nämnden. Men jag får återkomma om när det ska bli.

Varför tycker vi att vi ska bygga i Kämpingeskolan? Vi tycker att Kämpingeskolan är det bästa alternativet av flera olika anledningar. Dels är detta det förslag som skulle gå snabbast att genomföra, dels tror vi att detta är den plats som skulle bli bäst för medarbetarnas behov. I Kämpingeskolan finns gott om utrymme, och den ligger nära kollektivtrafiken. Det känns dessutom bra att vi kan bevara äldre fastigheter i stället för att riva och bygga nytt. På så sätt sparar vi både resurser och bygger mer klimatsmart.

När det gäller den sociala delegationen som du lyfter upp, Jan Jönsson, kan jag säga att det stämmer att det kommer att bli sammanträde en gång i veckan. Anledningen är att vi i dag inte skiljer oss åt från andra stadsdelar som Södermalm, Enskede-Årsta-Vantör och Hässelby-Vällingby, som är lika stora. Om vi tittar på hur många ärenden man har ser vi att vi i Rinkeby-Kista i dagsläget har 30 ärenden varannan vecka. I Spånga-Tensta har vi 20 ärenden varannan vecka, vilket innebär att det sammanlagt blir 50 ärenden. I Enskede-Årsta-Vantör har man redan nu 30 ärenden i veckan, men vi kommer att ha 25 ärenden i veckan. Hässelby-Vällingby, som är lika stort, har redan för tillfället 39 punkter, alltså 39 ärenden. Det kommer inte att vara svårt, för fritidspolitikerna i den sociala delegationen kan ta ansvaret. De gör det arbete som de har fått i och med sitt uppdrag.

Återigen: Vi har inte fler ärenden än andra stadsdelar. Jag kan lugna dig med att det här kommer att bli ypperligt. Jag har själv varit ordförande och vice ordförande i den sociala delegationen, och jag vet hur väl förberedda våra fritidspolitiker är.

Anförande nr 10

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Visst kan man skratta åt att vissa partier är lite mindre än andra. När jag var lite yngre och var med i Liberala ungdomsförbundet hade vi en kampanj som hette Small enough to survive. Den bildsattes med Jurassic Park. Socialdemokraterna är väl snarare en dinosaurie. Vi är små, men vi är stolta. Och vi har ofta rätt. Vi förespråkade ett EU-inträde på 60-talet. Vi förespråkade ett Natointräde för mer än tio år sedan. Och vi ser att Socialdemokraterna har följt efter denna lilla förtrupp.

När det gäller sammanslagningen har jag ett par medskick som jag vill be er se över. Nu kommer det att hända, och jag tycker att det är synd, men det måste ändå bli så bra som möjligt.

För det första gäller det namnet. Respektera historien! Kalla stadsdelen Spånga-Järva!

För det andra gäller det den sociala delegationen. Det här kommer att bli ett stort problem. Det är 25 ärenden i veckan, men det är inte vilka ärenden som helst. Sociala

delegationens ärenden i Spånga-Tensta och i Rinkeby-Kista är väldigt allvarliga. Det handlar mycket om LVU, och det handlar om barn som far väldigt illa. Det är inte rimligt att fritidspolitiker ska träffas en gång i veckan och endast få en ersättning för mötet och inget annat. Jag ser faktiskt en stor risk för att kvaliteten inte kommer att bli så bra som den behöver vara och att det bara blir pensionärer som klarar av att sitta i delegationen. Det blir väldigt tungt. Se över detta, för det är viktigt på riktigt!

Sida 59 (125)

För det tredje gäller det lokalen. Det är ett slöseri att lägga pengar, tid och energi på att återigen utreda Kämpingseskolan, som utreddes i botten mellan 2016 och 2018. När vi kom till makten 2018 såg vi att det var alldeles för dyrt, och det blev inte heller bra. Därför valde vi den väg som vi gick: att förvaltningen flyttade in i Elinsborgsbacken. Satsa pengarna och tiden ni har tänkt för att utreda nya lokaler på att i stället göra det bättre för socialtjänsten!

Det finns två lokaler som har plats för alla medarbetare. Behåll dem! Se till att dela upp personalen så att de sitter så bra som möjligt redan från start! Det är inte heller så bra att ha den här osäkerheten bland personalen som kommer av att de inte vet var de ska sitta efter sommaren. Sedan vet de inte heller om det blir en förändring igen om tre år. Försök skapa struktur och stabilitet från början! Det skulle vara det bästa för invånarna.

Anförande nr 11

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! När det gäller lokalen kunde vi konstatera att Kämpingseskolan var billigare i kvadratmeterhyra än flytten av Södermalm. Det är bara en fråga om var man vill lägga pengarna, och här har vi en ny inriktning. Vi är beredda att lägga minst lika mycket pengar på Järva som på övriga delar av staden. När du tog upp lokalkostnaderna var det ett typexempel. Det får tydligen inte kosta på Järva, men det får kosta på Södermalm. Det är inte styrets uppfattning i Stockholm. Järva ska få kosta pengar, minst lika mycket som övriga Stockholm.

När det gäller frågan om fritidspolitiker är jag väl medveten om att alla fritidspolitiker har en tuff situation. Det handlar dels om att vi som politiska partier måste värva fler medlemmar så att vi kan dela uppdragen på fler, dels om att vi ska ge rätt förutsättningar. Det här är en orsak till att se över systemet om det är så. Men jag kommer att slåss för att vi har ett fritidspolitikersystem, alltså det som bygger demokrati, i kombination med medborgarna och att vi är så många politiker som möjligt.

När det gäller namnet säger du ju själv, Åsa, att det handlar om att sätta Spånga först och Järva efteråt. Vi sätter Järva först. Vi har en prioritering på Järva, och vi har ett fokus på Järva. Det är dags för den här staden att kraftsamla på Järva. Järva ska bli en integrerad del av Stockholm. Det har vi oerhört stort fokus på, och vi kommer nu att få en samlad kraft med en större stadsdelsnämnd på Järva. Det är jag stolt över.

Anförande nr 12

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Som sagt: Med större organisatoriska enheter tillvaratas de samordningsvinster som finns i stadsdelarnas verksamhet. Det är de samordningsvinster som finns i välfärdsverksamheten, i tryggheten och i det brottsförebyggande arbetet i styrning, ledning och utveckling av verksamheterna. Med

sammanläggningen stärks stadens förmåga att verka som en helhet på Järva gentemot invånarna och externa samarbetspartner, exempelvis polisen och civilsamhället. Sida 60 (125)

En av satsningarna i den nya stadsdelen är Fokus Järva. Ni har säkert hört om det flera gånger, och ni kommer att höra mer om det. Det är en av våra viktigaste prioriteringar för majoriteten. Det handlar om stadsutvecklingen med fler bostäder, nya arbetsplatser och ett samlat socialarbete för att stärka alla boende i området. Skolan är också en viktig nyckel där. Jag kan rabbla upp vilka bra förslag som finns när det gäller Fokus Järva, men jag går nu över till att tala om den sociala delegationen. Det verkar som att Liberalerna är mer intresserade av fritidspolitikernas arvode än av själva uppdraget, enligt vad jag hör nu.

När det gäller lokalerna har vi i dag i Elinsborgsbacken 250 anställda och i Kista 390. Skulle Elinsborgsbacken räcka till alla? Det är min undran. Hur har ni tänkt?

Och som sagt: Vi har inte fler ärenden när det gäller den sociala delegationen än andra stadsdelar. Vi har till och med färre. Vi vet att våra socialsekreterare, som förbereder ärendena till sociala delegationen, är väldigt kompetenta och möjliggör ett smidigt arbete och smidiga beslut i sociala delegationen.

Anförande nr 13

Åsa Nilsson Söderström (L): Det verkar som att majoriteten behöver hörapparater. Jag tycker att ni är duktiga på att höra fel. Jag har inte sagt att Spånga behöver vara först, men vi vill inte bli osynliggjorda. Vet ni vad man har gjort i den nya sommarlovskatalogen, till exempel? Man har en bild på stadsdelen, och sedan är det bara avskuret. Varken Flysta eller Sundby, som är delar av Spånga, finns med. Det är lite lustigt.

Nej, Rashid, jag är inte så intresserad av pengar. Det har jag aldrig varit. Det jag bryr mig om är att vi får en social delegation med duktiga politiker som har tid att läsa ärenden och sätta sig in i dem och som har möjlighet att fatta beslut med både hjärta och kunskap, för det här är svåra och viktiga beslut.

Järva ska få kosta pengar, säger Karin Wanngård. Men vi kan inte bara slänga pengar över dem. Om det nu finns en alldeles utmärkt lokal som är bra på alla sätt – ska den bara stå tom och kosta 12 ½ miljon per år i tio år? Jag har i alla fall inte sett något annat förslag på vilka som skulle kunna flytta in där, och jag vet att det är ganska svårt att få lokaler uthyrda i Tensta. Det oroar mig att vi ska ha en tomställd lokal, för det är inte bra för tryggheten. Dessutom kostar det 12 ½ miljoner om året.

Jag blev ändå lite glad när jag hörde att du vill att Järva ska vara en integrerad del av Stockholm, för det är det jag saknar i hela projektet. Det är Fokus Järva och Fokus Järva, men hur ska vi få till integrationen? När vi fick en dragning av stadsdelsförvaltningen var en av de saker man skulle satsa på en fotbollsturnering för alla barn från Järva. Men det är väl skitdumt! Visst är det bra att de spelar fotboll, men det är väl bättre om man spelar fotboll tillsammans med barn från resten av staden? Det är det som är integration, och inte att man slår ihop de två stadsdelar som har stora problem och sedan kastar pengar och projekt dit. Integration handlar om att människor måste få mötas, och det skulle jag vilja se mer av i Fokus Järva och i majoritetens politik.

Anförande nr 14

Borgarrådet Bjuggren (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 15

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Tack så mycket, borgarrådet, för svaret! Det här är nämligen ett svar som faktiskt svarar på de frågor som vi har ställt. Det uppskattas alltid. Därför blir debatten kanske inte så lång.

Jag tänkte dock berätta vad som har föranlett interpellationen. Precis som Emilia är jag ute på många studiebesök på våra skolor, och jag har också besökt några av de fristående skolorna. Då har de, märkligt nog, berättat att de har velat få besök av skolborgarrådet men fått svaret att den enda kontaktvägen är via branschrådet. Nu ser vi i svaret att skolborgarrådet faktiskt visst vill och försöker tillmötesgå önskemål om att träffa politiken i Stockholm även när de fristående aktörerna har sådana.

Jag behöver egentligen mest få bekräftat att det verkligen är så. De upplever nämligen att de har fått samma svar från ansvarigt skolkommunalråd i Göteborg, där man också har hänvisat till någon form av forum och att man inte gör några studiebesök på de här skolorna.

Det här är elever som tillhör Stockholm precis som alla andra elever, och deras väl och ve är lika viktigt som när det gäller de elever som går på en kommunal skola. Därför är det viktigt att man som skolpolitiker besöker de olika typer av skolor som elever kan välja. I övrigt tycker vi att vi har fått de svar vi vill ha, så jag hoppas bara få bekräftat här att om skolorna återkommer med en ny fråga kommer de också att få möjlighet att få studiebesök – förstås med respekt för att kalendern kan vara ganska full.

Anförande nr 16

Borgarrådet Bjuggren (S): Min kalender är på inget sätt hemlig, utan om det är någon som är specialintresserad av att komma och titta på exakt vilka koncernföreträdare och vilka koncernskolor jag har varit på får man mycket gärna göra det.

Men jag kan bekräfta att jag självklart gör studiebesök även på fristående skolor. Jag tycker att det är bra att en majoritet av grundskolebarnen i vår stad går i våra kommunala skolor av den enkla anledningen att det är lättare för oss som demokratisk församling att ta vårt ansvar för de barn som går i skolor där vi är huvudmän. Det ansvaret begränsas trots allt för de elever som går i fristående skolor.

Det faktum att det är en klar majoritet av grundskoleeleverna som går i våra egna skolor gör att jag har varit på betydligt fler kommunala skolor. Men jag besöker även fristående skolor och träffar också företrädare. Med det sagt är det självklart så att jag inte alltid kan träffa alla friskolekoncerners vd:ar precis när de så önskar, och vid dessa tillfällen hänvisar jag till det branschråd som vi har. De frågor som de här personerna vill diskutera är ganska ofta likalydande hos fler skolföretag, och det är därmed ganska bra att vi kan avhandla dem i större forum.

Med det sagt tycker jag att interpellationen fyller ett viktigt syfte, nämligen att lyfta fram problematiken med samverkan kring de elever som går i en del av våra fristående skolor. Det finns givetvis väldigt bra exempel på fristående skolor som är aktiva i samverkansforumen och som är tillgängliga för vår socialtjänst. Men det är ett återkommande problem som lyfts när man är ute på studiebesök i vår stad att det är mycket svårare i kontakten kring de barn som har behov och som inte går i våra egna skolor. Det är såklart många gånger rent praktiskt, för att en fristående skola har ett bredare upptagningsområde med barn från spridda socialtjänstområden. Men likväl blir det ett problem, inte minst eftersom vi vet att en del – inte många, men en del – familjer sätter i system att flytta sina barn från skola till skola i takt med att de blir uppmärksammade av skolledning, elevhälsa och socialtjänst.

Här har vi en utmaning, där jag hoppas att vi har en samsyn i att vi måste göra allt vi kan för att tvärtom få även de fristående skolorna till samverkansforumen och hitta sätt för vår socialtjänst att effektivt jobba med de skolor där vi har barn med behov av stöd.

Anförande nr 17

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Tack för detta förtydligande! Vi kommer förstås att meddela de aktörer vi har haft kontakt med att de nu är välkomna att höra av sig igen.

Jag ska bara kort konstatera att för Liberalernas del har vi inga synpunkter på om en elev väljer att gå i en friskola eller i en kommunal skola. Vi tycker att det kan vara bra, vilket som. Det viktiga är att själva skolan är bra och fungerar för de elever som går där.

Jag håller med om att det här flyttandet är ett problem, i synnerhet när det görs orosanmälningar. Vad jag förstår har regeringen för avsikt att utreda om man kan förändra valfrihetssystemet på något vis så att man i stället får fastlagda valperioder. Då går eleverna under pågående läsår i den skola de har valt. Det skulle kanske i någon mån kunna minska det här problemet, för det är verkligen ett problem. Det är många barn som far illa.

Anförande nr 18

Borgarrådet Bjuggren (S): Jag ber återigen att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 19

Per Rosencrantz (M): Fru ordförande! Stort tack, Emilia Bjuggren, för svaret! Trots ett väldigt påfrestande omvärldsläge är Stockholms arbetsmarknad otroligt stark. Vi som sitter i arbetsmarknadsnämnden var väldigt glada när vi fick den senaste rapporten om nämndens arbete. Det är mycket som går väldigt bra, och interpellationen handlar inte om någon generell kritik mot Arvid Vikman från S, som leder nämnden. Vi tycker att det går bra, men vi ser vissa orosmoln. Det är dem vi nu ska adressera.

Vi har jättestora matchningsutmaningar i Stockholm, det vill säga att många arbetsgivare skriker efter arbetskraft, men många som är arbetslösa går inte de utbildningar som gör att de hamnar i arbete och slutför dem inte heller. Det är en budget på över 1,2 miljarder som arbetsmarknadsnämnden har, och det är mycket pengar. En stor del av dem går till en upphandling som nu ska ske. Moderaternas position i upphandlingen är väldigt tydlig: Det ska vara marknadens behov som styr. Arbetsgivarnas önskemål om vilka utbildningar de vill ha för att människor ska få ett jobb är det som ska styra vilka utbildningar vi tar fram.

Tyvärr ser vi inte detta i det förslag på upphandling som har kommit fram från majoriteten. I stället är det, som Emilia Bjuggren sammanfattar det, så här: Vi vill att komvux ska vara på elevernas villkor, inte marknadens. Men snälla socialdemokrater, lyssna inte på Vänsterpartiet! Det är marknaden som anställer. Den är vår vän, inte vår fiende.

I stället för detta fokus lägger Socialdemokraterna fokus på driftsform. Det är driftsform man fokuserar på – inte innehåll. Det ska bli mer egen regi; i sfi är det nästan hundra procent egen regi. Det är återkommunalisering utan att man för den sakens skull har en god argumentation. Det föranleder några frågor från oss i interpellationen.

I den kommande upphandlingen av vuxenutbildningen – kommer samarbete med näringslivet i Stockholm att tydliggöras? Vi har inte sett det, och det vill vi se. Finns det någon analys av vilka kostnader det kommer att innebära för kommunen att återkommunalisera stora delar av vuxenutbildningen i form av lokalkostnader, administrationskostnader med mera? Det har vi inte heller sett. Fokus måste vara på resultat – människor i arbete – inte på form och driftsform, även om Vänsterpartiet tycker att det är roligt.

Anförande nr 20

Borgarrådet Bjuggren (S): Tack för frågan, Per! Jag måste säga att det gläder mig att frågan om vuxenutbildningen numera får ta utrymme och plats här i fullmäktigesalen. Jag tycker att det är en fråga som alltför länge har fått för lite uppmärksamhet med tanke på att vuxenutbildningen är ett sätt att ge människor som av en eller annan anledning har ett skolmisslyckande bakom sig en andra chans. Men

den är också en av våra viktigaste arbetsmarknadspolitiska insatser som kommun, just Sida 64 (125)
för att man kan jobba med matchning.

Svenskt Näringsliv visar i sin rekryteringsenkät att sju av tio företag upplever problem med att rekrytera i Stockholm i dag. Den prognos som regionens tillväxtavdelning gör är att det är brist på utbildad personal med gymnasial yrkeskompetens i princip i samtliga yrken: inom industri, bygg, el, fordon och inte minst inom vård och omsorg.

Nu har vi testat det här med att låta vuxenutbildningen utformas på marknadens villkor i meningen att marknaden är de aktörer som vill tjäna pengar på att bedriva utbildning. Det är en moderat paradgren att det är de som erbjuder utbildningen man ska anpassa sig efter och inte de som behöver få utbildningen. Tyvärr visar facit att om vi har det som vi har haft det får vi inte en vuxenutbildning som anpassas efter arbetsmarknadens behov. Det är precis det här vi vill komma åt.

Det finns andra exempel. Stockholms hotell- och restaurangskola har ett nära samarbete med branschen. De som går ut från våra utbildningar där kommer rakt ut i arbete för att man anpassar utbildningen efter det som arbetsgivarna behöver. Det är utbildning i kommunal regi där man tar branschsamverkan på allvar. Vi har också utarbetat jobbpakten med Nobina – återigen tar vi branschens behov av personal på allvar och anpassar utbildningen efter vad de behöver.

De privata aktörer som är beredda att göra det ska självklart kunna vara med i upphandlingen av vuxenutbildning i vår stad. Men när det gäller dem som inte är lika intresserade av det och som tycker att de har hittat ett effektivt sätt att snabbt tjäna pengar på våra skattemedel finns det ingen anledning att de ska vara med. Tvärtom måste vi ta ansvar för att alla vuxna som börjar utbilda sig i vår vuxenutbildning antingen får de betyg de behöver för vidare studier eller kan gå ut i arbete efter avslutad utbildning. Det gäller självklart även dem på sfi. Det var därför vi införde det vi kallar för YFI, kombinerad yrkesutbildning och sfi, och det är därför vi nu fortsätter att utveckla denna inriktning.

Det är dags att vi får en komvux och en vuxenutbildning som sker på elevernas villkor för att de ska kunna komma ut i arbete och inte på marknadens i form av utbildningsaktörernas villkor.

Anförande nr 21

P e r R o s e n c r a n t z (M): Tack för svaret, Emilia Bjuggren! Vi verkar vara lite eniga här. Det är därför jag inte vill gå för hårt emot S i själva andemeningen – att vi måste ha en yrkesutbildning som utformas efter arbetsgivarnas behov så att människor kan komma i arbete och försörja sig själva.

Men ni fokuserar upphandlingen på driftsform. Vi måste ju styra nämnden i uppdraget på vad som är fokus. Och huvudfokus i de underlag vi har sett – och det tror jag att Centerpartiet och Liberalerna kan intyga – är driftsform. Man har inte fokus på att få fler människor i arbete. Det finns en utmaning. Jag tycker att de initiativ som har tagits är lovvärda, även inom kommunal regi. Det gäller Nobina och så vidare. Men utmaningen är att få människor att läsa dessa utbildningar, och vi måste ha stor respekt för att steget till att bli till exempel busschaufför är mycket, mycket långt för några av våra medborgare i Stockholm som står långt ifrån arbetsmarknaden. Då är det en kärna att sfi fungerar bättre. I dag är det inte ens hälften som klarar det efter två år. Det måste

fungera bättre, men man har inte förklarat hur det ska ske genom att man återkommunaliserar hela sfi. Och vilka kostnader kommer det att innebära att man fokuserar på detta i stället för på kvaliteten ute i verksamheten? Sida 65 (125)

Det andra är drivkrafter till arbete. Jag vill bara slå ett slag för att detta faktiskt hänger ihop med vår nationella politik – arbetslinjen. Människor ska känna att det finns en nyckel att arbeta och att man då kan tjäna mer pengar. Vi behöver bidragstak, och vi behöver sänkt skatt på lägre inkomster.

Anförande nr 22

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande och kommunfullmäktige! Det är klart att vuxenutbildningen är det absolut viktigaste som finns när ungdomarna inte har klarat av sin utbildning och vill komplettera och gå vidare. Den här majoriteten satsar på yrkesutbildningar, rådgivning och stöd till arbetslösa och på särskilda insatser riktade till dem som står allra längst från arbetsmarknaden. Det är det som Moderaterna glömmer. De tänker bara på upphandlingen och på vilken driftsform man ska ha.

När det gäller jobbtorgen förstärker vi dessa, för de är oerhört viktiga för alla ungdomar och vuxna som vill komma till egen försörjning. Vi satsar även mer på komvux. Det är där det ligger – den kommunala komvux. Fler ska få möjlighet att komplettera och läsa upp sina betyg. Vi kommer under hösten att ha matchningsseminarier på Järvaområdet, där vi försöker göra så att arbetsgivare och de som söker arbete ska kunna träffas. Samtidigt kan de som redan har arbete, om de behöver, träffa en arbetsgivare som vill ta emot dem i deras yrke.

När det gäller sfi kan jag förstå detta. Det har gått ned, och det är inte fler som klarar sfi. Det här har skett under er mandatperiod; det vet vi. Komvuxskolan är den absolut populäraste. När de elever som går privata sfi-utbildningar inte klarar dem kommer de till Åsö gymnasium.

Anförande nr 23

J o h a n K l i n g (C): Ordförande! Tack, Per, för en alldeles utmärkt interpellation, som jag önskar att jag hade hunnit ställa själv innan du ställde den! Tack också till borgarrådet för svaret!

Men jag kan inte annat än att konstatera att när man läser svaret luktar det av att ideologi står över resultat. Ideologin bygger på att vi hela tiden ska kommunalisera i stället för att titta på resultaten. Vi behöver titta både på vad som är bäst för eleverna och på vad som är bäst för näringslivet. Målet måste väl ändå vara att så många som möjligt ska komma ut i arbete efter avslutade studier!

Vi står inför en stundande lågkonjunktur, och vi behöver rusta verksamheten och se till att den kommande upphandlingen är anpassningsbar och rimlig. Vi får inte stirra oss blinda på driftsformerna utan måste faktiskt titta på var verksamheten utförs bäst. Jag vill avsluta med att konstatera att det för Centerpartiets del inte är driftsformen som är det viktiga. Det är samverkan, och det är att utbildningen leder till resultat och till att eleverna kommer i jobb efter avslutad utbildning. Detta uppnår vi bäst genom att stärka samarbetet med näringslivet, som faktiskt skapar jobben.

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är ändå lite humor att höra Johan Kling och Per Rosencrantz här i talarstolen prata om resultat – inte driftsformer. Det är ju exakt dit vi äntligen är på väg! Efter att man i år efter år har stirrat sig blind på hur viktigt det är med driftsformen, med resultatet att vi har utbildning efter utbildning som inte startar, stora avhopp på sfi och även stora avhopp i gymnasiala grundutbildningar i vuxenutbildningen, säger vi nu: Vi kan inte ha det så här! Vi måste se till att de vuxna stockholmare som påbörjar en utbildning får det stöd som krävs för att de ska slutföra den. Vi måste också se till att de får den yrkesutbildning som krävs för att de ska vara anställbara när de är klara, och då måste vi ha ett mycket närmare samarbete med arbetsgivarna i vår stad. Vi måste se till att branschråden kommer på plats och är med i utformningen av våra utbildningar. Det är exakt dessa resultat vi äntligen ska börja sträva mot.

Men det är tyvärr uppenbart att det här med driftsformen ändå fortfarande är lite viktigare för Centerpartiet och Moderaterna. Ni kan inte riktigt släppa prestigen och göra resan med att se till att fler vuxna stockholmare får en vuxenutbildning som leder vidare.

När det gäller dem som står allra längst från arbetsmarknaden tycker jag att det tvärtom är extremt tydligt i de underlag som ni har fått i nämnden. Det är de personer som har en lång utbildningsväg framför sig som behöver mer stöd. Det räcker inte med en länk till en föreläsning, utan man måste ha stöd på plats i klassrum. Man behöver också kunna få tillgång till specialpedagogiskt stöd på ett helt annat sätt än de privata aktörerna i dag erbjuder.

När det gäller att motivera fler att söka yrkesutbildning är vi helt överens. Både i gymnasieskolan och i vuxenutbildningen måste betydligt fler stockholmare motiveras att söka yrkesutbildningar. Jag är övertygad, och jag tror att ni egentligen håller med mig, om att arbetsgivarna och branschen är de som kan tala för sin sak och visa: Här finns jobb och trygg försörjning. Här kan du inte bara bygga en framtid för din familj utan också göra dig en karriär! Det är en mycket starkare motivation att söka yrkesutbildning än om någon av oss står här och säger att det är så himla viktigt. Det är precis därför vi måste få in branschen och arbetsgivarna. Det kan vi göra när vi kan anpassa utbildningen efter en föränderlig arbetsmarknad.

Anförande nr 25

J o h a n K l i n g (C): Ordförande! Jag kan inte annat än att konstatera att borgarrådet egentligen fokuserar på det viktiga: att folk ska komma i arbete. Då hoppas vi också att det i framtiden kommer att genomsyra det arbete och den upphandling som kommer att göras. Resultatet och arbetet är det viktiga, och inte driftsformen, som det nu luktar ett oerhört stort återtagande och återkommunalisering om. Jag hoppas verkligen att det du säger nu också kommer att gälla i den stundande upphandlingen.

Anförande nr 26

P e r R o s e n c r a n t z (M): Som sagt, Emilia Bjuggren: Om det du säger i talarstolen också hade stått i ärendet om upphandling i arbetsmarknadsnämnden hade nog jag, Johan Kling och även Liberalerna – tror jag – varit mindre oroade. Men så är det ju inte, utan där är det fokus på driftsform. Det kanske beror på att Vänsterpartiet ska vara med på det här; jag tror det. Men vi vet inte.

Jag hoppas att vi, när vi står här igen om ett år och upphandlingen är gjord, inte ska ha en tuff diskussion om att all energi har gått till administrativa reformer, att det har slukat mer pengar, att lokalbehoven inte såg ut som vi trodde och att fokus inte har blivit på att erbjuda den utbildning som marknaden efterfrågar. Återigen: Marknaden är vår vän. Det är den som ska anställa dem som inte har ett jobb i dag. Sida 67 (125)

Från Moderaterna säger vi att det ska finnas en drivkraft att arbeta. Men det är också ett krav, det vill säga att de utbildningar som finns är de utbildningar som ska leda till arbete. Det är de utbildningarna man ska kunna välja. Så hårt kan vi styra den skattefinansierade vuxenutbildningen.

Anförande nr 27

C h r i s t i n a T u f v e s s o n (L): Jag vill bara för ordningens skull säga att även Liberalerna är pragmatiska när det gäller driftsformen för komvux. Det är inte kommunalisering som är viktigast i sig, utan det är driftsformen, där man inte ska utesluta privata initiativ. Det är resultaten som är det viktiga, och det är viktigt att tänka på detta när man upphandlar så att det finns möjligheter att diversifiera.

Vi tycker också att samarbete och dialog med näringslivet är viktigt. Det är trots allt de som vet vad som behövs – ofta, i alla fall. Det är viktigt inte bara för att det ska finnas jobb utan också för att man ska dra fler kvalitativa jobb till Stockholm.

Detta var vad jag ville säga. Det finns även ett yttrande skrivet i arbetsmarknadsnämnden av Liberalerna, Moderaterna och Centerpartiet om detta där vi säger samma sak.

Anförande nr 28

B o r g a r r å d e t B j u g g r e n (S): Jag tänker mig att en del av frågorna kommer med anledning av att man tycker att utlåtandet i arbetsmarknadsnämnden andas för mycket driftsform. Det är fråga om en förvaltning som fortfarande är ganska liten jämfört med många andra i den här staden. Plötsligt ska man få ett betydligt större uppdrag: att arbeta mycket närmare branschen och arbetsgivarna och se till att föra en aktiv arbetsmarknadspolitik hela vägen ut i vår vuxenutbildning. För den förvaltningen är det klart att det är en stor fråga hur detta ska göras.

Vi i majoriteten prioriterar som sagt att se till att fler klarar av den utbildning de går och att fler får jobb efter att de klarat av utbildningen. Jag tycker att vi redan nu ser de tendenserna. Som jag sa är jobbpakten med Nobina ett litet steg i den riktningen, och fler ska det bli. Jag ser fram emot fler debatter om vår vuxenutbildning, inte minst när resultaten av den här omläggningen så småningom börjar trilla in. Då hoppas jag att ni inte backar ut från debatten när ni känner er överbevisade utan tvärtom fortsätter att utmana, så att vår vuxenutbildning verkligen kan bli så världsbäst som den borde vara.

Anförande nr 29

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Det verkar som att Per Rosencrantz är fixerad vid driftsformerna. Det finns ingen som säger att den kommunala vuxenutbildningen är sämre än den privata. Vi vet att det under förra mandatperioden var flera som inte klarade detta med betygsättningen. Vi har löst den frågan. Men samtidigt ser vi allt fler som går till egen försörjning från att ha haft försörjningsstöd.

De har fått stöd och hjälp från jobbtorgen. Där har man väglett dem till olika utbildningar, även yrkesutbildningar. Sida 68 (125)

Den här majoriteten – staden, skulle jag kunna säga – har ingått avtal med ett bussföretag som ska utbilda bussförare. Det är inte fråga om driftsformerna. Det handlar om att individerna och medborgarna kommer till egen försörjning och får rätt jobb. Samtidigt undrar man – det finns ju flera arbetsgivare som är ute och skriker efter arbetskraft. Var finns den? Varför finns det fler arbetslösa i ytterstadens stadsdelar än i innerstadens stadsdelar? Det här är en fråga som ni också måste fundera på. I vår kommunala vuxenutbildning finns det flera elever som har misslyckats med sina sfi-utbildningar hos andra aktörer men blivit godkända senare.

(Förste vice ordföranden: Jag vill påminna om att det här är en interpellationsdebatt om vuxenutbildningen. Debatten handlar inte om arbetsmarknadspolitik i allmänhet.)

Anförande nr 30

Johan Kling (C): Nu vet jag inte om borgarrådet får komma upp i talarstolen mer i den här debatten. Det får hon tydligen inte. Attans battans! Det var ju typiskt. Jag har en fundering utifrån det du sa, borgarrådet – när vi står här om ett år och diskuterar hoppas du att vi kommer att stå här med mössan i handen. Min fråga är då: Är det så att ni redan har bestämt er, fast upphandlingen av ärendet inte är färdigskriven? Jag kan inte tolka det på något annat vis än så.

Fråga nr 1. Tunnelbaneutbyggnaden

Anförande nr 31

Borgarrådet *W e d i n* (M): Ordförande! Det är både viktigt och välkommet att byggnationen av en ny tunnelbanelinje mellan Fridhemsplan och Älvsjö är igång. Det är efterlängtat. Men kopplat till detta riskerar ju Rålambshovsparken att bli en byggarbetsplats under åtminstone ett decennium för att därefter få en permanent arbetstunnel. Det skulle innebära oåterkalleliga skador på en av stockholmarnas absolut mest älskade grönytor och mötesplatser. Rålambshovsparken är en historisk plats i Stockholm, skulle jag säga.

För Fridhemsplan har två alternativa placeringar av arbetstunnlar och etableringsytor studerats: vid Lindhagensplan där det nu finns en bensinstation eller vid Rålambshovsleden. Moderaterna i Stockholms stadshus är tydliga: Vi vill bevara Rålis. Ge Rålambshovsparken ett grönt lyft i stället, och anlägg arbetstunneln vid Lindhagensplan! Då blir det mindre påverkan på den här platsen, som redan i dag är trafikstörd. Håller finansborgarrådet med om detta?

Anförande nr 32

Borgarrådet *W a n n g å r d* (S): Ordförande och fullmäktige! Jag tackar borgarrådet *Wedin* för frågan. I grund och botten handlar det här om det fantastiska med en växande stad. Vi behöver komplettera vår infrastruktur och därmed också bygga ut tunnelbanan. Vid tunnelbaneutbyggnaden mellan Älvsjö och Fridhemsplan handlar det om ett nytt sätt att bygga. Förhoppningsvis blir det både billigare och bättre. Sådant gillar vi. Även om man ibland kan tro att vi tycker om fördyringar är det icke fallet. Vi gör allt vi kan för att hålla nere kostnaderna.

När det specifikt handlar om den här arbetstunneln har vi lämnat ett förslag i vårt remissvar. Vi förordar att en arbetstunnel ska anläggas vid bensinstationen och att regionen ska ansvara för flytt av bensinstationen under byggtiden. Vi vet fortfarande inte om arbetstunneln ska vara permanent eller temporär och hur förutsättningarna kommer att påverkas. När man bygger tunnelbana finns det risk för bullerstörningar. Man måste säkerställa att vi kan fortsätta att bo och verka i vår stad. Men enligt vad jag är medveten om är detta inte färdigutrett i dagsläget. Det är självklart så att vi med alla medel vill hitta en plats som inte påverkar stockholmarnas vardag i så hög utsträckning. Men samtidigt är det så med ny infrastruktur att det blir lite tufft en tid för att bli bättre sedan.

Anförande nr 33

Borgarrådet *W e d i n* (M): Ordförande! Sådant här är inte enkelt, och vi ska inte låtsas som att det är det. När vi behandlade stadens remissyttrande till regionen, *Karin Wanngård*, skrev du exempelvis att Region Stockholm och Stockholms stad behöver fatta beslut om en gemensam planering i det här tidiga skedet. Det håller jag givetvis med om. Men då är det väldigt viktigt att staden har en tydlig linje. Jag uppfattar det som att du beskriver den tydliga riktningen. Vi är lösningsorienterade. Du styr här, och din partikollega styr i regionen. Det är ni två som kan lösa det här. *Lindhagensplan*,

där en bensinmack finns i dag, är inte en optimal plats, men det här är solklart det minst dåliga av de två alternativen. Det är en trafikerad plats i dag. Ansvar för att hitta en ersättningsplats för bensinstationen skulle falla på regionen. Har ni haft någon särskild dialog om detta kopplat till någon form av förhandling? Pågår det någon sådan diskussion?

Anförande nr 34

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Frågan ligger nu för beslut på regionens bord. Det är regionen som de facto håller i själva tunnelbaneutbyggnaden. Sedan är vi med för att vi har tecknat avtal om att vi ska bygga 48 500 bostäder med anledning av att vi får den nya tunnelbanan. Tack vare det som skedde när Fredrik Reinfeldt var statsminister är även staten inblandad i tunnelbaneutbyggnader. Det gör att vi tecknar de här långsiktiga kontrakten, som också gör att vi har åtaganden om att leverera på bostadsförsörjningssidan.

Det är regionen som slutgiltigt lägger fram förslaget om placering. Vi har tydligt svarat på remissen. Jag förutsätter att de lyssnar på staden och därmed förlägger arbetstunneln till Lindhagensplan.

Anförande nr 35

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag håller med om mycket av det Karin Wanngård säger. Men jag kan berätta om hur trafikregionrådet Anton Fendert ser på saken. Han menar att det som gör att skon klämmer är att staden vill ha kakan men också äta den. Till lokala krafter har han uppgett att regionen inte vill betala för flytten av macken och sedan i princip ge det som en present till staden. Därför förordar tjänstemännen på regionen det billigare alternativet, att riva upp Rålis norrsida, medan vår gemensamma linje verkar vara att man inte borde göra det.

Därför menar jag att det inte räcker med bara vårt remissvar. Det verkar som att det är du som måste agera, Karin Wanngård. Du måste prata med dina partikamrater i regionen. Vi kan inte sitta i ett läge där Rålis straffas för att ni inte kan samarbeta mellan husen. Det är uppenbart att det behövs en förhandling och en diskussion för att komma vidare i detta, så att det inte är låsta lägen och vi bara får invänta regionens besked.

Anförande nr 36

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Hur jag samarbetar tänker jag inte gå in på i detalj, men det är klart att jag har täta kontakter med regionhuset. Det är väl ingen större hemlighet. Ibland träffas vi också på stan när promenaderna tas däremellan. Det är inga konstigheter.

Med det sagt är det regionen som ska fatta beslut i den här frågan. Det är ju alltid svårt att avgöra – ska man vara som en ettrig terrier och tro att man får utfall av det eller ska man följa det regelverk som är uppsatt? Det kan vara olika bedömningar i olika frågor. Jag hoppas verkligen att regionen har lyssnat in Stockholms uppfattning om hur man ska bete sig i den här frågan för att det ska bli minsta möjliga påverkan. Men när vi bygger ny infrastruktur kommer det att leda till påverkan.

Anförande nr 37

G a b r i e l K r o o n (SD): Förra veckan skedde en manifestation vid Telefonplans centrum med föreningen Telefonplans vänner, som består av lokalboende. Det är en stor grupp av människor som bor i området och är mycket missnöjda med de föreslagna detaljplanerna för Telefonplan. Den detaljplan som de specifikt vänder sig mot är den plan som handlar om att sju byggnader – skyskrapor, mer eller mindre – ska uppföras och att över 1 000 bostäder ska byggas på den här platsen. Om detaljplanen går igenom skulle det förstöra Telefonplan och förstöra den karaktär som området i dag har och som har fått människor att flytta dit, menar de.

Min raka fråga till dig som stadsbyggnadsborgarråd, Jan Valeskog, är: Kommer du att lyssna på kritiken och omvärdera den pågående detaljplanen för Telefonplan?

Anförande nr 38

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det korta svaret är att vi alltid lyssnar på de opinioner och åsikter som finns. I det här fallet har det varit ett samråd fram till februari i år. Det är ett väldigt viktigt material som kommer fram. Efter samrådet kommer man in med skriftliga synpunkter på vad man tycker ska ändras, justeras och så vidare. Det här samrådsunderlaget får vi redovisat till nämnden i slutet av detta år.

Det långa svaret är att det här projektet har en längre historia. Det började 2016 med ett helt annat förslag. Där var det ännu högre hus – ungefär samma volym, men färre och högre hus. Det där kunde man verkligen ha olika åsikter om. Den processen avslutades i praktiken 2020, då vi i någon sorts enighet sa att det här inte var ett bra sätt att jobba på. Den dåvarande majoriteten gav då ett uppdrag. Redovisning skedde ånyo i oktober 2021. Jag och Socialdemokraterna samt andra partier lade då fram olika texter om hur man skulle kunna jobba vidare med projektet.

Jag ska läsa upp det särskilda uttalande vi lämnade i stadsbyggnadsnämnden. ”Det är bra och viktigt att stärka Telefonplan som stadsdelscentrum och kollektivtrafiknod. Det är också lämpligt som i detta förslag i huvudsak exploatera redan ianspråktagen mark. Men exploateringsgraden blir likt det tidigare förslaget även i denna utformning mycket hög och vi ser uppenbara svårigheter att förena god boendemiljö, vind- och mikroklimat, liksom anpassning av riksintresset LM-staden och dess lokala kulturmiljövården. Med denna reservation ser vi det ändå som möjligt att pröva ett plansamråd enligt förslaget och vi avser ta slutlig ställning efter att synpunkter och ändringsförslag efter samrådet delgivits nämnden.”

Anförande nr 39

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack för förklaringen! Vi ska komma ihåg att det var länsstyrelsen som ytterst satte ned foten mot det groteska Tellus Tower. Efter det fick såklart staden anpassa sig.

Men även i det föreliggande projektet finns en extremt hög exploateringsgrad. Det blir ett av Stockholms mest tätbebyggda områden. Det blir sju skyskrapor på upp till 30 våningar, som det ser ut i dag. Området kommer att förändras i grunden.

Grönområdena kommer att försvinna. Den nya ytan för förskola kommer att bli väsentligt mycket mindre än vad rekommendationerna stipulerar. Sida 72 (125)

Tolkar jag dig rätt, Jan Valeskog, att du här och nu utfärdar i alla fall en viljeinriktning att ni kommer att omvärdera det här projektet, att ni kommer att minska byggtalet, att ni kommer att försöka få ned skyskraporna och att ni kommer att försöka bevara Telefonplan mer än vad som har föreslagits i detaljplanen?

Anförande nr 40

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som jag sa är det en viktig princip för oss att vi får ta del av de synpunkter som kommer in under samrådet. Det är oftast väldigt kloka synpunkter. Det kan vara konkreta ändringsförslag. Det är också så att man kan komma med ändringsförslag från kontorets sida. Det är därefter vi tar ställning. De ingångsvärden vi haft i detta har åtminstone från vårt parti varit lite problematiserande, som jag läste upp.

Vad jag vet har inget av partierna kunnat ta del av detta än. Samrådet avslutades i februari. Vi kommer att få en sammanställning precis som vanligt. Då kommer alla partier att kunna läsa vad man tyckte var bra, mindre bra eller rent av dåligt. Därefter kommer vi att ta ställning. Innan dess kommer vi absolut inte att uttrycka någon uppfattning. Det vore fel, tycker jag. Man ska faktiskt respektera de åsikter som kommer in och ta del av dem.

Anförande nr 41

G a b r i e l K r o o n (SD): Man ska inte bara respektera åsikterna. Man ska också lyssna på dem, tycker vi.

Ni tyckte uppenbarligen att detaljplanen var tillräckligt bra för att den skulle gå ut på samrådsremiss. Någon inställning måste det ju finnas från er att det är positivt med sju skyskrapor vid Telefonplan.

Jag hoppas att ni kommer att lyssna på samrådet. Jag hoppas att ni kommer att lyssna på Telefonplans vänner, som företräder en stor grupp närboende. Jag hoppas också att du själv kan besöka området någon dag, Jan Valeskog, kanske nästa gång Telefonplans vänner har en manifestation. Som jag förstår det är du en av få politiker som fortfarande inte har träffat dem. Min sista fråga till dig är: Är du beredd att träffa dem och lyssna in deras synpunkter på plats, som en riktig politiker?

Anförande nr 42

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag har faktiskt varit där flera gånger under den här processen. Det har gått några år sedan 2016, så jag känner till platsen väl.

Vi träffar jättegärna olika grupper som driver olika frågor. Men vi gör det efter att vi har fått läsa vad de satt på pränt. Det är oftast lättare så, om jag ska vara riktigt ärlig, än om man träffar 10–15 personer som kanske på ett tidigt stadium kan ha 10–15 olika åsikter. När man har enats om en linje och satt den på pränt brukar det bli mycket bättre diskussioner. Då brukar jag träffa dem, efter samrådet, och så kommer vi att göra i det här fallet också.

Vi såg en oro utifrån det förra förslaget. Men det är också så att vi ser uppenbara svårigheter att förena god boendemiljö, vind och mikroklimat. Det handlar också om anpassning av riksintresset LM-staden och dess lokala kulturmiljövärden. Vi ser absolut problem. Det här är inget enkelt projekt, och det lär vi kanske bli varse om några månader.

Fråga nr 3. Vad kommer finansborgarrådet att göra för skolornas ekonomi på längre sikt?

Anförande nr 43

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Senare i dag ska vi fatta beslut om pengar som ska satsas på lite kortare sikt. Det är väldigt glädjande att de här 100 miljonerna, eller 102 som det är nu, har tagits fram. Det sades från början att det var omöjligt och sedan att det var olagligt. Sedan var det helt plötsligt fullt möjligt, och nu ska fullmäktige få ta ställning till det.

Men skolan har ju också mer långsiktiga ekonomiska problem, och där har Liberalerna lagt fram andra förslag. Majoriteten gick efter många om och men på den linje vi hade om att ta pengar från den centrala medelsreserven – eller var man nu har hittat de där pengarna – och föra ut dem till skolorna. Vi har även kommit med andra förslag om ytterligare ett antal hundra miljoner. Hur ställer sig finansborgarrådet till de förslagen?

Anförande nr 44

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Jag är väl medveten om att en del skolor i Stockholm har en tuff ekonomi. Det är ju ingenting som bara avgörs ett budgetår. Det är så att vi har ett minskat elevunderlag. Vi har en del skolor som eleverna faktiskt inte söker sig till. Dessutom kanske man flaggar för att man inte kan upprätthålla sin verksamhet, och då får man inte direkt ett ökat elevunderlag.

I denna kniviga situation, när tyvärr regeringen inte heller skjuter till ökade statsstöd, väljer vi i dag att skjuta till ett belopp på 102 miljoner kronor. Av detta går ungefär 25 miljoner till de privata skolorna. Då ska man veta att Academedia vinstvarnar på grund av bland annat den höjda schablonen i Stockholms skolor.

Det här är något som vi verkligen måste se över – hur kan vi säkra att skolorna får de resurser som behövs samtidigt som det inte läcker ut pengar ur systemet? Jag har väl mina idéer om långsiktighet, men många av dem ägs i ett annat hus. Vi kan kalla det Riksdagshuset.

Vad vi kan göra i staden i dag handlar bland annat om det ärende om att skjuta till mer pengar som ligger på fullmäktiges bord. Det handlar också om ökade schabloner och om att vi måste se över volymerna. Vi kan inte stå med alltför många tomma platser. Viss överkapacitet ska kommunen ha, men vi kan inte ha alltför stor överkapacitet. Det kostar pengar. Det är lite som att slänga pengarna i sjön.

Anförande nr 45

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Nu handlade inlägget från Karin Wanngård väldigt mycket om vad regering och riksdag ska göra. Det kan man givetvis ha synpunkter på. Men det som jag frågade om var vad vi kan göra här i vårt eget hus.

Vi har till exempel föreslagit att man skulle kunna besluta om ett minskat avkastningskrav för Sisab, som ju nu går ganska mycket över budget i sina intäkter. Man skulle kanske också exempelvis kunna underlätta för skolorna och utbildningsförvaltningen genom frysta hyreshöjningar under en period. Men vad ska vi göra åt de höjda pensionskostnaderna, som motsvarar åtskilliga hundra miljoner under nästa år? Ska man kanske tänka någonting kring hur vi använder våra reserver som finns i koncernen och så vidare? Hur ställer du dig till de sakerna, Karin Wanngård?

Anförande nr 46

Borgarrådet W a n n g å r d (S): De höjda pensionskostnaderna beror på att vi har en inflationssäkrad pensionskostnad. Det blir väldigt mycket pengar i år, och det fortsätter att vara mycket pengar nästa år. Sedan ska vi se det ljusna. Jag kan i och för sig jämföra med hur det är i Bryssel, där jag var förra veckan. Där har man inflationssäkrad lön – då kan man snacka om problem med den kommunala budgeten.

Frågan om ett minskat avkastningskrav för Sisab är jag faktiskt beredd att se på inom rimlighetens och lagstiftningens gränser. Men det gäller ju bara de skolor som hyr av Sisab. Det fanns under förra styret en tendens att sälja ut en del skolor och förskolor, så att de inte längre ägs av Sisab. Någon form av likvärdighet måste vi ändå ha i skolsystemet. Det kan ju inte bara vara skolor som hyr av Sisab som får lättnader. Men detta är en del som vi verkligen kommer att titta på.

Anförande nr 47

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det var ett välkommet besked. Vi har faktiskt lagt fram det där förslaget två gånger, och båda gångerna har det blivit avslag. Förslaget har varit formulerat på det sättet att frågan behöver utredas. Det är väl bra att man nu ska göra den utredningen. Då har vi ytterligare ett exempel på att majoriteten så småningom gör som Liberalerna säger. Det känns väldigt glädjande. Vi hade ju en debatt här innan där vi konstaterade att Socialdemokraterna ofta så småningom har följt efter vad vi tycker.

Jag tror att det här kommer att bli den riktigt stora frågan inför nästa budget – hur ska man klara skolornas ekonomi, fränsett att det är ett minskat elevunderlag? Det är nämligen så att även många av de skolor som har ganska välfyllda klassrum har ekonomiska problem. Det handlar om pensionskostnader, höjda kostnader och så vidare. Detta måste vi ta tag i, och vi måste göra det i vårt eget hus. Här finns goda möjligheter.

Anförande nr 48

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Det måste vara tufft att konstatera att man får igenom mer i opposition än i majoritet.

Det är klart att vi måste se över vad vi har för avkastningskrav i Sisab. Men det handlar också om att våga dra ned när det är för många tomma platser – eller vara beredd att betala för tomma platser. Det är tyvärr den utveckling vi ser just nu. Det bästa vore att kunna locka alla barnfamiljer att bo kvar i Stockholm genom att bygga mer – fler lägenheter med fler rum – så att barnfamiljerna de facto kan bo kvar i Stockholm och

fylla våra skolor. Det vore ju en bättre lösning än att dra ned. Men man måste naturligtvis hela tiden följa utvecklingen. Sida 75 (125)

Vi ska ju också ha fortsatt valfrihet, så att man får välja skola. Det innebär att man faktiskt kan välja skolor även i andra kommuner. Det får vi inte heller glömma bort. Detta är också något vi ser.

Fråga nr 4. Resurser till trygghetsarbetet

Anförande nr 49

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Förra veckan besökte många av oss Farsta. Anledningen var det fruktansvärda och brutala mordet mitt i Farsta centrum. Vi måste alla arbeta tillsammans för att våldet inte ska segra. Du och jag, Karin Wanngård, är nog överens om att ett stärkt förebyggande arbete behövs för att vi ska kunna bryta nyrekryteringen. Vi verkar också vara överens om att vi vill se fler poliser i Stockholm. Tack vare polisens nationella händelse finns nu tillfälligt fler poliser i Stockholm. Men långsiktigt behöver vi fler lokalt baserade områdespoliser, Stockholmspoliser helt enkelt, som känner till närområdet och kan skapa relationer till näringsidkare, boende och ungdomar. I dag har polisregion Stockholm färre områdespoliser i utsatta områden än övriga landet.

Därför vill jag fråga dig, Karin Wanngård: Vilken kontakt har du haft med justitieministern sedan han tillträdde för att få till de långsiktiga polisresurser vi behöver i Stockholm?

Anförande nr 50

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! I början hade den nytillträdde minister Strömmer en ganska bra ingång. Vi hade ett enskilt telefonsamtal. Han kallade också KSO:er till möte. Sedan fick jag se en presskonferens förra veckan om att allt skulle lösas med fler ordningsvakter. Det visar väl att han tyvärr har bytt talepunkter.

Är det någonting jag är övertygad om när det gäller trygghetsarbetet är det att det bara är gängkriminella som tjänar på pajkastningen i politiken. Jag måste säkerställa att jag tar mitt ansvar som finansborgarråd. När det gäller de förebyggande insatserna handlar det absolut viktigaste om skolan. Detta måste vi naturligtvis komplettera med en väl fungerande socialtjänst och fritidsaktiviteter; ungdomar ska ha en meningsfull fritid. Uppnår man en viss ålder är det utbildning och jobb som gäller.

På detta behöver vi fler poliser till Stockholm. Det är helt riktigt. Polisen lånar i dagsläget in ungefär 150 poliser från övriga Sverige. Det är klart att vi hellre skulle vilja se dem vara placerade på heltid i Stockholm. Men det är ändå en väg åt rätt håll; man ser att vi behöver fler poliser.

Trygghetsarbete kostar pengar. Vi behöver få ut mer pengar till våra stadsdelsförvaltningar, som står för de akuta insatserna när någonting händer. Det handlar om trygghetsvårdar och om att samtala med kringboende eller med direkt berörd familj om det hemskaste inträffar i vår stad. Det är klart att vi behöver skjuta till resurser till detta i kommande budgetarbete.

Anförande nr 51

Sida 76 (125)

J o n a s N a d d e b o (C): Jag tänker inte heller bege mig in i något slags skyttegravskrig om ordningsvakter, för jag tror inte att det är det som stockholmarna förväntar sig av oss. Det stockholmarna förväntar sig av oss är samarbete.

Jag är glad att du signalerar att det finns mer resurser och mer pengar till de förebyggande insatserna, Karin Wanngård. Nu är ju sommarlovet här, och det är en högsäsong för de kriminella gängen vad gäller att rekrytera barn och ungdomar. Jag säger verkligen ”barn” i det här fallet, för det är barn det handlar om. Polisen säger själv att man är särskilt orolig för just den här sommaren.

Staden gör många insatser för att skapa en meningsfull fritid när skolorna stänger. Men vi behöver hitta nya vägar i det förebyggande arbetet. Vi lade ju i mars fram ett förslag om att öppna möjligheter för fler barn att få sommarjobb, redan från 13 års ålder, genom ett pilotprojekt som skulle kunna rikta sig mot ytterstaden. I DN kunde man läsa att Socialdemokraterna inte stänger någon sådan dörr. Min fråga är nu: Hur har det gått? Ska även yngre ungdomar kunna ta del av feriejobben nu i sommar?

Anförande nr 52

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Vi stänger inga dörrar till att ha fler aktiviteter även längre ned i åldrarna. Precis som Naddebo är inne på kryper det här ned i åldrarna. Det finns tioåringar som lockas in i de gängkriminella miljöerna. Än så länge är de inte jättemånga, peppar peppar, men de finns.

När det gäller sommarjobben är detta inte något som vi har tittat på till i år. Det behövs nog en extra utredning eller tanke bakom när det går ned till 13 års ålder. Dels behöver vi se över våra kollektivavtal, dels behöver vi se till att det verkligen finns något meningsfullt att utföra som sommarjobbare. Jag är ändå glad över att alla ungdomar som har sökt sommarjobb i Järva också får sommarjobb i år. Det är ett system som vi bör hålla i. Vi har gjort det tidigare, och vi är glada över att det sker igen.

Anförande nr 53

J o n a s N a d d e b o (C): Jag önskar att jag kan tolka det som att det är en utredning på gång för att kunna få fler barn och unga in i sommarjobb. Jag började sommarjobba när jag var tolv år, men det var en annan tid. Det kanske inte fanns lika mycket arbetsmiljölagar.

Det är faktiskt inte bara jag som viftar med orosflaggan, utan det är även många andra som ser framför sig att den här sommaren kommer att bli extra stökig. Det är oroande på många sätt. Jag hoppas verkligen att du har rätt i att våra stadsdelar är rustade för att klara av sommaren, Karin Wanngård.

Jag hoppas också att vi kan fortsätta diskussionen om områdespoliserna. Även om vi har olika ”färg” på de olika husen hoppas jag att Karin kommer att ha ytterligare samtal med justitieministern just kring att få till de här områdespoliserna. Det är faktiskt orimligt att vi ligger så mycket lägre än många andra delar av Sverige när det gäller områdespolisering.

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Det handlar om att vi behöver fler poliser i Stockholm. Vi ser att polisen är på plats snabbt. Förhoppningsvis klarar man upp fler våldsbrott.

Det som jag är ansvarig för handlar om de förebyggande insatserna. Det här blir mer en filosofisk situation, men 13-åringar kanske inte just ska sommarjobba. De kan dock till exempel vara jättegoda förebilder som fritidsledare i fotbollsklubben om de får arvode för det. Det är därför det måste ses över hur gör vi det här. Man kanske kan få en peng för en insats som driver samhället vidare och skapar trygghet i närområdet. Det är väl mer det som behöver ses över. Frågan är om det är arbetsmarknadsförvaltningen eller någon annan förvaltning som ska ha ansvaret. Men det kan vi resonera vidare om. Tack så jättemycket för frågan!

Fråga nr 5. Trafikens framkomlighet i city

Anförande nr 55

N i k e Ö r b r i n k (KD): Gamla stan är en viktig hubb för Stockholms turismnäring. Varje dag är det hundratals människor som checkar in på hotell, äter middag på en restaurang eller tar en kaffe på ett kafé där. Till de här aktörerna ska kaffe transporteras, sallad lastas och städmaterial tas. Det är viktigt för Stockholm att Gamla stan fungerar.

Ni har velat införa en miljözon i Gamla stan till 2024, Lars Strömgren. Den ska vara fullt införd år 2026. Gränsdragningen för området ska utredas under år 2023, det vill säga i år. Ifall denna miljözon ska inrättas redan nästa år förutsätter jag att det här är någonting som ni kommer att behöva beakta i budgetförhandlingarna redan efter sommaren. Jag undrar: Är gränsdragningen, eventuella undantag och möjligheten till dispens för dem som påverkas utredda än?

Anförande nr 56

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag tackar Nike Örbrink för frågan. Vårt arbete med framkomlighet i city utgår väldigt mycket från de principer vi slog fast i framkomlighetsstrategin. Det gjordes redan 2012, och strategin reviderades under förra året. Där är det väldigt tydligt att vi vill skapa en stad med mer plats för människor. Trafikrummet ska naturligtvis möjliggöra enkla och smidiga transporter men också ge plats för vistelse. Det är minst lika viktigt att våra gator och torg är ett trafikrum som ett vistelserum.

Det finns flera skäl att framhålla att framkomlighetsstrategins arbete är viktigt och gynnar Stockholm och stockholmarna. Det handlar om att hushålla med resursen yta. Det handlar också om att i konkurrens om gatuutrymmet premiera effektiva, yteffektiva, kapacitetsstarka och miljövänliga transportslag. Det handlar även om att minska de miljöskadliga utsläppen och om att skapa en stad som uppmuntrar fysisk aktivitet.

I ledaren i Dagens Nyheter i dag skriver Susanne Nyström att politiker utsätter oss för kollektivt självskadebeteende. Med det menar hon att staden ska uppmuntra till en hälsosam livsstil. Inte minst är det detta vi vill uppnå i Gamla stan. Gamla stan är till

stor del en stadsdel där man rör sig till fots. Men naturligtvis måste vi möjliggöra olika typer av transporter, till exempel för rörelsehindrade, och framkomlighet för blåljusfordon. Den möjligheten ges oss i förordningen om miljözoner. Att blåljusfordon och transporter för funktionsnedsatta kan komma fram är något som finns med från början när vi utreder det här införandet.

Anförande nr 57

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag håller helt med om att vi ska bygga och förvalta en stad med plats för människorna. Men de här människorna ska ju också sova någonstans. Det är i synnerhet turister jag avser nu. De här människorna vill kunna äta på restaurang och få en bit mat i sig om kvällen. De kanske också vill ta en kopp kaffe i samband med att de vandrar runt och tittar i butikerna i Gamla stan. Mats Bengtsson, som driver hotell och restauranger, sa så här till Dagens Nyheter för ett tag sedan: "Miljözonen avskräcker all form av verksamhet. Jag är orolig för leveranserna, hotellen behöver sådant som inte ryms i bakluckan på en elbil." Håller du med Mats Bengtsson om det här?

Anförande nr 58

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag håller inte med dig om att majoriteten av dem som rör sig i Gamla stan är turister som kommer med bil. Jag tror att väldigt få turister kommer till Gamla stan med bil. Många kanske kommer till de två hotell som du nämner, men taxi hör till de transportslag som snabbast ställer om till elbil.

Jag håller inte heller med om att de leveranser som sker inte kan ske med elbilar. Det finns en rad olika miljöfordon som drivs på ett sätt som gör att de är tillåtna inom ramen för miljözon klass 3. Det är inte bara så att de drivs med el, utan de kanske också är nättare. "The last mile" pratas det om när man jobbar med gods och godsstrategier i täta städer. Det handlar inte bara om drivlinan utan också om att skapa en mänskligare stad där man inte behöver dra in stora fordon utan kan ha omlastning vid hubbar. Detta gör att staden kan vara mer tillåtande, inte minst för barn. Jag är övertygad om att framtiden stavas el och mänsklig stad.

Anförande nr 59

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag ska förtydliga mig. Det är alldeles uppenbart att de allra flesta människor som rör sig i Gamla stan promenerar. Men de kanske promenerar till en restaurang som behöver tunga pallar med läskedrycker som de personer som har promenerat till restaurangen ska dricka. Eller så promenerar de kanske till sitt hotell, dit pallar med städmaterial, förhoppningsvis hållbart sådant, har levererats. De leveranserna sker faktiskt väldigt sällan med fossilfria bilar. Av 5 300 tunga lastbilar var år 2021 endast 1 procent eldrivna. En elektrisk lastbil är i dag cirka tre till fyra gånger dyrare än en lastbil med förbränningsmotor. Dessutom visade utvärderingen av de miljözoner på Hornsgatan som genomfördes bland annat att de inte gav den effekt på utsläppen som utlovades.

Min fråga är helt enkelt: I ett läge där turistnäringen och hotell- och restaurangnäringen i Gamla stan hotas, till vilket pris är ni beredda att införa de ineffektiva miljözonerna?

Borgarrådet *S t r ö m g r e n* (MP): För drygt 15 år sedan tog man bort genomfartstrafiken och parkeringsmöjligheterna på Stora Nygatan. Jag gick på Handelshögskolan då och skrev en uppsats om vad som händer med en gata där man tar bort genomfartstrafik och parkering. Jag mätte hur många som rörde sig där, och jag intervjuade också samtliga butiksägare. En del var väldigt skeptiska inför införandet. I efterhand var alla väldigt positiva. Stora Nygatan var då en bakgata. Nu är det en gata dit både turister och boende gärna tar sig en ljum sommardag. Jag tror att detta talar sitt tydliga språk, liksom det faktum att Stockholms handelskammare då var starkt emot det här men nu är väldigt tydliga med att de driver på för att göra Stockholm till en mänskligare stad där man kan gå och cykla och där leveranser av gods sker på smartare, miljövänligare och mer inlyssnande sätt. Det händer jättemycket på leveransområdet, inte minst kopplat till att e-handeln har mindre batchar. Där tror jag att el och "last mile" är det som ger mänsklighet och småskalighet.

Fråga nr 6. Fokus Järva

Anförande nr 61

Borgarrådet *W e d i n* (M): Ordförande! Det besvärliga ekonomiska läget gör att det just nu är svårt att få fram finansiering för att bygga bostadsrätter. Detta menar jag att vänsterstyret nu utnyttjar för att forcera fram fler hyresrätter i framför allt våra förorter. I segregerade områden där hyresrätterna är dominerande tycker Moderaterna att det i stället är viktigt att möjliggöra bostadskarriärer och möjliggöra för fler människor att äga sitt boende.

Men i redan beslutade projekt i ytterstaden, där det var beslutat att det skulle vara blandade boendeformer, förhandlas nu bostadsrätter bort. Det sker exempelvis i Tensta och Bredäng. Det är helt fel att göra detta, och det finns givetvis ett ideologiskt syfte. Är det detta som Fokus Järva egentligen handlar om? Ni får ju inte fram några nya projekt. Är det så att ni då dealar bort bostadsrätter i projekt som redan är beslutade? Är det detta som Fokus Järva handlar om?

Anförande nr 62

Borgarrådet *V a l e s k o g* (S): Jag vet inte vilken värld Dennis Wedin lever i, med tanke på hur allvarligt läget är. Vi har en situation där antalet byggstarter faller över hela Sverige. Även om det kanske fallit minst i Stockholm ligger vi oerhört lågt – 2 500 byggstarter i år jämfört med 6 000–7 000, som det är i vanliga fall. Vi har i Stockholm ett läge med ett överutbud av bostadsrätter – utbudet är större än efterfrågan. Det produceras en massa bostadsrätter som kommer ut på marknaden men inte kommer att kunna bli sålda. Detta kommer säkert att ge påverkan i höst på priser och annat. Men det är precis tvärtom när det gäller hyresrätter. Där har vi större efterfrågan än utbud.

Vi har en regering som är totalt passiv, med den genom tiderna mest osynliga bostadsministern. Det finns inga förslag, mer än att man skulle avreglera, vilket man säger utan att ha något konkret. Man skulle ta fram mark, fast staten inte har så mycket sådant. Man har inga konkreta förslag. Men man borde hjälpa till, för det kommer att bli katastrof. Varslen kommer att bli omfattande till hösten. Vi har ett otroligt allvarligt läge.

Vad vi kan göra från stadens sida med de samarbetspartner vi har, såsom byggaktörer av olika slag, är att försöka åstadkomma så mycket bostadsbyggande vi bara kan. Då ingår detta med hyresrätterna som en möjlighet. Det sker oftast på byggaktörens begäran. Det är inte vi som säger så – vi hade gärna sett bostadsrätter till hälften ungefär. Men det är tyvärr inte möjligt, och då vill man bygga hyresrätter. Vi har i Stockholm ett otroligt förmånligt system, som nästan inga andra kommuner har, med låga markkostnader och tomträttsavgälder som är väldigt låga för hyresrätter. Detta vill man ändra på. Med den trångboddhet vi har, med den bostadsefterfrågan vi har och med en arbetsmarknad där det finns många tusen jobb som folk inte kan ta på grund av bostadsbrist är det viktigaste att vi måste bygga bostäder. Då gör vi vad vi kan.

Anförande nr 63

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det finns de som säger att konjunkturen kommer att förändras, att räntorna kommer att sjunka och att vi snart kommer att stå i ett annat läge. Då måste den här majoriteten hålla i om man tror på blandade boendeformer. Men det gör man inte.

Apropå Fokus Järva och att man inte kommer fram med egna projekt läste jag nyligen i en vänstertidning i Järva en intervju med det biträdande finansborgarrådet, som fick frågan: ”Det är mycket prat om Fokus Järva, vad är det egentligen? För oss som inte jobbar med det är det lite svårt att greppa. ... Har du något exempel?” Då blev svaret: ”Bron mellan Rinkeby och Ursvik är ett sådant. Den har dragit ut på tiden, men tack vare Fokus Järva kommer den snart att invigas.” Det var ju intressant att läsa, för uppdraget att bygga bron gavs i alliansbudgeten redan 2012. Bron var färdigbyggd 2017 för stadens del. Slutredovisning gjordes i exploateringsnämnden 2020. Att det skulle vara på grund av Fokus Järva är inte sant någonstans. Fokus Järva verkar vara ett luftslott som egentligen inte finns. Varför försöker ni luras kring det här?

Anförande nr 64

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag kan först konstatera att Dennis Wedin inte har koll på vad som händer på marknaden och inte heller verkar ha koll på vad som händer i Järva. Det är märkligt. Det är kanske 15 000 bostäder som vi vill ”få igång” där.

Det var likadant för några år sedan, när vi drog igång Fokus Skärholmen. Då sa också alla att det inte skulle gå att bygga där. Men vi fick ett fantastiskt gensvar på Fokus Skärholmen och fick igång massor med projekt. Vi ändrade översiktsplanen och prioriterade fyra ytterstadsområden.

Nu gör vi samma sak med Järva. Vi prioriterar detta. Vi får ett fantastiskt gensvar. Det kommer att hända en hel del, och det gäller oavsett vilket av de här ytterstadsområdena vi pratar om. När man förtätar, oavsett om det är med hyresrätter eller bostadsrätter, gagnar det allihop, med levande bottenvåningar, fler människor som rör sig och fler människor som handlar i centrum. Vi får till stånd idrottsplatser och skolor. Det gagnar hela området, oavsett upplåtelseform, och det kommer också att gälla för Järva.

Anförande nr 65

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det jag menar med luftslott, Jan Valeskog, är att ni försöker peka på sådant som vi i en annan majoritet redan har levererat och

sedan försöker koppla det till Fokus Järva. Exempelvis tog vi nyligen ställning till en detaljplan som behandlades i stadsbyggnadsnämnden 2021. Då säger ni att det här faller väl in i Fokus Järva. Javisst, men det är ju inte ni som har levererat det. Det är inte kopplat till ert projekt, som är ett luftslott. Sida 81 (125)

I dessa tider kommer det SNS-rapporter om att man borde förenkla för barnfamiljer i utsatta områden att byta bostadsområde. Det ni gör då är exempelvis att ni när det gäller Tenstaterrassen säkerställer att det ska vara förtur för dem som bor i Järva till just det boendet. Ni går ju rakt emot de forskare som pekar på hur man ska bryta segregationen i Stockholm just nu. Ni vill ha fler hyresrätter i de områden som redan har flest hyresrätter. Ni vill ha förtur för människor som bor i Järva till projekt som kommer till stånd i Järva. Ni har ett luftslott som heter Fokus Järva och som egentligen bara handlar om att ni ljuger ihop projekt. Vad är er politik egentligen?

Anförande nr 66

V a l e s k o g (S): Borgarrådet Wedin har som sagt fel när det gäller marknaden, vad vi bygger och vad som händer i Järva. Du verkar inte känna till att det är större lägenheter det handlar om, Dennis Wedin. Vi vet att detta gäller oavsett bostadsområde. Folk vill göra bostadskarriär, men de vill göra det i den omgivning där de bor. Då måste vi underlätta för det. Därför måste vi bygga större lägenheter. Av den anledningen har vi ändrat detta i de här planerna när vi ändrat till hyresrätter. Det är en del av ekvationen, och den driver vi hårt nu i hela Stockholm. Sedan pandemin känner vi till att människors sätt att jobba, där många nu jobbar mycket hemma, har gjort att efterfrågan på större lägenheter blivit påtagligt större. Jag nämnde tidigare trångboddhet som en stark drivkraft för oss att hålla uppe byggandet. Även i de här ytterstadsområdena är trångboddhet för barnfamiljer ett jätteproblem. Det finns alltså även sociala aspekter, och det är viktigt att vi bygger stora lägenheter där.

Fråga nr 7. Stockholms stads skolor och barn med särskilda behov

Anförande nr 67

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): Fru ordförande! Trots att tusentals barn i Stockholm står i kö till anpassade skolformer valde vänstermajoriteten nyligen att avslå ansökningar om två nya resursskolor. En av motiveringarna var, hör och häpna, att det inte finns ett tillräckligt stort elevunderlag. Att komma med ett sådant påstående är magstarkt, med tanke på de flera tusen familjer som dagligen kämpar med sina barns skolgång för att få den att fungera. Hur tänker skolborgarrådet att dessa föräldrar ska orka fortsätta att kämpa för att deras barn ska få de anpassningar som de enligt skollagen har rätt att få när majoriteten så tydligt visar att dessa barns välmående inte är viktigt?

Anförande nr 68

B j u g g r e n (S): Jag tackar för frågan. Först tycker jag att det är viktigt att klargöra för dem som följer debatten att en resursskola inte är en anpassad skola. En anpassad grundskola har sitt eget regelverk, och för att få gå i en anpassad grundskola ska man uppfylla vissa kriterier. En resursskola är en grundskola som följer samma lagstiftning som den vanliga grundskolan, även om man på skolorna arbetar mer personalintensivt och riktat mot barn som har olika specifika behov.

Frågan om resursskolorna i vår stad har varit angelägen under många år. Under förra mandatperioden fanns ett akut hot mot att de här resursskolorna över huvud taget skulle kunna fortsätta. Nu har vi ett system på plats för hur finansieringen ska gå till, och det finns bred enighet i utbildningsnämnden och här i fullmäktigesalen för detta. I systemet ställs väldigt höga krav på de anordnare som har våra resursskolor. Det handlar om anpassningar till eleverna men också om vilken insyn utbildningsförvaltningen ska ha för att säkerställa att de här eleverna verkligen får det extra stöd som resursskolorna utlovar. För att anpassa sin undervisning får ju dessa skolor betydligt större tilläggsbelopp än vad våra andra skolor får. Det är klart att det i och med det också blir väldigt viktigt vilka som driver de här skolorna. Det är fråga om barn som är särskilt utsatta och behöver extra stöd. När vi lägger de här extra resurserna måste vi också säkerställa att de verkligen får detta stöd.

I dag vet vi inte exakt hur kön ser ut. Vi bygger i snabb takt ut våra särskilda undervisningsgrupper, våra regionala undervisningsgrupper och våra centraler för att de här barnen ska få det stöd de behöver. Vi har också tydliga budgetuppdrag att utveckla kompetensen för att ge barnen rätt stöd, för vi vet att det i dag inte alltid är fallet.

Anförande nr 69

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): En av anledningarna till att vi inte vet omfattningen av behovet är att man inte vill kartlägga de här eleverna. Man pratar gärna om integritet, GDPR eller något annat. Men det handlar inte om det. Det handlar om att de här föräldrarna gärna vill att deras barn kartläggs för att detta ska komma upp på bordet. Rätten till utbildning, ett föräldranätverk, har tagit fram statistik själva med hjälp av bland annat Socialstyrelsen. Om man räknar lågt finns det 2 000 barn som står i kö. Oavsett vad man kallar skolformen har det blivit avslag på ansökningar om två nya resursskolor. Där handlar det om 153 platser. Att säga att det inte finns ett elevunderlag är otroligt lågt, med tanke på hur många barn som står helt utanför skolan eller kämpar i en skola som inte anpassas i enlighet med Skolverkets regler.

Anförande nr 70

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag vet inte riktigt vem ”man” som inte vill veta detta är. Det är tvärtom så att vi i den här majoriteten, liksom den tidigare majoriteten, hela tiden ger uppdrag om att utveckla kompetensen kring den här målgruppen. ”Man” kanske är Sverigedemokraterna – jag vet inte. De flesta av oss vill ha mer kunskap. Jag är väldigt glad över det opinionsbildande arbete som Rätten till utbildning gör. Det är mycket riktigt så att detta är en av de aktörer som verkligen ser till att det finns kunskap på bordet.

De resursskolor vi har vittnar mycket riktigt om kö. Jag tror att vi alla skulle tjäna på att även fristående aktörer vågar vara transparenta med hur deras köer ser ut. Då skulle vi gemensamt kunna göra en mycket bättre bedömning av hur behovet ser ut. I dagsläget har vi inte några särskilda siffror för vår stad, men vi ser generellt att antalet elever kommer att minska i grundskolan de kommande åren. Vi behöver alltså ha bättre underlag.

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): Det vi har sett är att det kommer att vara 2 500 färre elever 2030 än det är nu. Men även om man räknar bort de eleverna är det fortfarande så att tusentals barn står i kö. Det är tusentals barn och familjer som lider för att man har en skola som inte följer skollagen. Det står tydligt att det ska göras anpassningar. Man har dessutom ett kompensatoriskt ansvar mot de här eleverna, som har funktionsnedsättningar.

Som exempel kan jag nämna Konradsbergsskolan, där det går 30 elever i årskurs 1–6. Det står att målet är att de ska återkomma till ordinarie undervisning. Men då har man ju helt bortsett från att det är fråga om funktionsnedsättningar – det är inget som automatiskt försvinner efter en viss årskurs. Det här är barn som har funktionsnedsättningar och som har rätt till utbildning på precis samma villkor som alla andra. De behöver den kompensation som skolorna enligt skollagen ska ge men som inte ges.

Då säger man att man inte vet hur många barn som står i kö. Detta går att ta reda på om man bara vill – om man liksom Sverigedemokraterna vill ha kunskap och information.

Anförande nr 72

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Som sagt är skollagen väldigt tydlig med att elever har rätt att få det stöd de behöver. Det gäller oavsett om de har funktionsnedsättningar eller inte. Det är en av anledningarna till att vi jobbar intensivt med att öka kunskapen om den målgrupp som har funktionsnedsättningar men också bygga ut det särskilda stödet genom våra särskilda undervisningsgrupper för att ge alla elever, oavsett om de har funktionsnedsättningar eller inte, det stöd som de har rätt till och har behov av.

Det är mycket riktigt så att vi behöver fortsätta att utveckla den kompetensen både i vår verksamhet och i dialog med de fristående aktörer som erbjuder verksamhet för målgruppen. Det är ett utvecklingsarbete som pågår och som behöver fortsätta. Men vi ska inte i det läget ”gambla” med vilka aktörer som startar resursskolor i vår region. Jag tycker att det är väldigt viktigt att man har ordentliga underlag innan man godkänner nya aktörer och att man då ser både vilka köer som finns och vilka aktörer det är som vill erbjuda detta.

Anförande nr 73

O r d f ö r a n d e n : Bästa kommunfullmäktigeledamöter! Jag vill inleda detta sammanträde med några ord som har att göra med den historiska tid som vi befinner oss i just i dessa dagar.

Detta är inte bara kommunfullmäktiges sista sammanträde före sommaruppehållet, utan Stadshuset fyller också 100 år på själva midsommarafton. Det innebär att vi nu befinner oss mitt i själva kulmen av 100-årsfirandet, den stora jubileumsveckan, som stadens nämnder och bolagsstyrelser har fått vårt uppdrag att arrangera.

I helgen har 3 000 stockholmare kunnat dansa sig igenom 100 år av livsbejakande musik under två spektakulära danskvällar i Statvåningen. Dagtid har det anordnats en stadshusregatta på Riddarfjärden med klassiska träbåtar, precis som man gjorde vid invigningen 1923. Några av de båtar som seglade nu var faktiskt med redan då. Även detta har lockat mängder av besökare och får sägas vara en stor succé.

Uteserveringar är öppna på Borgargården och längre ned på Stadshuskajen, och det är något som många har längtat efter länge. Sedan i lördags och fram till i morgon kan besökare också ströva fritt in i huset alldeles gratis och få uppleva denna gemensamma skatt, Stockholmarnas hus. Blå hallen är under dessa dagar åter den öppna piazza, det demokratiska torg, som Ragnar Östberg såg framför sig.

Runt hela stadshuset flaggar vi med svenska flaggan och S:t Erik, och från tornet hänger det nu vimplar som signalerar till alla stockholmare att nu är det fest – välkomna hit, till ert eget och vårt gemensamma hus!

Jag vill här ta tillfället i akt att rikta ett särskilt tack till jubileumsgeneralen, protokollschefen Svante Hådel och hans fantastiska medarbetare.

Mängder av renoveringar och utsmyckningar har gjorts för att Stadshuset ska stråla i så praktfull glans som möjligt just till denna vecka. Det är ett sätt att vårda vårt arv och investera för de kommande 100 åren, alltså att vi tar hand om vårt hus.

Detta firande är också ett tillfälle för oss att påminnas om de enastående insatser som arkitekter, konstnärer och andra formgivare, hantverkare, murare, tegelbärare, stenhuggare, målare och timmermän gjorde för att Stadshuset skulle bli verklighet.

Förutsättningarna för all denna kreativitet och utövandet av hantverksskicklighet skapades av våra företrädare i Stockholms styre kring förra sekelskiftet. Utan deras modiga och i vissa stycken nästan sanslösa beslut hade vi inte kunnat njuta av Stadshuset i dag. Vi är dem evigt tacksamma, och det kommer våra barn och barnbarn också att vara.

I morse besökte hela presidiet Norra begravningsplatsen tillsammans med kyrkogårdsdirektören Svante Borg och hans medarbetare. Med gemensamma krafter fick Cecilia, Sara och jag – i hållbarhetens namn – plantera vackra perenner på Ragnar Östbergs ståtliga grav. Omgivna av prunkande grönska och fågelsång fick vi där hedra den store stadshusarkitektens minne, och jag hade tillfälle att citera Sveriges Arkitekters hyllning till Ragnar Östberg den 23 juni 1923: ”Ditt verk genomsyras av

en mäktig vilja till skönhet, denna ljuvliga och friska källa i livets torra marker. Ofta har du kanske gått våldsamt fram med din starka egenartade natur, men för skönheten har du dock alltid böjt din styva nacke.” Sida 85 (125)

Vi har skäl att särskilt minnas också vår företrädare, stadsfullmäktigeledamoten Knut Agathon Wallenberg, som jämte Ragnar Östberg spelade en avgörande roll för Stadshusets tillkomst, detta i sin roll både som stadshusnämndens ordförande och som en betydande delfinansiär och mecenat.

Flera av de konstverk och utsmyckningar som har tillförts huset under byggperioden och senare har gjorts möjliga genom donationer. Jag tycker därför att det är både glädjande och hedrande att Wallenbergstiftelserna har velat understryka denna historiska koppling genom att i 100-årspresent till Stadshuset donera ett nytt konstverk i KA Wallenbergs namn, en gåva som kommunstyrelsen vid sitt senaste sammanträde den 7 juni beslutade att ta emot. Det är ett textilkonstverk som är placerat i De hundraes valv, ursprungligen benämnt Stadsfullmäktiges entré, och som har tagits fram av Stockholm Konst i samråd med stadsantikvarien.

Vid 18-tiden, när dagens sammanträde är slut, ska vi alla tillsammans gå ut i tornet, ställa upp oss i trappan och få vara med om avtäckningen av detta konstverk. Där träffar vi den grupp av kvinnliga textilkonstnärer som i Maja Sjöströms anda har skapat detta värdefulla tillskott till Stadshusets unika miljö, som vi hanterar med varsamhet.

Återigen, varmt välkomna till en speciell kväll med kommunfullmäktige här i Stockholms stadshus!

Anförande nr 74

T i n a K r a t z (V): Jag skulle vilja anmäla att vi i stället för Aron Bentegård vill välja in Sara Lindhagen till Södertörns tingsrätt.

Anförande nr 75

L i n n é a V i n g e (SD): Även vi vill göra några ändringar. Till att börja med utgår vår nominering i Solna tingsrätt för Håkan Åhs. Därtill yrkar vi på följande tillägg: Stockholms tingsrätt, Fred Saberi, Solna tingsrätt, Björn Franzén samt Södertörns tingsrätt, Kinga Håkansson, Therese Dorsch och Christer Persson.

Anförande nr 76

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Det är långt mer än ett år sedan Ryssland startade sitt brutala anfallskrig mot Ukraina, ett orättfärdigt och folkrättsvidrigt krig. Putins och Rysslands krig har slagit sönder människors vardag i en handvändning.

Miljontals människor från Ukraina har tvingats sätta sina liv på paus och ge sig iväg på flykt, och tusentals av dem skapar sig just nu en ny vardag i vår stad. Många vittnar om att de vill redan har lyckats etablera sig här och faktiskt har skapat hopp om en bättre framtid än den som de har tvingats lämna bakom sig. För andra har hindren för att läsa svenska och validera sina erfarenheter försvårat den nya vardagen. Å deras vägnar är jag väldigt glad över att äntligen kunna säga att de har rätt att läsa svenska här i vår vuxenutbildning.

Vi vet alla att språket är en av de viktiga nycklarna till en bra integration och till inträde på arbetsmarknaden. Att den möjligheten nu, genom regeländringen från regeringen, öppnas för dem som omfattas av massflyktsdirektivet är en viktig insats för att fler ska kunna försörja sig själva och skapa en bättre vardag för sig själva och många gånger för sina barn här i vår stad.

Sedan vi öppnade möjligheten till sfi-undervisning ser vi tydligt att det finns ett stort intresse och att anmälningarna successivt ökar. I nuläget har vi ungefär 200 ukrainare inbokade på Vuxenutbildningscentrum för kartläggningssamtal, och det finns redan nu 80 personer i obehandlade anmälningar. Jag är helt säker på att den siffran har tickat upp bara sedan jag fick ned den på pappret.

En sak som fortfarande är bekymmersam är att denna målgrupp inte har rätt till resterande vuxenutbildning. Eftersom rätten till sfi är begränsad betyder det att man inte kan läsa svenska upp till den nivå som yrkesvaliderar tidigare legitimationsyrken. De som har legitimationsyrken från hemlandet har svårt att få dem validerade och får därmed också svårt att arbeta i sina yrken i vårt land.

Först när den möjligheten tillgodogörs och man också kan läsa i resterande vuxenutbildning kommer vår arbetsmarknad fullt ut att kunna tillgodogöra sig den kompetens som redan finns på plats i vårt land. Detta är såklart viktigt för oss, men det viktigt inte minst för de individer som upplever sig begränsade och som får leva med den frustrationen i dag.

Vi uppmanar därför regeringen att ge ukrainska flyktingar som omfattas av massflyktsdirektivet rätt till alla delar av vår kommunala vuxenutbildning. Sfi är dock en viktig och efterlängtd insats, och jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 77

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag börjar med att yrka bifall till vår reservation i borgarrådsberedningen. Det blev tydligen någon liten miss i kommunstyrelsen där den förvandlades till ett särskilt uttalande, och därför är det reservationen i borgarrådsberedningen som jag yrkar bifall till.

Detta har varit en viktig fråga för oss liberaler, och vi har tjatat om den sedan i julas. Om man ska kunna leva och försörja sig i Sverige behöver man få lära sig svenska. Man behöver också få sin utbildning validerad om man har en sådan. Detta har gått väldigt trögt, får man säga. Många kommuner runt om i Sverige med lite olika partifärg tog redan förra hösten initiativ till att ukrainarna skulle få läsa sfi hos dem, men Stockholm har dragit benen efter sig. Sida 88 (125)

Det har känts som att Socialdemokraterna har använt detta för att kunna klanka på regeringen i stället för att ge de individer som det handlar om möjlighet till svenskundervisning. Det tycker vi är väldigt dåligt. Men det är bra att vi nu äntligen kan ge dessa människor möjlighet till svenskundervisning.

Nu kommer i stället frågan upp att de inte kan få sina utbildningar från hemlandet Ukraina validerade. Inte heller här finns det något förbud mot att Stockholm kan gå före om vi vill. Jag var ute på ett besök hos ABF och deras Ukraine Competence Program. Det var väldigt intressant, för övrigt, och jag kan rekommendera alla ett besök. Där väljer en del – inte så många – att bekosta valideringen själv. Det går nämligen alldeles utmärkt, men då det är väldigt dyrt kan de flesta inte göra detta.

Jag tror eller vet snarare att det skulle vara lönsamt både för Stockholm och för dessa människor om de fick den möjligheten, och jag tycker att man i samband med beslutet borde ha tagit initiativ till att också möjliggöra den typen av valideringar. Det handlar ju, precis som borgarrådet själv var inne på, om att ta till vara den kompetens som många har.

I den klass jag besökte fanns det banktjänstemän, ingenjörer, sjuksköterskor och alla möjliga akademiska yrken. Jag tycker att det är dumt att vi slösar bort dessa fantastiska resurser genom att dra benen efter oss ytterligare en gång.

Anförande nr 78

P e r R o s e n c r a n t z (M): Herr ordförande! Jag tänker också yrka bifall till den reservation som Moderaterna har tillsammans med Liberalerna i borgarrådsberedningen.

Det är jättebra att sfi nu äntligen är på plats. Enligt kommunikationsdirektiven ska jag säga vänsterstyret, men jag tycker att ett bättre namn ibland är bortförklaringarna styre då man säger att det är regeringens fel att vi inte kan hjälpa ukrainare. Men det kunde ju Arjeplog göra, och det kunde Vindeln göra. Det kunde 39 kommuner och säkert fler göra. De är ofta små, med en mycket mindre skattebas än vad Stockholms stad har. Ändå har vi inte kunnat göra det.

Ibland hör man också om SKR, men ska vi i staden vara rädda för SKR? Vi har 900 000 medborgare och 700 000 väljare, och vänsterstyret har dessutom egen majoritet. Visa lite mod och ledarskap! Detta skulle ha varit på plats tidigare, och det tyckte vi i oppositionen i arbetsmarknadsnämnden också.

Nu handlar frågan som sagt om övrig vuxenutbildning, och det är självklart att den ska öppnas upp för ukrainare. Därtill har vi yrkesvalideringen, som togs upp här tidigare.

Vi yrkar också på att man ska hemställa till regeringen om att öka dagersättningen för ukrainare, då 71 kronor är alldeles för lite. Detta är återigen ett led i temat att det

nuvarande styret i Stockholms stad skyller ifrån sig i stället för att ta tag i frågan. Sfi är jättebra, men öppna upp vuxenutbildningen för ukrainare nu! Sida 89 (125)

Anförande nr 79

J o h a n K l i n g (C): Ordförande, fullmäktige, ledamöter och åhörare! Rysslands invasion av Ukraina hoppas vi alla snart ska få ett slut, men vi behöver också säkerställa att de ukrainare som har valt att fly till Sverige bereds möjlighet att stanna kvar. Därför är det ett efterlängtat besked från regeringen och den styrande majoriteten i stadshuset att man ska ge dem som har sökt skydd i Sverige i enlighet med massflyktsdirektivet rätt till och möjlighet att läsa sfi, precis som vi i oppositionen i arbetsmarknadsnämnden framförde tidigare i vår. Vi är därför glada över beslutet.

En förutsättning för jobb i Sverige och på den svenska arbetsmarknaden är ofta kunskaper i svenska språket. Därför har prioriteten hos Centerpartiet alltid varit att förbättra kvaliteten i sfi, öka genomströmningen för de nyanlända och se till att fler når målen.

Rättigheterna för personer som har sökt skydd enligt massflyktsdirektivet i Sverige har i princip likställts med asylsökandes rättigheter, vilket gör att de inte har rätt att läsa sfi. Vi har under de senaste åren vid ett flertal tillfällen påpekat att detta är ett misstag, särskilt vad gäller rätten till sfi och vuxenutbildning.

Under förra året försökte staden bidra till studieförbundens arbete med Svenska från dag ett, som erbjöds ukrainare. Då ansåg den dåvarande regeringen att massflyktsdirektivet inte är att betrakta som ett långvarigt skyddsbehov. Den socialdemokratiska regeringen borde direkt ha öppnat upp för att ge ukrainarna rätt att studera sfi, vilket också hade underlättat för staden att erbjuda matchande jobbinsatser.

Nu har den nya regeringen efter lång väntan tagit ett steg och öppnat upp och tydliggjort regler och finansiering för när kommuner får erbjuda sfi för ukrainare. Tyvärr har regeringen begränsat erbjudandet på ett närmast okunnigt sätt. Det finns många utbildningar inom komvux som är relevanta och där det råder kompetensbrist i Stockholm, och där borde sfi ha varit en möjlig utväg för att validera kunskaper. Nu ser förslaget från regeringen tyvärr inte ut så, och detta anser vi måste justeras.

De flesta människor vill bidra och göra rätt för sig. Att behöva leva i passivitet är en psykisk påfrestning och påverkar oss negativt, särskilt när det finns en stor oro för familjemedlemmar och släktingar som finns kvar i Ukraina. Med anledning av detta vill jag yrka bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 80

M a g n u s R u n s t e n (MP): Det känns bra att vi kan ta detta beslut i dag i den rödgröna majoriteten, men det är för sorgligt att regeringen inte agerade mycket snabbare och gav möjlighet och tydligt lagstöd för att kunna erbjuda sfi till nyanlända ukrainare.

Det är så många krig som ligger bakom oss, och även om vi alla hoppas och önskar att detta krig kommer att ta slut snart vet vi, att döma av historien, att det finns en risk för att det kommer att pågå länge. Då behöver vi göra vad vi kan för att man ska ha så bra möjligheter som möjligt att etablera sig.

Emilia var inne på problematiken att regeringen måste öppna upp för en tydlighet om att man kan erbjudas stöd hela vägen till validerad utbildning inom olika yrkeskompetenser så att vi kan göra det bästa av situationen för alla som flyr hit och ta till vara deras potential. Det här kan pågå väldigt mycket längre än vad vi hoppas och tror. Miljöpartiet har jobbat för detta i riksdagen. Sida 90 (125)

Det finns också andra hinder för etableringen av nyanlända från Ukraina, inte minst dagersättningen. Den räcker till en halv lunch nere i vår restaurang. Det är inte värdigt att Sverige har så pass låga ersättningsnivåer för nyanlända. Det verkar återspegla den idé som finns i rikspolitiken i dag och i Tidöavtalsandan att göra landet så ogästvänligt som möjligt. Här i Stockholm har vi ett annat fokus.

Med detta sagt yrkar jag bifall till majoritetens förslag.

Anförande nr 81

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag håller med om att det är ett bra beslut. Problemet är att det kommer väldigt sent. Och jag vet inte var det kommer ifrån att det har saknat lagstöd, för det har det inte gjort. Argumentationen har varit att Stockholm inte har velat satsa pengarna, men lagstödet har funnits där. Det är ju som sagt redan 39 kommuner som har erbjudit sfi sedan i julas, en del till och med sedan september förra året. Det är alltså inte något argument.

Det är jättebra att det här sker, men det är lite synd att man inte väljer att gå hela vägen och även tillåter validering av högskoleutbildningar. Det tror jag hade varit väldigt bra både för individerna och för Stockholm.

Det beslut som vi tar i dag är bra, men det kommer väl sent. Och det har inte varit något problem med lagstödet.

Anförande nr 82

M a g n u s R u n s t e n (MP): Det har i alla fall inte varit helt glasklart eftersom en av regeringens formuleringar är att de ska säkerställa att kommunerna har möjlighet att erbjuda sfi. Det var det man sa när man tog beslutet och tillsköt de medel som vi borde ha fått för länge sedan.

Men absolut, jag håller med om att detta borde ha möjliggjorts så snart som möjligt. Vi har fått höra att det finns juridiska hinder, och SKR har uppvaktat regeringen just av det skälet.

Anförande nr 83

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag yrkar bifall till vårt förslag i kommunstyrelsen.

§ 19 Exploateringsavtal för idrottscenter med inslag av kultur och andra verksamheter inom fastigheten Gjutmästaren 6 i Ulvsunda industriområde med Fastighets AB G-Mästaren, projekt Gjutmästaren 6 etapp 1

Sida 91 (125)

§ 20 S:t Erik Markutveckling AB:s ombyggnation av bryggeribygnad till idrottscentrum inom fastigheten Gjutmästaren 6

§ 21 Detaljplan för del av fastigheten Gjutmästaren 6 i stadsdelen Ulvsunda industriområde (idrott, kontor, handel, hotell samt besöks- och icke störande verksamheter m.m.), Dp 2018-06893-54

Anförande nr 84

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! I dag fattar vi beslut om två nya idrottskluster i Stockholm. Det ena är det fantastiska projektet Gjutmästaren 6 i Ulvsunda. Gjutmästaren 6 är första etappen av flera för att utveckla platsen till en central mötesplats i norra Ulvsunda. Förslaget till ny detaljplan möjliggör ökat utbud av idrott, service och handel och inte minst ett helt nytt idrottskluster i Västerort.

Genom att bygga om Pripps gamla bryggeri kommer staden att kunna inrymma fyra fullstora idrottshallar med flera andra ytor för idrott. Dessutom kommer en av dessa fyra hallar att ha en läktarkapacitet om 2 400 personer. Både bredd och elit kommer att få plats i Ulvsundas idrottscenter. Det kommer att bli ett skyltfönster för idrottsrörelsens mångfald. Basket, innebandy, boule, kricket och pingis är några av de idrotter som kommer att samlas under ett och samma tak.

Mångfalden av idrotter kommer också att locka en mångfald av stockholmare med olika bakgrund, från olika ålderskategorier och med hjärtan som slår extra hårt för olika typer av idrotter. Alla dessa människor kommer att vilja besöka det nya idrottsklustret i Västerort. Vi är övertygade om att det nya unika idrottscentret i Ulvsunda, utöver idrottande Västerortsbor, kommer att attrahera folk från hela Stockholm, även från närliggande kommuner i Stockholmsregionen.

Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 85

A i d i n Z a n d i a n (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Denna plan är första etappen av flera för att utveckla området Norra Ulvsunda. I planområdet som ligger längs med Bällstaviken ligger bland annat det före detta Prippsbryggeriet, som har ett högt kulturhistoriskt värde.

Detaljplanen kommer att medföra något så efterlängtat som möjligheter till idrott genom idrottscentret, detta samtidigt som gröna ytor förstärks med rekreativa och ekologiska funktioner samt att detaljhandel, hotell och ytor för rekreativa näringar och kulturutövning tillkommer.

Planområdet har även nära till kollektivtrafik och kommer att få nya gång- och cykelstråk samt en ny bilkoppling. Även de kulturhistoriska värdena kommer att bevaras och tillgängliggöras med den nya planen.

Tyvärr har planens ambitionsnivå återigen behövt revideras ned på grund av det flyg- och markbuller som Bromma flygplats medför. Inom ramen för denna plan innebär det att över 450 bostäder samt en skola har behövt utgå. Detta ser jag och mina kollegor i

majoriteten som väldigt bekymmersamt. Även om Bromma flygplats vara eller icke vara är en diskussion för en annan tid och plats behöver den begränsning på stadsutveckling som flygplatsen medför betonas och belysas. Sida 92 (125)

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 86

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu ska vi fatta beslut om ett otroligt viktigt ärende, nämligen detaljplan för Gjutmästaren 6 i Ulvsunda industriområde.

Jag minns när jag var nyblivet kulturborgarråd och var på teater i de gamla silorna bakom Citygross. Jag kan tala om för er att det var en helt magisk föreställning där scenerna tog plats i det gamla industriområdet. Jag är därför extra glad att idrott, kontor, handel och hotell också ska få samexistera med kulturen, som långsiktigt ska få sin plats här.

Självfallet gläds jag extra mycket åt att vi i detta projekt kommer att bygga fyra nya idrottshallar, varav en får en publikkapacitet på 2 400 personer. När förslaget presenterades var det verkligen en stor seger för idrotten i Stockholm. Anläggningsbristen i denna stad är monumental, som vi alla vet, och vi förutsätter att projektet ger ett betydande tillskott av inomhusytor, särskilt för de idrotter som enligt stadens egen strategi har störst underskott i våra idrottsanläggningar.

Projektet innebär också idrottsytor för de mindre idrotterna. Dessa har ofta inte fått plats i våra ordinarie idrottshallar, men nu kan kampsport, bordtennis, brottning, cricket, dans och boule ta plats i den nya lokalen.

Den plats som vi talar om ligger intill Bällstavikens strand, och givetvis bör detta områdes vattennära potential tas till vara. Vi föreslår att man möjliggör för bad och andra vattenaktiviteter. Vi tänker oss sol- och badbryggor, kanske uteserveringar på vatten eller varför inte en bastuflotte och kajakuthyrning. Vi tycker att dessa delar bör kunna tillföras detta område, för då blir det verkligen en unik och levande destination för både boende och besökare.

Det här vill vi tillföra ärendet, och vi vill föra in det i den fortsatta exploateringen och detaljplanen för detta område. På det sättet tror vi att en riktigt fin ny målpunkt i stadsväven kan byggas. Med detta medskick yrkar jag trots allt bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 87

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag har lovat att hålla mig kort, och därför har jag med mig en lapp med mina punkter.

Den första punkt jag vill ta upp här är att det som sagt är otroligt glädjande med idrotten. Vi får särskilt glädjas åt att idrotter som inte alltid får störst uppmärksamhet får utrymme. Jag kan väl möjligen ifrågasätta det där med cricket, för det är en otroligt ojämsställd sport. Det är mest män i 40-årsåldern och uppåt som håller på med den. Det var en liten parentes.

Den andra punkten är något som jag uppmärksammades på vid koncernstyrelsens sammanträde i dag vid lunchtid, nämligen att det är ett gigantiskt utvecklingsprojekt. Som vi kommer att märka lite senare när vi ska prata om Slussen finns det när det gäller de stora utvecklingsprojekten ett särskilt intresse för oss förtroendevalda. Man bör ha en bättre politisk styrning än genom Sankt Erik Markutveckling AB, som har en tjänstemannastyrning som sedan går till koncernstyrelsen. Det där bör majoriteten fundera lite grann på.

Den tredje punkten rör samma sak, slog det mig. Ska Sankt Erik Markutveckling bli förvaltare av relationer till hyresgäster nu också? Det är en liten anomali, för så har det verkligen inte varit tidigare. Det har varit markutveckling. Men bifall till ett i övrigt alldeles utmärkt förslag!

Jag skulle vara tacksam för svar på frågorna.

Anförande nr 88

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Herr ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! Att återanvända befintliga byggnader och få en ny användning är modernt, uthålligt, cirkulärt, resurssnålt och miljövänligt. Det är så man ska göra, och så tänker vi besluta nu i kväll.

Miljöpartiet hoppas och kommer även att arbeta för framtida bostäder i närområdet. Det är dags att skrota Bromma flygplats. Men jag tänker hålla mig kort och från Miljöpartiets sida bara yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Till Centerpartiet kan jag bara säga att det vore väldigt bra att rena Bällstaån, för den har sitt utlopp i området. Det finns redan en solbrygga i Johannesfred, men vi måste verkligen genomföra LÅP:arna så att vi kan bada överallt i staden. Bällstaån är stadens kanske smutsigaste vattendrag.

Anförande nr 89

J o n a s N a d d e b o (C): Jag hörde att det var en väldigt trevlig dans i helgen här i Stadshuset, men nu blir det politisk dans.

Det är klart att vi måste genomföra de lokala åtgärdsprogrammen för vatten. Vi kan inte ha en mindre ambition än att se till att stockholmarna verkligen kan njuta av vattnet. Centerpartiet driver frågan att vi ska få fler badplatser runt om i staden, så självfallet måste vi rena vattnet och göra det möjligt för stockholmarna att komma åt vattnet. Någon mindre ambition kan väl Miljöpartiet inte ha?

Anförande nr 90

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Bra, då kan vi kroka arm i dansen och se till att LÅP:arna får tillräckligt mycket resurser så att vi kan rena alla våra vattendrag.

Anförande nr 91

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Detta är ett fantastiskt tillskott för Stockholmsidrotten. Sedan ska man komma ihåg att idrottsytan bara kommer att ta upp ungefär 21 procent av fastigheten, så den har i sin helhet stora utvecklingsmöjligheter,

delvis under förutsättning att vi gör något åt Bromma flygplats som lägger sig som en Sida 94 (125)
våt filt över stadens utveckling.

Jag skulle vilja titta lite närmare på det ärende som handlar om S:t Erik Markutveckling. Jag måste säga att jag hajade till när jag läste oppositionens särskilda uttalande om detta ärende. Vi gör ju denna stora investering för att vi har för avsikt att idrottsförvaltningen ska kunna upplåta dessa ytor för Stockholms idrottsliv på lång sikt. Detta talar å det kraftigaste för att fastigheten ska fortsätta att vara i stadens ägo, dock inte hos S:t Erik Markutveckling som, precis som föregående talare var inne på, inte förvaltar denna typ av fastigheter långsiktigt. Men det är klart att vi ska ha kvar fastigheten i staden. Trots detta förespråkar alltså oppositionen att fastigheten på sikt ska säljas till en privat aktör, underförstått då, gissar jag, att idrottsförvaltningen sedermera ska hyra in sig.

Det som gör att jag hajar till lite extra är den kontext vi befinner oss i. Runt om i hela landet sitter kommuner och funderar på hur tusan de ska kunna köpa tillbaka samhällsfastigheter som de en gång har sålt ut. Om det är något som SBB:s krasch visar på är det riskerna med att sälja ut samhällsfastigheter. Vi vet sedan länge att det är betydligt dyrare att hyra in sig för långsiktigt bruk än att äga själv. Vi vet också, vilket SBB:s krasch visar med all önskvärd tydlighet, att det är riskabelt att sälja ut samhällsfastigheter till den typen av aktörer.

När det gäller frågan vad vi har för avsikt med fastigheten kan man läsa föredragande borgarråds synpunkter om detta ärende. Vi kommer under denna period att utreda om vi kan överföra fastigheten till en lämplig nämnd inom staden, till exempel fastighetsnämnden, som är den del av staden som långsiktigt äger och förvaltar våra idrottsfastigheter. Varför? Jo, därför att det är mycket bättre för stockholmarna i längden. Vi sänker hyran med tiden, från fastighetskontorets sida, i takt med avskrivningarna, medan privata aktörer höjer.

Vi har alltså lärt oss av SBB, och jag hoppas att oppositionen snart gör detsamma.

Anförande nr 92

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande och Clara! Nu känner jag igen majoriteten. När vi grönblå presenterade projektet var det enda som Emilia Bjuggren funderade på vem som skulle äga hallarna långsiktigt. Det fanns inte ett uns glädje över tillskottet av idrottsanläggningar, utan som vanligt var det viktigaste vem som äger lokalerna. Det är klart att det när Vänsterpartiet är med och styr är viktigare vem som står på lagfarten än vilka lag som får träna och spela inför en stor publik.

Vi har en enorm anläggningsbrist i denna stad, och att bygga i kapp eller ens bygga i fas med den efterfrågan som finns kommer ni aldrig att klara med era investeringsramar. De kommer inte att räcka någonvart. Vi vill, precis som vi pratade om i förra ärendet, kroka arm med alla som vill och kan vara med och investera i Stockholms idrottsanläggningar. Ni kommer inte att nå någonvart om ni bara ska använda ert eget investeringsutrymme.

Anförande nr 93

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det blir nästan lite déjà vu från den förra mandatperioden när vi diskuterade Gubbängshallen, det vill säga en idrottsanläggning

som ni hade för avsikt att sälja för att staden sedan skulle hyra in sig i sin gamla fastighet igen. Sida 95 (125)

I det här fallet äger vi ju fastigheten. Det är jättestora investeringar kopplade till detta, och givetvis är det så att om vi själva äger och förvaltar hallen på lång sikt kommer idrottsförvaltningens hyra att sänkas i takt med avskrivningarna. Om vi ingår ett avtal med en privat aktör gäller det rakt motsatta, det vill säga att vi får betala för aktörens ränta, risk, produktionskostnader och dessutom vinstpåslag.

Alla studier visar att det är ekonomiskt mest rationellt att äga och förvalta fastigheter själv om man avser att använda dem på lång sikt. Och eftersom jag tycker att idrotten förtjänar den här lokalen under obeskrivligt lång tid framöver ska vi stockholmare självfallet ha den och äga den gemensamt.

Anförande nr 94

B j ö r n L j u n g (L): Jag hade ju tänkt mig och lovat ordföranden, fullmäktige och åhörarna att jag skulle fatta mig kort här i dag, men jag har några punkter om detta. Jag blev förvånad över att S:t Erik Markutveckling plötsligt ska stå som förvaltare. Det kunde ha skrivits och förtydligats att det bara är en formsak och att det sedan kommer att skickas över detta till idrottsnämnden eller fastighetsnämnden för fortsatt förvaltning. Det finns en klokskap i det.

Jag vill inte gå på de olika resonemangen om vem som ska äga vad, för det blir en så lång diskussion. Jag säger som Jonas Naddebo, men jag vill gärna lägga till att exempelvis Djurgårdens IF i många år har velat förvalta Stockholms Stadion. Man kan också tänka sig föreningslivet och så vidare, men jag går inte in på det.

Jag vill också säga att avskrivningar är himla krångligt. Vi har en stor post i Stockholmshem som handlar om avskrivningar därför att vi har haft så mycket nyproduktion. Även kommunala bolag måste göra lagenliga avskrivningar. Något annat finns inte. Man kommer inte undan det, så där är det likartat vare sig det är ett kommunalt eller ett privat bolag som äger.

Förtydliga gärna det du sa om ägarskapet, Clara! Jag tycker att den frågan är väldigt viktig. När du ändå går upp i talarstolen för din replik kanske du också kan säga något om den politiska styrningen av detta gigantiska projekt.

Anförande nr 95

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Precis som du säger, Björn, kommer vi att behöva följa detta extremt noga. Staden har haft sin beskärda del av stora projekt som sticker i väg kostnadsmässigt, och där kan vi inte hamna igen.

Vad gäller framtida ägande står det uttryckligen i borgarrådets synpunkter om detta ärende att vi kommer att titta på frågan. Precis som du lyfte upp i ditt förra anförande är det inte lämpligt att ett bolag med tjänstemannastyre förvaltar. S:t Erik Markutveckling är inte ett förvaltande bolag, utan det de gör nu är att utveckla fastigheten.

När det handlar om det långsiktiga ägandet ser åtminstone jag framför mig att fastighetsnämnden, som nämns i detta ärende, är den naturliga tagaren av detta så att det hamnar inom staden. Självklart gör vi avskrivningar, och vi har en massa

kapitalkostnader i bostadsbolagen, i fastighetsnämnden och så vidare. Men vi kommer alltid att ha bättre räntevillkor än en privat aktör. Vi har heller inte samma vinstkrav på oss, och det är därför hyresmodellerna skiljer sig åt. Fastighetskontorets hyra går ned, men de privata aktörernas går upp. Därför tycker jag att vi ska äga samhällsfastigheter gemensamt. Sida 96 (125)

Anförande nr 96

B j ö r n L j u n g (L): Fullmäktige och åhörare! Det är bra att vi nu har vi fått klarlagt att ni, Clara, inte har någon annan syn än vi när det gäller avskrivningar. Du nämnde något tidigare som gjorde det lite otydligt där, men nu har vi fått det förklarat och förtydligat liksom att det troligen är fastighetskontoret som blir förvaltare, vilket är det naturliga. Beslutet hade kunnat fattas i dag.

Jag tycker att det är mycket oroväckande att man har ett tjänstemannastyre som ska vara styrelse för ett så stort projekt och sedan koncernstyrelsen i nästa steg. Jag har det största förtroende för tjänstemännen i styrelsen – det är inte det. Men om något drar i väg eller går fel, om de råkar ut för någon extra pålningskostnad som är bort i tok, är det vårt ansvar. Då tycker jag att vi som förtroendevalda ska ta det ansvaret.

Sedan har staden faktiskt inte alltid bättre räntevillkor, men nästan alltid.

Anförande nr 97

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Herr ordförande! Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Vi tycker att förslaget är väl avvägt.

Sedan tänkte jag försöka vidga perspektivet lite både geografiskt och historiskt. Jag har suttit i stadsdelsnämnden på Söder sedan 2009, och för tolv år sedan fattade vi beslut om något som hette Söders hjärta. Det var området från moskén ned till Stockholm Södra. Det skulle bli en mötesplats i världsklass. Alla stadens projekt under de åren var mötesplatser i världsklass, och finansieringen skulle ske genom rätt mycket alkohol. Projektet imploderade. I dag är det väl egentligen bara Moderaterna och Dennis Wedin, om jag förstår saken rätt, som framhåller om idén att Medborgarplatsen behöver ännu mer alkohol och ännu fler krogar.

Hur som helst har de olika projekten fortsatt. Under den förra mandatperioden, då vi var i majoritet, genomförde vi renoveringen av Medborgarhuset. Vi såg till att Forsgrenska badet finansieras med vad vi uppfattar som en mycket klok försäljning, det vill säga halva Söderhallarna, som vi ska fatta beslut om i dag. Det var ett typexempel på när staden kan göra kloka och väl avvägda avyttringar.

Nu står vi inför det här. Det har varit en hel del diskussioner om att det finns historiska värden att bevara i Söderhallarna. Man har tagit hänsyn till det, och de flesta är nöjda. När vi är färdiga med beslutet behöver vi gå vidare. Om man fortsätter nedför trappan genom Söderhallarna vet man att man kommer ut på högersidan till Fatbursparken. Det är inte ett av stadens stoltaste ögonblick. Vi har Medborgarplatsen, och vi har kopplingen mellan Folkungagatan och Södermalmsallén och en del andra saker som man behöver titta på.

Hur som helst finns det tolv år senare en del att lära sig av detta projekt också, men det är fortfarande Södermalms hjärta. I torsdags i förra veckan startade Södergården en sommarverksamhet nere i Björns Trädgård, i Via Emilias gamla förskola. Det är ett litet steg för staden men oerhört viktigt för den platsen. Med detta yrkar jag återigen bifall.

§ 24 Överenskommelse inför genomförande av exploatering för ny idrottsplats, Bällsta IP, inom fastigheterna Bällsta 1:13 och Bällsta 1:14 samt del av fastigheten Riksby 1:3, projekt Bällsta IP, i Bällsta med fastighetskontoret

Anförande nr 98

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Bällsta IP är ett annat efterlängtat idrottsprojekt där vi är glada över att få komma framåt. Staden har planerat för Bällsta IP sedan 2007. Projektet är framför allt viktigt för friidrotten, som i dag saknar en inomhushall i västerort, och därför prioriterar vi just friidrottshallen när vi nu äntligen går framåt i projektet, trots det svåra kostnadsläge som vi befinner oss i.

Utöver att kunna erbjuda en plats för friidrotten inomhus kommer hallen även att ha tävlingsskapskapacitet, vilket kommer att stärka Stockholms friidrottsrörelse. Trots det svåra kostnadsläget måste vi fortsätta att bygga stad. Framöver ser vi fram emot att på Bromma flygplats bygga en helt ny stadsdel. Att lägga ned Brommaflyget är inte bra enbart för klimatet och för stockholmarna, vars plånböcker i dag subventionerar flyget, utan det skulle också innebära att staden kan spara in hundratals miljoner bara på detta enskilda projekt.

Avslutningsvis är det glädjande att vi trots det svåra läget och de utmaningar som vi står inför i dag kan gå vidare med viktiga stadsbyggnadsprojekt som utöver nya bostäder bidrar till att skapa en levande stad där fler barn, unga och vuxna kommer att kunna utöva idrott. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 99

Ordföranden: Vi ser fram emot en livlig debatt i denna fråga, men jag måste påminna fullmäktige om att tiden i dag är begränsad. Vi har en sluttid som är lite svår att förhandla alltför mycket om. Därför behöver man kanske inte säga samma sak mer än en gång, och flera personer behöver heller inte säga samma sak. Jag påstår inte att någon gör det, utan det är bara en allmän reflektion.

Anförande nr 100

Anders Österberg (S): Ordförande! Om det är någon plats som kan betraktas som Stockholms födelseplats är det nog området kring Slussen. Det är ett ärende som har återkommit under flera år och flera mandatperioder. Jag tror att de flesta här inne känner till ärendet om Slussen. Det engagerar, och det kommer att väcka glädje när det blir klart.

Projekt Slussen omfattar nya gator och torg, park, nybebyggelse över och under mark samt broar mellan Södermalm och Gamla stan. Ovanför mark skapas nya bygggrätter med möjlighet till exempel för handel, kontor och kultur. På de undre planen finns det utrymme för handel, service, trafikändamål och kollektivtrafik. I Katarinaberget byggs en ny bussterminal.

Konstruktioner i vatten omfattar kajer, två nya avbördningskanaler och en kombinerad sluss- och avbördningskanal från Mälaren till Saltsjön. I projektet ingår framtagande och driftsättningen av ny reglering av Mälaren. En byggrätt skapas för Nobel Center.

Oavsett majoritet, som ibland skiftar i Stockholm, tror jag att vi har en gemensam målbild om bra det kommer att bli när det blir klart. Vi ska hitta de bästa lösningarna och i möjligaste mån komma undan låsningarna. Men projektet måste fullföljas, och det måste komma i mål. Med det reviderade genomförandebeslutet har vi också en realistisk tidsplan och budget. Vi har inte råd, vare sig ekonomiskt eller tidsmässigt, att inte fatta beslut i dag. Projektet har nu kommit så långt att omprojekteringar kostar mer än de smakar.

Alla medarbetare i projektet har fullt fokus på att genomföra det enligt det reviderade beslutet. Här görs ett fantastiskt jobb, och gänget förtjänar lugn och ro med fokus på rätt saker. Syftet med det nya reviderade beslutet är att vi vill få Slussen klart. Vi har ett gemensamt intresse från hela kommunfullmäktige för stockholmarnas och våra grannars bästa och för att få jobbet gjort.

Det är klart att det funnits många avvägningar genom åren som varit svåra, och det är ingen dans på rosor. Styrgruppen för Projekt Slussen har utifrån regionens kravställning och som en del i att verkställa genomförandebeslutet fattat beslut om att förlägga en temporär bussterminal i anslutning till Stadsgårdsterminalen som ska fungera tills bussterminalen i Katarinaberget är färdigställd och driftsatt.

Jag har själv provat att gå den nya sträckan, och det är klart att det kommer att bli jobbigt. Vi förstår det, men det är temporärt och kommer att bli bra när det är klart. Men vi lägger inte heller någon prestige i hur vår nya tillfälliga bussterminal ska vara. Om någon kommer med ett bättre förslag som även regionen, som är kravställare, går

med på är vi öppna för att kolla på det. Detta förutsätter självklart att den som föreslår det också är beredd att ta ekonomiska merkostnader. Sida 100 (125)

Avslutningsvis har jag besökt projektet ett flertal gånger. Jag har varit nere i berget, och det händer saker varje gång. Jag har tittat på Gustav Vasas gamla mur och hur den återvinns och på platsen där det räknas fiskar som far till och från Stockholm. Det är ett väldigt häftigt projekt. Det händer också saker i snabb takt. Jag vill med detta yrka bifall till förslaget.

Anförande nr 101

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det här är ju inte i grunden ett kul ärende. Men när jag läste detta började jag ändå tänka på den här låten: ”Vi sitter i samma bil, vi sitter i samma bil, tusen år och tusen mil, vi sitter i samma bil.” Med detta menar jag att det vore fänigt att låtsas som något annat än att det är under olika politiska majoriteter som det här stora projektet blivit dyrare.

Detta är i grunden allvarligt; det är inget att skämta bort. Det är viktigt att det står i ärendet exempelvis att det under 2022 har genomförts en omfattande översyn och revidering av projektets tidsplan för att säkerställa rätt omfattning och tidsåtgång för kvarvarande arbete, och det är viktigt att lyssna in den allvarliga kritik som revisorerna riktade mot exploateringsnämnden.

Men jag menar också att det viktigaste för stockholmarna är att Slussen blir klar. Därför är det läge att kavla upp ärmarna och ro det här projektet i hamn – vara framåtlutade och ta ansvar.

Det finns, tycker jag, en mening i det här ärendet som är viktigare än någon annan, nämligen att projektet har mycket att vinna på transparens och öppenhet. Jag skulle vilja se fler från vänsterstyret gå upp och sjunga i talarstolen i dag, för när det gäller detta ska jag ta er på orden under mandatperioden. Det är så vi gemensamt tar ansvar för detta framåt. Vi säger gemensamt från Alliansens sida i text att exempelvis kommunstyrelsen och exploateringsnämnden ska delges löpande lägesredovisningar och att man ska utveckla en central funktion med externa och oberoende granskare som specifikt kollar på stora projekt – det här skulle kunna vara ett av dem. Detta tror jag är viktiga förslag framåt.

När jag som fastighetsborgarråd jobbade mot fördyringar i projekt var en aspekt tydlig: beslutsgrindar. Lyft beslut till rätt nivå, särskilt när något påverkar kostnads- och tidsplaner. Därför reagerar jag lite med oro på den medierapportering som har varit kring den tillfälliga bussterminalen mot Birkaterminalen. Oppositionen fick ingen information om beslutet, och exploateringsnämnden hade det inte uppe på sista nämnden före sommaren.

Det vi vill ha besked om handlar om att detta verkar vara en tveksam lösning för resenärerna, som kommer att få en längre sträcka att gå; risken är därför att de tar bilen i stället. Det vill vi ju egentligen inte, så jag undrar om ni har någon annan lösning – det vore bra.

Från Alliansens sida säger vi: Ni har väl kollat på alternativ? Ni måste ju ha kollat på alternativ om ni väljer väg i en så här viktig del av projektet. Det är bara detta vi vill

få redogjort för. Vad har man kollat på för alternativ? Hur såg kostnaderna ut för dem? Och varför landade man till slut i det här alternativet, som man går fram med? Sida 101 (125)

Projektet har mycket att vinna på just transparens och öppenhet, så därför yrkar jag bifall till Moderaternas och Alliansens dukade gemensamma förslag till beslut.

Anförande nr 102

G a b r i e l K r o o n (SD): Det är väl ingen tvekan om att detta är ett riktigt politiskt misslyckande – en fördyring på flera miljarder kronor, en strategisk busshållplats som förmodligen kommer att behöva flyttas flera hundra meter bort för att man behöver försöka spara pengar. Det påminner väl nästan om Nya Karolinska sjukhuset och hela processen bakom det – ett megaprojekt som har fallerat för att man har haft bristfällig transparens och bristfälligt ansvarsutkrävande. Och de olika majoriteter som har avlöst varandra har inte haft full koll på det viktiga beslutet.

Vi kunde också höra om hur revisionen anmärkte på exploateringsnämndens arbete under föregående mandatperiod och hur framför allt Slussenprojektet haft en stor del i anmärkningen. Som man bäddar får man ju ligga, och vi kan konstatera att man här har bäddat slarvigt och oaktsamt.

Vi sverigedemokrater var inte med när det första beslutet togs, och när de reviderade besluten togs var vi tydliga med att vi förespråkade en annan inriktning från första början. Vi ville rusta upp gamla Slussen och bevara den. Hade man gjort detta hade man kanske kunnat återanvända mer av platsen och inte fått de här kraftiga fördyringarna, inte minst på grund av sprängningarna i Katarinaberget, som har visat sig vara mycket svårare än man förväntat sig från början.

Ansvar ligger alltså på många, men det ligger faktiskt inte på oss att reda upp den här röran i detta läge eftersom vi har haft en annan inriktning från dag ett. Vi kommer därför att avstå från att delta i beslut i detta ärende.

Anförande nr 103

N i k e Ö r b r i n k (KD): Fru ordförande! Slussen – i princip varenda svensk vet vilken sluss man åsyftar. Näst intill varje stockholmare passerar den en vanlig arbetsvecka. Utöver sin avgörande roll som knutpunkt för Stockholmstrafiken är den även en garant för dricksvattnet i hela Mälaren. Man kan utan överdrift kalla Slussenbygget för Sveriges, eller åtminstone Stockholms, viktigaste nutidsprojekt. Byggtiden sträcker sig över flera mandatperioder.

Projektets kombinerade vikt för stockholmarna, huvudstadens trafiksystem och kranskommunernas pendlingsmöjligheter gör att vi förväntar oss transparens och öppenhet, något som finansborgarrådet själv uttrycker i ärendet. Det är därför särskilt anmärkningsvärt att oppositionen mötts av det motsatta. Detta mycket omfattande, komplexa och dyra ärende skickades ut till oppositionen en vecka före exploateringsnämndens sammanträde. Först efter det att klubban slagits i bordet fick oppositionsledamöterna en informationsdragning om vad ärendet gällde.

Den nu mycket omfattande flytten av bussterminalen, som kommer att innebära att föräldrar med barnvagn, funktionsnedsatta och äldre kommer att behöva gå en mycket lång sträcka för att komma till resterande kollektivtrafik i Stockholm, informerades det

inte om från stadens sida utan genom nyhetsnotiser på mobilen. Eventuella alternativa placeringar av terminalen har inte presenterats, och en redovisning av tidigare efterfrågade krav på kostnadsbesparingar lyser med sin frånvaro. Sida 102 (125)

Jag måste säga att ett projekt som vi nu ska öka budgeten för med så många miljarder måste förankras bättre. Det måste vara möjligt för oppositionen att få tid att begrunda de olika alternativen, och de olika alternativen måste redovisas – i synnerhet när det gäller ett så omfattande och för framtiden bestående projekt.

Om drygt fem år ska Slussen vara färdig, enligt tidsplanerna. Under den tiden behöver återrapporteringen till ansvarig nämnd stärkas markant och oppositionen, oavsett vilken den blir i framtiden, inkluderas i ett tidigare stadium vid eventuella avvikelser. Så för att citera finansborgarrådet själv: Projektet har mycket att vinna på transparens och öppenhet.

Jag yrkar bifall till det gemensamma förslaget till beslut från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna.

Anförande nr 104

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande och fullmäktige! Redan när jag satt i fullmäktige för 25 år sedan diskuterade vi vad vi skulle göra med Slussen, för den behövde ju byggas om; den höll på att falla sönder. ”Äntligen!” borde jag väl alltså utropa. Äntligen är vi en bra bit på väg, och vissa saker blir bra. Andra saker är riktigt dåliga.

Den förbättrade kapaciteten när det gäller avrinning från Mälaren är ju fantastiskt bra och faktiskt helt nödvändig. Mer plats för cyklister, kollektivtrafikresenärer och fotgängare är också väldigt bra.

De orimligt skenande kostnaderna och den ogenomskinliga, icke-transparenta processen hör till de dåliga sakerna. Att den här färdiga lösningen kommer att ge en hel del konflikter i trafiken, mellan framför allt cyklister och fotgängare, gör mig också mycket oroad.

Vi ska i dag fatta ett genomförandebeslut som gäller 21 miljarder – alla genomförandebesluts största moder och större än något annat beslut. Men ärendet i sig är kortare än för de flesta andra genomförandebeslut. Detaljerna hänskjuter man till exploateringsnämnden, i praktiken en styrgrupp av tjänstemän. Nämnden har inte fått möjlighet, och verkar inte komma att få möjlighet, att fatta beslut om de slutliga trafiklösningarna, och ännu mindre om de tillfälliga lösningarna.

Att gång- och cykelbron och dess anslutningar blir bra för stockholmare i framtiden får vi sätta vår fromma förhoppning till. Nämnden har inte fått ta ställning till slutlig utformning och lär inte heller få göra det. Vi får snällt önska att man på något sätt lyckas hindra de trafikkonflikter som man har byggt in, med en slingrande cykelbana på Södermalmstorg. Varje dygn ska 35 000 cyklister ta sig fram där bland minst lika många fotgängare. Planeringen måste dessutom utgå från en ökad mängd fotgängare och cyklister. Jag ser många problem med denna design, och detaljerna kommer att bli väldigt viktiga för att undvika kaos och trafikolyckor.

Jag undrar lite hur det är med majoriteten och kanske trafikborgarrådet – om du är nöjd med den här lösningen och den här processen. Trafikplaneringen faller ju under ditt ansvar i staden. Sida 103 (125)

Och så var det detta med transparensen. Samtidigt som vi har en brinnande klimatkris och därför behöver satsa stort på kollektivtrafik nås vi nu på omvägar, via medierna, av beskedet att busshållplatsen ska flyttas en halv kilometer, vilket gör det mycket sämre att busspendla från Nacka och Värmdö.

Varför detta beslut har fattats vet vi väldigt lite om. Jag vet inte vad jag ska svara trots att jag själv sitter som ledamot i exploateringsnämnden. Beslutstillfälle i exploateringsnämnden saknas. Möjlighet att redovisa en annan politisk uppfattning finns inte, utan vi får läsa om detta i tidningen. Det här är verkligen inte bra reklam, och vi kommer inte att förbättra för kollektivtrafikresenärer. Politiska beslut och grunderna för dem måste finnas tillgängliga även för oss i oppositionen.

Borgarrådet Wanngård gör i ärendet en poäng av att ökad transparens är den nya given för majoriteten. Det är jättebra, men vi har inte sett någonting av detta.

Bifall reservationen!

Anförande nr 105

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Det blir alltså 250–350 meter längre för ankommande resenärer till Stockholm och som längst 500 meter för dem som ska åka bort från Stockholm. Det ska vara svårare att ta sig bort från Stockholm än att komma till Stockholm, enligt det här beslutet.

Men vi har ju fattat ett beslut i exploateringsnämnden, och vi fattar ett beslut här i dag. På sidan 8 under rubriken Tidsplan står det i stycke tre: Nämnden förutsätter att provisorisk busstrafik på Stadsgården kan hanteras så att arbete med Stadsgårdstunnelns östra delar kan påbörjas i juni 2024. Utifrån detta har styrgruppen agerat och lagt fram ett förslag som de har diskuterat och kommit fram till tillsammans med regionen. Regionen är ju kravställare i detta, så det krävs att också regionen är med på banan.

Det är klart att flera olika alternativ har varit uppe. Men på tal om det här med information har man ju från oppositionen sagt att man vill ha mer information om Slussen. Jag tänker att vi inte ska inte bråka om information; det kommer information på varje möte i exploateringsnämnden.

Anförande nr 106

S v a n t e L i n u s s o n (C): Tack för ditt svar, Anders! Men en rad i ett tidigare beslut om att man ska hålla tidsplanen tycker alla är rimligt. Att den sedan får sådana här konsekvenser, med flytt av bussterminalen många hundra meter, står ju inte där. Vilka alternativ som har diskuterats har vi inte fått höra i exploateringsnämnden, och vi får inte heller reda på det här i fullmäktige nu. Jag kan inte berätta det för dem som busspendlar till Stockholm från eller till Nacka och Värmdö.

Jag tycker att detta verkligen är motsatsen till transparens. Vi hade ett möte i exploateringsnämnden i juni månad. Varför var detta inte uppe under det mötet? Det

här är ju ett oerhört viktigt ärende för massor av boende i Nacka och Värmdö. Varför har vi inte fått se beslutsgrunderna och inte fått vara med och fatta ett politiskt beslut? Sida 104 (125)

Anförande nr 107

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Detta ärende kunde ha gått fortare. Nu finns det en lång reservation som vi har dukat för att utvecklingen de senaste dagarna har krävt det. Den kan ni läsa – jag behöver inte upprepa vad som står i den.

Det som är väldigt viktigt för att vi ska kunna behålla och utveckla vår fina demokrati är dock att vi har ett gemensamt ansvar för de här stora projekten. Jag tycker att den så kallade Stockholmsandan borde gälla.

Under den förra rödgröna majoriteten var demokratin faktiskt något bättre; oppositionen hade inflytande i större utsträckning. Då var det Daniel Helldén som drev denna fråga ganska hårt. Det fanns då en referensgrupp och en politisk styrgrupp.

Jag tror att det är vettigt att återskapa en ny organisation för Slussen. Den skulle se ut på det sätt som motsvarar en ideal organisation för staden att jobba med, nämligen att man har en politisk styrgrupp. Där kan Anders Österberg vara ordförande, tycker jag, som är en av de bästa personer som jag lärt känna de senaste åren.

Jag tror också att man ska ha en referensgrupp. I den referensgruppen, som inte ska vara beslutande, plockar man in Nacka, Värmdö och regionen. Där får de också full insyn och information.

Om vi gör så här ökar egentligen chanserna för att vi ska uppnå precis det som finansborgarrådet talar om, en transparens i ärendet. Vi slipper svara på frågor från våra kommunalråd – det har vi också fått göra i Liberalerna. Vad är det egentligen ni sysslar med i Stockholm? Varför får vi inte veta något? Detta är en katastrof för våra pendlare, och det blir mer biltrafik etcetera.

Därför måste vi nu lägga fram den här reservationen och yrka bifall till den. Den är utdelad, så ni kan själva läsa. Jag vill också att vi tar ett litet omtag när det gäller organiseringen av våra resurser, såväl politiska resurser som tjänstemannaresurser, i ärendet.

Bifall till reservationen!

Anförande nr 108

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vänder mig härmed kanske inte framför allt till föregående talare men i princip till samtliga övriga: Men nu får ni väl ändå ta och ge er!

Det här reviderade genomförandebeslutet borde för det första ha fattats under förra mandatperioden, för vi hade väldigt kraftiga fördyringar, långt över gränsvärdena för kommunfullmäktige. Men ärendet lyftes inte upp vare sig till exploateringsnämnden eller till fullmäktiges bord, trots att det fanns väldigt tydliga prognoser som visade att fördyringarna var långt över de 15 procent som vårt reglemente tillåter.

Alla förslag som ni listar på er lapp är såklart jättebra. Men jag kan för mitt liv inte förstå varför dessa åtgärder inte vidtogs under förra mandatperioden. Jag satt nämligen i exploateringsnämnden under förra mandatperioden. Vi hade *en* dragning på fyra år. Vi hade samtidigt ett moderat finansborgarråd som var högst politiskt ansvarigt. Vi hade en moderat tillsatt stadsdirektör som var högst ansvarig inom staden. Vi hade en moderat nämndordförande, och vi hade en moderat tillsatt förvaltningsdirektör. En dragning!

Och så kommer ni nu och gnäller om transparens. Självklart ska vi ha transparens. Det är därför vi har haft dragningar om Slussen på vartenda nämndsammanträde sedan vi bytte majoritet. På nämndsammanträdena vet jag inte hur många gånger jag har hört exploateringsdirektören med all önskvärd tydlighet prata om att för att tidsplanen ska hålla och vi inte ska få fler fördyringar måste vi flytta bussterminalen till Birka. Det har sagts hur många gånger som helst.

Ni har haft möjlighet att ställa frågor. Ni har blivit uppmanade att bjuda in exploateringskontoret till era partigrupper. Moderaterna har en ledamot där. Liberalerna, Centerpartiet och SD har det. Att ni sedan inte ställer rätt frågor och inte bjuder in exploateringskontoret till sammanträdena kan ni faktiskt inte lasta oss för.

Detta är såklart oerhört besvärligt. Det är tillfälligt, men det är oerhört besvärligt. Vi kommer att fortsätta i samma anda som hittills: öppenhet, transparens, kontinuerliga dragningar. Men resten får ni själva ta ansvar för. Ställ frågor, och bjud in själva! Ni kan inte lasta oss för detta i efterhand.

Anförande nr 109

S v a n t e L i n u s s o n (C): Menar du att transparens alltså inte är att fakta står i ärenden utan att jag som ledamot i exploateringsnämnden har möjligheten att bjuda in exploateringskontoret för att få höra vad som egentligen gäller? Är det detta den nya majoriteten tycker är transparens?

Anförande nr 110

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Du sitter ju i exploateringsnämnden, Svante. När jag satt i opposition i exploateringsnämnden under förra mandatperioden fick jag en dragning då jag kunde ställa frågor. Jag vet inte hur många dragningar du har fått. Och jag vet inte hur tydliga exploateringsdirektören och projektchefen för Slussen, Peter Svärd – honom har vi också fått träffa – har varit med att hela den här tidsplanen och hela den här budgeten förutsätter att vi kan flytta bussterminalen så att vi kan komma igång med intunningen. Detta har sagts gång på gång.

Det är transparens att ni får muntliga redovisningar och möjlighet att ställa frågor och dessutom aktivt uppmanas att bjuda in kontoret till era partigrupper. Sedan har ni uppenbarligen inte fört vidare den här informationen till era partigrupper, men det kan inte vi lastas för. Ni har haft en helt unik tillgång till kontoret. Ni har fått fler dragningar på det här korta halvåret än jag fick under fyra år i opposition. Ställ frågor! Fråga vad det här innebär och så vidare. Ja, transparensen finns där, men ni har inte utnyttjat den.

Borgarráðet V a l e s k o g (S): Jag reagerar väl nästan som borgarráðet Clara Lindblom gjorde. Eftersom jag har hållit på en hel del med Slussen skulle jag vilja ta upp det som Björn Ljung var inne på, vilket jag tycker var väldigt bra, nämligen hur den här processen faktiskt har varit under de här åren. Jag har följt den väldigt nära av olika skäl.

Fram till 2018 fungerade processen riktigt bra vad gäller öppenhet och annat som nämndes. Vi hade en politisk referensgrupp, som följde delar av Slussenprojektet mycket noga. Vi hade en fungerande dialog med regionens politiker och tjänstemän, och revisorerna var också nöjda.

Men det hände faktiskt något under åren 2018–2022, då det blev betydligt sämre, också med öppenheten. Det är ingen hemlighet att kommunledningarna i staden respektive regionen inte riktigt kunde prata med varandra, och detta fick också effekter för tjänstemännen – inte bara i Slussendiskussionen de här åren utan också faktiskt när det gäller Sverigeförhandlingens projekt, utan att gå in på det. Vi såg också under de åren, som några av er säkert kommer ihåg, en hel del läckor och påhopp i tidningarna från regionen. Det var ett ganska uselt samarbetsklimat.

Apropå förflyttningen av bussterminalen kan jag berätta att vi fick veta detta i ett pm från stadsbyggnadskontoret från våren 2022 om besparingar, om att tillfälligt flytta bussterminalen och om en del annat. Det blev tillgängligt för oss strax före valet, och det var för känsligt för att komma upp i valrörelsen. Det är väl svaret. Det har också stått en del i tidningarna om den rapporten.

Nu ser vi, om jag ska vara riktigt ärlig, en del liknande påståenden – var de nu kommer ifrån – om de tekniska lösningarna när det gäller gång- och cykelbron och hur många meter det faktiskt handlar om; vi fick rätt siffror här. Det handlar inte om 600 meter, utan det är betydligt närmare till den provisoriska bussterminalen som ska flyttas.

Det finns uppenbarligen en hel del att jobba med när det gäller kulturen, som fortfarande, tycker jag, är bristfällig mellan staden och regionen. Detta är en viktig uppgift, så därför får jag verkligen hoppas på den här öppenheten, som flera har varit inne på här, inte minst i exploateringsnämnden som jobbar med detta, och på att politikerna fortsätter att ta upp det arbetssätt som vi hade mellan 2014 och 2018, med regelbundna rapporter. Detta tror jag kommer att vara till stor nytta och också vara ett sätt att förbättra samarbetet med regionen i dessa frågor.

Anförande nr 112

Borgarráðet W e d i n (M): Ordförande! Jag tycker att jag höll ett ganska ärligt inlägg om att olika majoriteter har kämpat med detta och att det inte är helt enkelt. Jag tror kanske inte att man ska försköna mandatperioden 2014–2018; exempelvis revisionen var kritisk till styrningen även då. Det fanns alltså brister även då i detta breda projekt.

Jag reagerar på att du nämner att man då fick ut ett pm gällande fördyringar som skedde då. Det som är anledningen till er kritik nu, när vi gör det oppositionen ska göra och granskar, är att det först kommer uppgifter i medier om att ett beslut är fattat i styrgruppen. Det är då, på grund av medierapporterna, som vi får ut ett pm i exploateringsnämnden. Sedan står det dessutom i detta pm exempelvis att projektet

föreslår en flytt och så vidare. Vi vet alltså inte om beslutet är fattat eller inte, det vill säga det råder oklarheter. Då tycker jag att det är rimligt att oppositionen fullgör sin roll och opponerar mot detta. Sida 107 (125)

Anförande nr 113

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Exakt de här förslagen som jag nämnde var klara våren 2022 men publicerades inte. Vi var ganska upprörda när vi strax före valet fick se att det fanns långtgående information och fakta om besparingar och annat som diskuterades, som inte publicerats eller redovisats i exploateringsnämnden, där du var. Det är också detta som revisorerna har haft mycket stark kritik mot: hur det har fungerat med öppenheten. Revisorerna kritiserade verkligen inte öppenheten 2014–2018.

Men nu tycker jag att vi ska se framåt, och då är det viktigt att vi fortsätter med traditionen att ha en öppenhet. Bevisligen fungerar det inte. Det kräver också bra samverkan med regionen, och det är ett gemensamt ansvar att se till att den blir betydligt bättre än den har varit de senaste åren. Den har ju bevisligen varit minst sagt usel.

Anförande nr 114

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Tack för ditt anförande, Jan. Jag sätter min tillit till att vi blir mer öppna i det här ärendet. Men jag vill också understryka att jag tror att det är helt nödvändigt att också ta med Nacka och Värmdö i detta. Som sagt, sätt ihop en referensgrupp där de och regionen är med! Den ska inte bestå av stadsdirektörerna utan av de ansvariga politiska företrädarna, för det är då man kan se att det finns information.

Den andra delen i hela det här jättekomplicerade projektet är bara en uppmaning: Låt oss nu få veta vilka de andra alternativen är till placeringen vid Birkaterminalen! Då kanske var och en av oss kan se att det var det minst dåliga och att man därför fattade det beslutet.

Anförande nr 115

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag håller inte på med den här frågan. Det enda jag vet är att det har föreslagits att bygga ett antal pontoner utanför, på vattnet, och alla vet ju att det kostar en massa pengar. Poängen med den tillfälliga flytten under den ganska korta tid det handlar om är att spara väldigt mycket pengar för att kunna fortsätta projektet i övrigt. Det är klart att kommuner utifrån tycker att vi ska lägga ut pontoner – det är det enda konkreta jag har hört – för dyra pengar. Det är knappast realistiskt på så kort tid, utan det är ganska givet vilka alternativ som funnits. Birkaterminalen var också något som diskuterades i pm:et, men det har funnits avtal med hyresgäster och annat som har omöjliggjort en sådan lösning.

Men som sagt, det har också getts information till de här kommunerna, så de vet att det inte handlar om 600 meter att gå utan om betydligt kortare sträckor. Jag vet att kommunerna har varit glada för att få korrekt information. Man kan uppenbarligen tycka att informationen borde ha varit bättre när det drar iväg så här. Ibland kan medierna få sin egen logik. Men nu verkar åtminstone beslutsfattarna i de här kommunerna ha fått rätt information.

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag ska fatta mig superkort angående de dragningar och inbjudningar som har skett. Det är fantastiskt och verkligen gynnsamt för alla som har privilegiet att sitta i nämnden eller representera ett politiskt parti i den här staden. Den transparens jag efterfrågar är att informationen ska finnas i ärendena för alla medborgare och invånare som inte har privilegiet att delta i dessa möten, lyssna på dragningarna eller tillhöra ett politiskt parti som har möjlighet att bjuda in förvaltningen till exempelvis sitt gruppmöte. Dessa invånare och medborgare ska också kunna höra denna information och se vilka alternativ som har legat på bordet och varför man har övervägt att göra det ena eller det andra.

Avslutningsvis tycker jag ändå att det är betryggande att höra att majoriteten ser behovet av ökad öppenhet och transparens. Vi ser fram emot att följa detta framöver.

Anförande nr 117

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag vill bara kort, eftersom Björn Ljung så tydligt frågade om alternativen, säga att som jag har förstått det har man tittat på alternativ, bland annat pontonlösningen. Anledningen till att de har avfärdats är, som jag har förstått det, att det skulle innebära att man splittrar upp terminalen och att det skulle bli väldigt många olika linjedragningar; det skulle bli färre linjer som kan dras till den platsen. Birkaterminalen har bedömts kunna samla resenärerna, och den sammantagna bedömningen är att det är bättre för resenärerna att ha det samlat än att behöva fördela ut det på större delar av hela Södermalm.

Anförande nr 118

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Tack så mycket för svaret! Detta är det närmaste vi i oppositionen i Stockholms stad har kommit en förklaring av vad som är anledningen till att man har landat i det här beslutet. Oavsett hur mycket det skriks i talarstolen är det faktiskt rimligt att man får ställa befogade frågor kring detta. Tack till dig, som ändå tar kritiken på allvar.

Det vi skriver i vårt yttrande är att om en korrekt utredning med tydliga alternativ inte kan redovisas bör frågan lyftas upp till en annan form av beslut. Det vi menar är att det är rimligt att vi, för att kunna ta ställning till detta, får se vad det är för typ av utredning man har gjort och vilka alternativ man har kollat på. Detta är inte en helt orimlig sak för oss att fråga om. Då är det konstigt att majoriteten säger att om någon kommer med ett alternativ är man villig att kolla på det. Det har faktiskt gjorts i projektet, och det är den informationen som borde vara transparent och öppen, som man skriver om i ärendet.

Anförande nr 119

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! De senaste månaderna har jag besökt många skolor runt om i vår stad och pratat med rektorer, lärare, kringpersonal, elever och inte minst de fackliga företrädarna. Jag är enormt stolt över det engagemang och den kunskap som finns i våra skolor och över hur mycket personalen kämpar för att leverera kanske världens bästa utbildning för våra barn och ungdomar.

Samtidigt förstår jag den oro som också finns på våra skolor nu, i och med det tuffa samhällsekonomiska läge som vi befinner oss i. Det är därför vi i dag föreslår kommunfullmäktige att besluta om 102 miljoner kronor extra till skolorna i vår stad. Det är en ökning utöver de 1 100 miljoner som vi lade till, så att säga, i höstens budget, för detta är pengar som behövs ute på våra skolor.

Sedan budgeten presenterades har inflationen fortsatt att stiga och ligger på en hög nivå, vilket har gjort att en del av våra skolor har en riktigt tuff ekonomisk situation. Detta gäller särskilt de skolor som också tappar elever. Det är därför vi, förutom dessa extrapengar, också föreslår ändrade regler för resultatenheter, för att helt enkelt ge våra skolor, men också andra resultatenheter i staden, tid att ställa om sin verksamhet.

Skolan har varit och är fortsatt prioriterad för det rödgröna styret. Vi har inte något år höjt skolpengen i Stockholm med lika många procent som vi gjorde inför 2023, och vi har prioriterat skolan högre än många andra verksamheter. Men vi tvingas också konstatera att kostnadsökningarna är större än på mycket länge och att vi därför måste göra än mer.

När vi i höstas presenterade vår budget föreslog Moderaterna i sin budget ett effektiviseringskrav på 214 miljoner kronor för stadens skolor. I dag påstår Moderaterna att de, i stället för att vilja effektivisera och spara på skolan, skulle ha mer pengar än den nuvarande majoriteten att lägga på skolan. Det är klart att vi är glada att det finns en stor samsyn i den här salen om att mer måste göras. Kanske kan vi i och med detta också hjälpas åt att uppvakta den regering som fortsatt vägrar ta sin del av ansvaret.

Men det blir inte helt seriöst när man lägger fram sådana förslag helt utan finansiering. Det finns nämligen inga förslag på omprioriteringar, utan i det alternativa förslaget till beslut från Moderaterna plockas pengarna helt enkelt ur en central medelsreserv som inte har de här pengarna.

Vi har nu gjort så mycket som vi har kunnat. Vi har i och med det här beslutet prioriterat för att kunna omfördela till skolan i år. Men vi vet samtidigt att kostnaderna kommer att fortsätta vara höga även nästa år. Inflationen gör att pensionskostnaderna kommer att sätta avtryck även i nästa års budget. Detta innebär att vi, eftersom vi ska fortsätta satsa på skolan, även måste förmå regeringen att höja statsbidragen. Staten har möjlighet att jobba med helt andra finansieringslösningar och också andra skattebaser än den kommunala inkomstskatten, som slår lika för alla.

Tyvär har vi en regering som vägrar ta sin del av ansvaret. I dag tar vi vår, och därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Sida 110 (125)

Anförande nr 120

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Liberalerna sätter alltid skolan först, och vi instämmer förstås i det här förslaget till beslut. Men vi sa också tidigt, faktiskt redan när budgeten presenterades, att detta inte är någon historisk miljardsatsning. Det kommer att bli tufft. Det var faktiskt ganska enkelt att se det i siffrorna.

Problemet var att när man gick ut så starkt från den rödgröna majoriteten och sa att vi nu gör en miljardsatsning blev förväntningarna ute på skolorna helt orealistiska. Det vidtogs inga åtgärder, och sedan, i apriluppföljningen, upptäckte en massa rektorer att det inte är någon miljardsatsning utan att det är fråga om besparingar. Detta var mycket olyckligt, för annars hade man kunnat anpassa sin situation något mer än man nu fått möjlighet att göra.

Vi har hela tiden sedan situationen blev tydlig lagt fram olika förslag om hur man kan frigöra medel för stadens skolor. Bland annat har vi sett möjligheter att minska pengar till cykeljourer, cirkularitetscentrum, inrättande av poster som andre vice ordförande och så vidare. Allt sådant har röstats ned.

Men sedan några timmar tillbaka går jag här nästan som på moln eftersom finansborgarrådet nu har sagt att hon faktiskt kan tänka sig att utreda att sänka Sisabs avkastningskrav. Det är ju detta som står i vår reservation, så jag uppfattar det som att det faktiskt är Liberalernas förslag som har majoritet här i salen. Det hade jag inte riktigt förväntat mig när jag vaknade i morse.

Sedan finns det förstås en hel del annat att göra, precis som finansborgarrådet själv var inne på. Vi tycker att de här 102 miljonerna är bra, men det kommer att behövas lite ytterligare pengar. Vi behöver fortfarande täcka upp för friskvårdskostnaderna, som alla partier egentligen hade lovat att man skulle täcka upp för genom central medelsreserv.

Sedan har vi fortfarande den långsiktiga frågan inför 2024–2025. Jag håller gärna med om att det behövs fler statsbidrag. Men det är också så att det är vi här i kommunfullmäktige som ansvarar för finansieringen av våra skolor nästan oavsett vilka förutsättningar vi får, och här finns mer att göra. Titta gärna på fler av de yrkanden som vi har haft så kanske vi på nästa sammanträde kan få ytterligare positiva besked från finansborgarrådet.

Sedan vill jag bara använda mina sista sekunder till att framföra en liten varning. Det kommer också ökade personalkostnader inom LSS och inom äldre nämndens och äldreomsorgens verksamheter, och det kommer vi nog också snart att behöva titta på.

Anförande nr 121

H a n n a W e r n e r (M): Ordförande! En av kommunens viktigaste uppgifter är att eleverna ska ha rätt till en högkvalitativ utbildning oavsett förutsättningar. Redan i höstas såg vi utmaningar i skolornas budget, men trots detta tog inte S-styret höjd för det i sin budget. Detta har lett till att man prognostiserar ett underskott på över 220 miljoner kronor enbart för grundskolan.

Man väljer nu att skjuta till 102 miljoner kronor, vilket vi alla förstår inte räcker när man har ett underskott på 220 miljoner kronor. Vi har redan bevittnat hur anställda inom skolan fått sina tjänster indragna eller blivit förflyttade och hur timanställda inte längre får vara kvar. Detta påverkar direkt Stockholms lärare, som får sämre förutsättningar, och elevernas utbildning.

Moderaterna anser att skolan är en viktig kommunal prioritering och satsning, och därför är vårt förslag att skjuta till 250 miljoner kronor. Detta ger skolledare möjlighet att andas och planera långsiktigt för sin verksamhet utan att ha kniven mot strupen. Eleverna är vår framtid och vårt hopp, och lärarna är en superviktig faktor i detta.

Jag yrkar därmed bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 122

Borgarrådet B j u g g r e n (S): De drygt 200 miljoner som du nämner, Hanna, är mycket riktigt det underskott som prognostiseras i skolornas budgetar. Det är också det underskott som resultatfonderna kommer att kompensera för. Det är alltså inte så att dessa pengar inte finns, utan det är de pengar som man har möjlighet att kompensera för i årets budget. Utmaningen vi står inför är det som inte ryms i resultatfonderna, och det är därför vi jobbar med att man kan gå med underskott två år i rad, helt enkelt.

Men ni pratar nu om våra pengar. Sanningen är att ni ju börjar på minus 200 miljoner i er budget jämfört med vår. Det finns än i dag inga svar på vart ni har trollat bort er egen effektivisering i denna högst påhittade reservation.

Anförande nr 123

H a n n a W e r n e r (M): Jag är glad och stolt över att vi redan i vår höstbudget hade 132 miljoner kronor mer i utbildningspåsen. Sedan har vi faktiskt 900 miljoner kronor i medelsreserven, där ni har 700 miljoner kronor. Där hittar vi alltså det mesta. Svaren finns där, så du får jättegärna läsa det.

Sedan är det precis som Jan säger. Han rabblade upp jättemånga bra exempel, tycker jag, på saker som vi inte styrker som ni har lagt i er budget.

Anförande nr 124

L i n n é a V i n g e (SD): Det är ett tag sedan nu som Stockholms lärare började larma om att kraftiga nedskärningar väntade stadens skolor. Efter många om och men, kan man väl säga, ska vi nu ta ställning till ett beslut om att tillföra inte ens hälften av de medel som krävs för att Stockholms skolor ska gå runt. Lärarna har själva beskrivit det som ett plåster på en blödande halspulsåder. Även om jag kan tycka att stadens lärare, elever och rektorer förtjänar mer än att nått och jämnt gå runt borde detta ändå vara något slags miniminivå, kan jag tycka.

Konsekvenserna av dessa nedskärningar väntas i första hand drabba barn i särskilt behov av stöd. Det är alltså en redan utsatt grupp som nu väntas bli än mer utsatt i Stockholm. Detta oroar mig, för dessa barn förtjänar mer. I Sverigedemokraternas budget satsade vi därför 40 miljoner kronor mer än vänsterstyret på skolan. Vi gick fram med förslag om att öka personalförsörjningen, förbättra lärarnas arbetsvillkor och stärka elevhälsan. Detta är satsningar som hade behövts i dag, för i tider då unga mår allt sämre och kriminaliteten går lägre ned i åldrarna måste vi satsa på skolan. Det är

faktiskt svårt att förstå hur situationen har kunnat bli så pass akut efter inte ens ett läsår med Socialdemokraterna vid makten i Stadshuset. Sida 112 (125)

Men vi sverigedemokrater förstår att Stockholms skolor förtjänar mer än så här. Våra rektorer förtjänar att kunna lägga budgetar som går ihop. Våra lärare förtjänar att komma tillbaka i höst med vetskapen om att deras jobb finns kvar. Och våra elever förtjänar att få det stöd de behöver för att klara skolan.

Vi kommer att yrka bifall till Moderaternas förslag till beslut.

Anförande nr 125

T i n a K r a t z (V) Fru ordförande och kommunfullmäktige! I vår budget i höstas gjorde vi en tydlig prioritering av skolan och förskolan utifrån vad vi då kände till gällande inflationen. Vi visste att det var ett tufft år, men vi lyckades ändå få en historiskt hög schablonhöjning. Och vi trodde att vi skulle klara att hålla ställningarna. Vi Vänsterpartiet pratar inte om satsningar, men vi trodde ändå att vi skulle klara detta. Vi hade och har högre ambitioner än så i längden, men vi lade 5,7 procent och 1 miljard av det reformutrymme vi hade på skolan.

Vi lyfte även vikten av förskolan, och där var schablonhöjningen en tydlig politik för att verkligen stötta tidigt i barns lärande. Möjligtvis är det där de pengar som Moderaterna nu pratar om finns – den satsning vi gjorde där. Vi ser att det är viktigt att komma in tidigt och kunna ge rätt stöd i rätt tid. Detta kommer att ge stadens barn bättre förutsättningar i det långa loppet.

Inflationen har skenat vidare sedan vi räknade på budgeten. Skolornas kostnader har ökat i samma takt, och den utmaning som det minskande elevunderlaget bidrar med blir därmed svårare att hantera. Speciellt vissa skolor har drabbats av ett minskande elevantal. Med det skolpengssystem vi har skapas direkt problem för dessa skolor. Intäkterna minskar betydligt direkt, oavsett om arbetsbördan minskar i samma takt för den lärare som står i klassrummet.

Att vi rödgröna nu kan möta skolornas tuffa ekonomiska situation med en extra höjning av schablonen med 77 miljoner kronor känns riktigt bra. Vi har lyssnat på lärarnas berättelser. Vi vet också att det här är frågor som de har lyft länge. Detta kommer alltså inte först nu, utan här fick de nog. Vi kan nu stärka de kommunala skolorna med 77 miljoner.

Vi hade gärna sett att vi kunnat lägga alla 102 miljonerna på de kommunala skolorna. Det är de som har det stora ansvaret för att det ska finnas bra skolor i hela staden, och det är de som har haft stora kostnader för att vi har sjysta pensionsavtal i staden. Men vi måste ge 25 miljoner kronor till friskolorna. De har redan firat ökade vinster på grund av att vi har det här marknadsskolesystemet i Sverige, och nu kan de fira en gång till. Det känns inte riktigt bra.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 126

H a n n a W e r n e r (M): Ordförande och KF-ledamöter! Jag tänkte egentligen begära replik och ställa en fråga till Emilia, men i och med att hon inte har skrivit upp sig än tänkte jag prova att ställa frågan till dig.

Skolan är som sagt en av kommunens viktigaste uppgifter. Med dagens förslag väljer ni att skjuta till 102 miljoner, men det återstår stora underskott. Mot bakgrund av detta undrar jag lite. Stockholms skolor har alla påverkats olika av omvärldsläget, och vissa är lite mer hårt drabbade än andra. Har vänstermajoriteten försökt att rikta stödet till de skolor som behöver det som mest, eller hur har ni resonerat där? Sida 113 (125)

Anförande nr 127

T i n a K r a t z (V): Vi skulle jättegärna göra det om vi slapp det här med skolpeng, som styr hur vi kan lägga pengar. Det blir ju genom schablonen, och det tvingar oss att också lägga 25 miljoner kronor till skolor som inte har de här problemen. Marknadsskolesystemet drabbar alltså även här snett och vint på alla möjliga sätt. Vi kan se att det har drabbat skolor olika, men i vissa fall blir elevtappet också en extra börda på det hela.

Vi har gjort en höjning av det socioekonomiska beloppet, vilket ändå har underlättat för många skolor som annars nog också hade haft en tuff situation nu. Vi har alltså gjort detta inledningsvis i vår budget. Vi ökade de socioekonomiska omfördelningarna. Det ansvaret tycker jag alltså att vi har tagit. Vi kommer också att följa detta väldigt noga och även säkra upp och se hur vi ska lyckas inför nästa.

Anförande nr 128

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Det var bra att Vänsterpartiet redan när budgeten lades såg att det var tufft. Det var inte riktigt det som sades, dock. Jag har gått igenom alla pressklipp från både presskonferenser om budgetpresentationen och det som hände därefter, och där talades det verkligen om miljardsatsning. Detta var början till två lärare i klassrummet. Det var fler skolsköterskor och fler kuratorer; det var fler av allt. Nu blir det precis tvärtom. Det är faktiskt dessa yrkesgrupper man håller på och varslar på olika sätt. Så jag får nog rätta lite i historieskrivningen där.

Sedan ska jag också passa på att säga att jag yrkar bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen, för det tror jag nämligen att jag glömde i mitt förra inlägg.

Men jag undrar: Ser du också, precis som Wanngård, framför dig att det kommer att bli en massa nedläggningar av skolor nu? Hon sa nämligen tidigare att det är väldigt mycket tomma platser.

Anförande nr 129

T i n a K r a t z (V): Nej, men jag tror att vi väldigt noga måste följa hur det ser ut och hur vi kommer att hantera lokalförsörjningen framöver, naturligtvis. Jag tror inte att vi ska lägga ned några skolor, utan vi kommer att behöva alla skolor. Vi ska satsa på dem och se till att de är bra.

Sedan skulle jag också vilja säga att det ju finns även ett annat hus, riksdagshuset. Där har skolministern också pratat om de enorma satsningar man gjort på skolan medan det faktiskt är så att skolan har fått 12 miljarder mindre, enligt vissa, och ännu mycket mindre, enligt andra. Vi i Stockholm har fått 2 miljarder mindre än tidigare till välfärden från den här regeringen. Jag tror alltså att man även ska vända detta inåt, till det liberala partiet, och fundera på hur man står.

Det är sant att vi lade 1 miljard mer än förra majoriteten, så det är helt rätt att säga, Sida 114 (125) tycker jag. Och vi hade rekordhöga schablonhöjningar. Sedan är läget jätteextremt.

Anförande nr 130

N i k e Ö r b r i n k (KD): Vi vet alla att Stockholms skolor upplever rekordstora kostnadsökningar till följd av den höga inflationen och det svåra ekonomiska läget i Sverige. Det är välkommet att majoriteten nu vidtar åtgärder för att stävja skolans skenande ekonomiska underskott, om än i elfte timmen.

Majoriteten har tidigare stått i talarstolen i den här salen och skyltt ifrån sig på regeringen. Vi ser det som positivt att man nu har hittat tillbaka till grundprincipen att det är Stockholms stad som är ytterst ansvarig för skolorna i Stockholm.

Majoriteten tillför 102 miljoner kronor till schablonen för grundskolan och grundsärskolan, och det är en välkommen resursförstärkning. Men vi tror att detta också hade kunnat genomföras på andra sätt, och vi vill likt Liberalerna utreda frågan om att sänka avkastningskravet på Sisab, som har sett hyresintäkterna öka i takt med att hyresutgifterna för skolan ökat. Att Sisabs intäktsökningar på 273 miljoner korrelerar med att skolorna saknar 250 miljoner noterar vi.

Oavsett detta är den viktigaste frågan att rädda Stockholms elevers skolor och att återställa balansen så att barn, unga och föräldrar kan vara trygga med att barnen ges den undervisning de efterfrågar, behöver och förtjänar. Jag yrkar därför bifall till Liberalernas förslag till beslut med stöd av oss kristdemokrater i kommunstyrelsen.

Anförande nr 131

T i n a K r a t z (V) Jag måste bara fråga. Sisabs avkastningskrav är vad jag vet noll kronor. Hur ska man sänka det?

Anförande nr 132

N i k e Ö r b r i n k (KD): Det är grundprincipen, men som finansborgarrådet var inne på tidigare under interpellationerna vill vi utreda möjligheten att sänka det. Vi ser till exempel att man har fått stora intäktsökningar, 273 miljoner, och vi vill utreda möjligheterna att helt enkelt sänka avkastningskravet och ta de pengarna till undervisningen i stället.

Anförande nr 133

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Kommunsektorns tuffa ekonomiska läge är drivet av både permanenta förändringar i prisläget och tillfälliga effekter på pensionskostnaderna av de senaste årens höga inflation. Inte minst stadens skolor pressas nu från både höger och vänster, mellan vänsterstyret i staden och Tidölaget i regeringen. Att kasta bollen mellan varandra inger inte särskilt mycket förtroende.

Stadens skolor, rektorer och lärare larmar om en ohållbar situation, där behöriga lärare sägs upp på grund av den tillfälliga inflationens effekter på skolornas ekonomi. Regeringen har både råd och ansvar att hjälpa hela landets kommuner att överbrygga en tuff ekonomisk tid. I Sveriges riksdag har Centerpartiet därför också i vårändringsbudgeten lagt fram förslag om en lärarmiljard, som tillförs de skolor som givet sina socioekonomiska förutsättningar har tagit störst ansvar för att anställa

behöriga lärare. I en tid där många skolor riskerar att få säga upp lärare är det just detta vi behöver satsa på. Sida 115 (125)

Men det vilar också ett tungt ansvar på den styrande majoriteten i Stockholm att göra nödvändiga prioriteringar för att den ekonomiska utvecklingen inte ska drabba Stockholms elever. Så som vänstermajoriteten har valt att lägga budget drabbar det mesta av dessa kostnadsökningar skolorna direkt, vilket försätter rektorer i svåra prioriteringssituationer. Efter otydliga besked under våren har vänstermajoriteten nu bestämt sig för att skjuta till 102 miljoner kronor i ökade schabloner för 2023. Men detta räcker inte för att klara kostnadsökningarna för stadens skolor.

Vi lade tidigare i vår fram förslag om att stadsledningskontoret inför tertialrapport 1 skulle återkomma med förslag på ombudgeteringar i stadens budget för innevarande år eller om att använda kommunstyrelsens medel för oförutsedda behov; nu pågår sådana diskussioner. Syftet är att säkerställa att de skolor som riskerar att behöva göra omotiverade besparingar inte ska behöva göra det. Vi menar att schablonhöjningen måste vara tillräcklig och tillfällig för att stadens skolor ska klara detta under 2023 och 2024.

Utöver dessa intäktsstärkande åtgärder finns mer att göra. Stadens skolor hyr i första hand lokaler av Sisab. Styrningen av stadens fastighetsbolag behöver stärkas, och Sisabs avkastningskrav eller omfördelningskrav och ökade intäkter behöver ses över för att säkerställa att stadens eget bolag inte har hög avkastning på bekostnad av skolpengen. Det är välkommet att majoriteten nu också verkar öppna för en sådan diskussion.

Inte minst måste staden centralt också ta itu med höga kostnader för konsulter och onödig administration. Vi i Centerpartiet gjorde också en sådan prioritering i vårt budgetförslag för innevarande år. Inte minst finns det en hel del att göra när det gäller ökade it-kostnader.

Jag yrkar därför på beslut i enlighet med Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 134

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tycker att det är bra att det finns en så stor enighet i den här salen om att det är viktigt att vi prioriterar skolan och utbildningen. Det är också bra att det finns en så rörande gemensam övertygelse om att vi ska jobba med hyreskostnadssidan. Jag är nämligen helt säker på att den typen av utmaningar mot lagstiftningen om hur vi använder skolpengen och ser till att skolpengen stannar hos skolan och eleverna är helt nödvändig. Men det är också en balansgång där staden riskerar att få smäll på fingrarna, så jag tror att det är bra. Ju mer enighet vi kan ha i den här salen om att utmana lagstiftningen, desto bättre.

Vi har nu den senaste tiden sett uträkningar som visar att om vi bara kunde behålla den del av skolpengen som motsvarar det uppdrag som hemkommunen har som huvudman och ansvarig för alla elever skulle vi ha råd med kanske 400 fler lärare med samma pengar som redan finns på plats. All den oro som vi nu står inför skulle alltså faktiskt vara försvunnen om vi bara hade möjlighet att fördela skolpengen efter behov och inte lät den gå till vinstutdelning. Jag hoppas att alla dessa uttalanden också kommer att visa att ni från oppositionen, som har vägar rakt in i Sveriges regering, även tar fajten om att ge oss rätt att fördela skolpengen efter behov och inte lika oavsett ansvar.

Sedan kan jag inte låta bli att kommentera hela frågan om Sisab. Faktum är att Sisab i dag inte ger någon utdelning till moderbolaget, tvärtom. Sisab har fått godkänt att gå med underskott eftersom de givetvis också drabbas av ökade räntekostnader. Vi har självkostnadsfinansiering mellan Sisab och utbildningsförvaltningen – det läggs alltså inte på något emellan. Det var annorlunda på den tiden då Sisab hade ett större bestånd som man hyrde ut till andra aktörer till marknadsmässiga priser, något som den tidigare majoriteten effektivt avslutade genom att sälja ut en stor del av våra skollokaler. Man minskade alltså Sisabs möjligheter att balansera kostnader mot andra inkomster. Det är alltså ett sent uppvaknande, men välkomna in i matchen!

Anförande nr 135

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! I ditt förra inlägg, Emilia, pratade vi budgetar och den budget som Moderaterna lade. Jag vill påminna om att Moderaterna faktiskt lade en budget med 132 miljoner kronor mer än vänstermajoriteten för 2023.

Du pratade om effektiviseringar. Ja, självklart – Moderaterna tycker generellt sett alltid att man ska sträva efter effektiviseringar i alla verksamheter. Men vi måste också se till omvärldsläget. Det vi har gjort nu i kommunstyrelsen i vår reservation är att vi har förhållit oss till er budget. Det finns mer pengar i den centrala medelsreserven, så vi har dels höjt schablonen, dels plockat pengar från den centrala medelsreserven så att vi får ihop dessa 250 miljoner kronor som grundskolan säger att de behöver för att kunna fortsätta att bedriva sin verksamhet.

Anförande nr 136

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag måste säga att debatten blir lite förvirrad. De 250 miljoner som redovisas som underskott i månadsrapporten är de pengar som tas ur resultatfonden. Det innebär att dessa pengar inte är problemet. De finns redan. Det vi pratar om är vad vi kan göra utöver det, och utöver detta tillskjuter vi nu 102 miljoner.

När det gäller Moderaternas oppositionsbudget lade ni till 132 miljoner, men ni effektiviserade också bort 214 miljoner. Det blir ett minus jämfört med den budget som vi lade fram. Givet hur kostnadsläget ser ut kan man bara vara tacksam för att Moderaternas oppositionsbudget inte gick igenom. Med Moderaternas budget här och Tidöregeringens slakt av statsbidragen hade det blivit ännu mycket tuffare för Stockholms skolor. Det hade inte varit en kul situation.

Anförande nr 137

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag är fortfarande väldigt glad över att ni ändå vill se över hur Sisabs avkastningskrav ska se ut. Jag håller med om att det är på noll kronor, och jag tror att det möjligtvis är ordet ”sänka” som är ett problem här. Det skulle kunna stå ”se över”. Kan vi då enas om den formuleringen? Det är väl väldigt bra om vi börjar utreda det redan nu så att vi har det klart tills vi sedan ska lägga budgeten. Det vore väl bra? Jag går med på att byta ut ordet ”sänka” till ”översyn”.

Anförande nr 138

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Vi har lite medskick med sådant vi vill ha ut av varandra, kan man säga. Jan Jönsson vill se en översyn av hur vi kan använda mer av

hyressidan för att påverka skolans kostnadsutveckling. Vi vill gärna diskutera det. Vi vill ha Jan Jönssons hjälp att få Sveriges regering att se över lagstiftningen så att vi faktiskt kan se till att elevpengarna, skolpengarna, går till våra lärare och våra elever och inte ut i svarta vinstutdelningshål. Jag tänker att vi kanske kan mötas här, och jag ser fram emot en sådan diskussion!

Anförande nr 139

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Jag tänkte så här på sista sammanträdet före sommaren ge lite beröm till majoriteten, för jag tycker att det här är ett lysande förslag. Det är jätteviktigt att de här familjerna får del av höjningen av bostadstillägget. Man borde faktiskt se över detta i lagstiftningen framöver så att också personer som uppbär försörjningsstöd får del av ett sådant här stöd. Det var det korta budskap jag hade. Jag tycker att det här är ett mycket, mycket bra initiativ.

Anförande nr 140

Rashid Mohammed (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Det är glädjande att kommunfullmäktige kommer att fatta beslut i detta ärende i dag. Som Jan Jönsson sa är det ett ekonomiskt läge med stigande allmän prisnivå och kraftigt ökande levnadskostnader för många hushåll. I och med detta har riksdagen infört ett tidsbegränsat tilläggsbidrag inom bostadsbidraget riktat till barnfamiljer med låga inkomster.

Mot bakgrund av detta föreslår den rödgröna majoriteten att barnfamiljer som har rätt till det i regeringens förslag tidsbegränsade förstärkta tilläggsbidraget inom bostadsbidraget får avräkna tilläggsbidraget vid beräkning av ekonomiska bistånd efter prövning enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen under förutsättning att riksdagen fattar beslut i enlighet med regeringens förslag. Riksdagen förväntas fatta beslut om förslaget i vårändringsbudgeten, alltså den 20 juni 2023.

Vi i majoriteten anser att barnfamiljer som har rätt till det tidsbegränsade tilläggsbidraget inom bostadsbidraget gynnas, vilket ger dem en högre disponibel inkomst och förväntas stärka barnens rättigheter enligt barnkonventionen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 141

Borgarrådet Lindhagen (MP): Ordförande! Jag vill bara säga tack till Jan Jönsson för de vänliga orden. Jag tror att vi behöver mer av att ibland enas över partigränserna för att se vad vi kan göra för de människor i samhället som har det allra tuffast. Här handlar det också om barn som far väldigt illa i den ekonomiska situation vi har med ökande matpriser och så vidare. Det slår hårt mot familjer.

Det känns därför väldigt bra att vi kan ta det här steget och att det finns en samsyn kring vikten av att värna barns situation i Stockholm över många partigränser.

§ 36 Motion om en överdäckningsstrategi

Anförande nr 142

Jonas Nadebo (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi i Centerpartiet vill ju, som många av er redan vet, bygga vår stad högt och tätt och spara grönytor och parker. Vi vill bygga nära kollektivtrafiken för att inte bygga in bilberoende, och vi

vill nyttja redan hårdgjorda ytor i stället för att knapra våra grönområden i kanten. Vi vill dessutom läka de sår som mången infrastruktur gör i stadsväven. Många stora bilvägar och järnvägsspår skär genom staden och skapar barriärer som gör att vi inte kan bygga ihop vår stad. Sida 119 (125)

Vi vill att Stockholm ska arbeta utifrån en överdäckningsstrategi för att på det sättet både skapa fler bostäder och läka ihop stadsdelar. Kanske kan delar av överdäckningarna också bli parker och grönområden för att ge tillbaka lite grönska till stockholmarna och till stadens djur.

Jag blir glad över att finansborgarrådet delar vår uppfattning att överdäckningar är en viktig metod för att bygga över barriärer, genomdriva en offensiv stadsutvecklingspolitik och bygga samman Stockholm. Men samtidigt blir jag lite ledsen när de olika förvaltningarna och kontoren inte riktigt ser samma möjligheter utan bara slår ned på hinder och ibland ger uttryck för riktiga missförstånd.

Stadsbyggnadskontoret, till exempel, tror att syftet med en strategi är att ge svar på hur en överdäckning ska gå till byggnadstekniskt. Men strategin är ju ett styrdokument som ger oss möjligheter att peka ut behov och tydliggör stadens mål och ambitioner – ett stöd för oss politiker och tjänstemän när det gäller att dra upp de visionära bilderna och penseldragen för hur Stockholm ska se ut i framtiden utan att lägga oss i de byggnadstekniska detaljerna.

En strategi skulle också kunna sätta ramar, så att lärdomar från tidigare projekt tas med till kommande projekt. Exempelvis har vi lärt oss av projektet i Hagastaden att även rätt komplexa överdäckningar, med många aktörer, kan ge riktigt goda resultat. Redan 2021 konstaterades att Hagastaden beräknades gå med betydande överskott, tack vare lägre utgifter och högre inkomster än man först hade beräknat.

Drar man lärdom av detta innebär det att man inte bara behöver se på varje överdäckning som dyr och omöjlig, vilket ibland är en bild som stadsbyggnadskontorets svar ger uttryck för. Med den inställningen riskerar det att inte bli några fler överdäckningar i Stockholm.

Överdäckningen i Hagastaden har också visat att det går att bygga både högt och lätt. Nej, jag sa inte fel. Jag sa inte ”tätt”; jag sa ”lätt”. Man har byggt i trä för att klara de tekniska utmaningar som överdäckningen har inneburit på vissa platser. Som sakupplysning kan jag säga att vi faktiskt också har lämnat in en motion om en träbyggnadsstrategi – något som många andra städer har men som vi inte har i Stockholm.

Jag vill yrka bifall till Centerpartiets reservation och till motionen.

Anförande nr 143

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag tycker att det är intressant att vi pratar om det här. Min förvaltning, trafiknämnden, har naturligtvis läst igenom detta och delar uppfattningen att överdäckningar kan vara väldigt positiva för att överbrygga barriärer. Jag vet inte hur många här som minns Södergatan, som gick från Medborgarplatsen till Söder Mälarstrand, som sedan kunde byggas över.

Det finns dock en del regler och lagstiftning, inte minst från Trafikverket, som komplicerar detta, men det försöker vi naturligtvis se över hela tiden. Trafikkontoret är med i det som kallas Centralstaden, en överdäckning som man vill göra vid Centralen, där Jernhusen, Trafikverket och Stockholms stad gemensamt försöker skapa mer yta genom att överdäcka. Sida 120 (125)

Detta är alltså ett bra initiativ, men vi behöver säkerställa att säkerheten inte äventyras.

Anförande nr 144

J o n a s N a d d e b o (C): Det är just säkerhetsaspekterna som vi skulle kunna ta hänsyn till i en sådan här strategi. Jag vet att det har blivit komplexare och svårare på många ställen, men inte på alla ställen. Vi har inte farligt gods på våra tunnelbanespor, till exempel, och där skulle vi kanske kunna se att överdäckningar är möjliga.

Jag är också glad att du tar upp det här med Söderledstunneln. Gatan hette nämligen Södergatan innan det blev tunnel. Detta projekt jobbade man med i många etapper under ett helt decennium, och så blev överdäckningen klar 1991. Det var ett projekt som säkert krävde både visioner, mod och resurser men som vi i dag är väldigt tacksamma för att man genomförde.

Vi ser att det finns fler sådana här platser, till exempel Nynäsvägen. Där skulle man kunna läka ihop olika stadsdelar för att få se det här. Då måste man ha en strategi så att man vet att man sakta men säkert jobbar sig mot detta så att vi får en bättre sammanhängande stad.

Anförande nr 145

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag är inte lika arg den här gången – bra, va?

Jag tycker att detta i grunden är en väldigt bra motion; jag håller med i sak. Om E18 hade överdäckats, inte bara med Rinkebyterrassen och Tenstaterrassen, hade vi kunnat möjliggöra tusentals nya bostäder. Vi hade också kunnat slippa den fysiska barriär som E18 utgör mellan Hjulsta och Tensta och Rinkeby och öppna upp mot Järnvälfältet. Som Hökarängsbo tycker jag att en överdäckning av Nynäsvägen utgör ett drömläge. Det vore helt fantastiskt för Söderort.

Problemet med överdäckning är som bekant att det är extremt dyrt. Hagastaden är ett exempel på hur extremt höga markvärden gör att man kan få ihop kalkylen över huvud taget. Även om projektet i sin helhet går plus vittnar också de extremt höga hyresnivåerna och det faktum att det nästan inte finns några hyresrätter alls utan bara väldigt dyra bostadsrätter om problematiken.

Jag ser dock motorleder och den typen av asfalterade ytor som vår kanske viktigaste markreserv framöver, men precis som finansborgarrådet slår fast i sitt svar är det otroligt mycket komplexiteter. Olika platser måste bedömas från fall till fall, och väldigt mycket hänger på markvärdena.

Men jag skulle vilja skicka med ett litet önskemål. Jag vet inte om stadsmiljöavtalen fortfarande finns kvar, men det vore fantastiskt om regeringen kunde bidra till att vi får ihop de här kalkylerna, till exempel genom att omvandla motorleder till stadsgator eller boulevarder eller genom att helt enkelt överdäcka dem. Men det får jag nog fortsätta drömma om, tänker jag.

Jonas Naddebo (C): Jag får både ris och ros här i talarstolen, och vi får väl se om det kommer någon överdäckningsstrategi. Vi tror i alla fall att det skulle vara väldigt nyttigt för staden att ta ett samlat grepp om dessa frågor.

Precis som Clara vill vi också gärna bygga bort barriärer på Järva. Vi har föreslagit Järvastaden, där vi vill bygga ihop Rinkeby med Kista. Det skulle verkligen vara ett lyft för Järva om man kunde investera i både kollektivtrafik, bostäder, skolor och idrottsanläggningar på det sättet som är vår ambition.

När det gäller att se på överdäckningarna från fall till fall, som förvaltningarna skriver i det här fallet, blir det ofta ekonomiskt utmanande. Jag tror att med en sådan strategi kan man också titta på huruvida externa aktörer tillsammans med stadens förvaltningar kan jobba med dessa delar.

Det finns internationella exempel där man har byggt över en bred trafikled som har överdäckats och omvandlats till park. Den heter Klyde Warren Park och ligger i Dallas. Det är ett projekt som har samfinansierats med privata och offentliga medel och där man har involverat fastighetsägare och stadsutvecklare som har ett stort intresse av att få ökade fastighetsvärden i områdena. På det sättet kan man bredda finansieringsgrunden för sådana överdäckningar.

Vi har många olika platser som vi skulle kunna se på, såsom Klarastrandsleden norr om den planerade Centralstaden, det vill säga hela spårområdet ända upp till Karlberg. Det skulle vara väldigt fint om man kunde bygga bostäder där. Andra förslag är spårområdena norr och söder om Årstabroarna, Stadsgårdsleden, Nybodadepån och Nynäsvägen, som flera har nämnt här.

Trots att det finns utmanande regler som sätter käppar i hjulet på den här nivån måste vi tillåta staden att fortsätta att utvecklas, och det måste ske på de hårdgjorda ytorna om vi ska kunna spara våra gröna lungor och parker. Vi måste tänka bredare och större, och vi måste våga ha visioner för hur vi ska skapa den framtida gröna staden.

Jag vill ytterligare en gång yrka bifall till vår motion.

Anförande nr 147

Borgarrådet W ed i n (M): Ordförande! Jag tänkte kort instämma i mycket som står i motionen. Det är föredömligt att Jonas Naddebo och Centerpartiet driver på i detta, för det är ett nödvändigt och viktigt perspektiv på hur staden kan utvecklas.

Vi menar att överdäckning kan vara en väldigt bra lösning för att bland annat skapa framkomlighet, minska buller och möjliggöra att fler ytor i staden kan användas mer effektivt. Samtidigt slår vi i Moderaterna fast att det blir förbaskat dyrt ibland, inte minst när Stockholm växer.

Det är väldigt bra och tacksamma saker som Jonas tar upp utifrån regler som kan bli enklare, och det är ytterst välkommet. Men vi måste alltid prioritera rätt projekt, och överdäckningar måste vara ekonomiskt hållbara och försvarbara när vi väl gör dem. Därför yrkar jag bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen och borgarrådsberedningen.

Anförande nr 148

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu ska vi prata om Ågesta friluftsområde och det konstsnöspår som anlagts där. I oktober 2018 fattade idrottsnämnden beslut om att genomföra anläggandet av ett konstsnöspår. Det blev direkt en succé, och Stockholms Skidförbund med flera skidklubbar vittnade om detta. Succén var så stor att det blev trångt i spåren. Den grönbå majoriteten gav därför i uppdrag till idrottsförvaltningen att fortsätta att utreda möjligheten att utöka de 2,1 kilometer som det är i dag till 5 kilometer, som var ursprungsplanen.

I oktober 2022 fick vi ta del av förvaltningens förslag efter utredningen, men där presenterades tyvärr bara en kortare utvidgning till 3 alternativt 4 kilometer. Det är faktiskt en ambitionsminskning, men vi vill få till det riktiga skidspåret. Efter majoritetsskiftet blev det upp till den nya majoriteten att budgetera för Ågesta, och vi blev såklart besvikna när vi tog del av budgeten där det inte fanns några medel avsatta för att förlänga konstsnöspåret. Det är en stor förlust för stockholmarna, det är en stor förlust för alla skidfantaster och det är en stor förlust i och med att det inte ger möjlighet till utveckling för de skidklubbar som är verksamma där i dag.

Staden bör i större omfattning satsa på våra natur- och friluftsområden, och ett av dem är ju Ågesta. Därför yrkar jag bifall till vår motion.

Anförande nr 149

F r i d a B e n g t s s o n (S): Ordförande! Vi från majoriteten är mycket glada över att konstsnöspåret i Ågesta är så omtyckt och nyttjas av så många, särskilt som det var vi som under vår förra mandatperiod fattade beslutet att lägga det nuvarande spåret.

Som boende i Farsta och dessutom längdskidåkningsamatör är jag själv lite extra glad åt det faktum att det går att ta buss från centrum direkt till spåren. Med skidorna under armen och pjäxorna i ryggsäcken kan jag sedan traska några få meter till spåret för att ta mina varv innan jag tar bussen tillbaka.

Det är såklart inte perfekt eller färdigt för det. Jag har också sett konsekvenserna av att många upptäckt glädjen med samma spår som jag. Det går hårt åt spåren, och ibland kan jag absolut sakna att få ta ut svängarna lite och åka lite mer inne i skog. Det vore också skönt att få lämna ifrån mig min ryggsäck i ett låst skåp i stället för att släpa med mig den i både uppförs- och nedförsbackar.

Jag tycker dock att det är viktigt att poängtera ett par saker. Då spåren är populära är de samtidigt beroende av ett gott och regelbundet underhåll för att hålla, vilket fungerar bra för de två spår som finns i dag. När det finns natursnö spåras också 6 kilometer för klassisk åkning, och tack vare bra hantering och planering av arbetet med konstsnö kan jag i dag få en lika lång säsong som mina föräldrar i Norrland. I vintras gick det att åka så länge som till mitten av april.

Vi ser att Ågesta redan i dag har många besökare men har stort potential att utvecklas, och idrottsförvaltningen genomför tillsammans med förvaltningskontoret en behovsanalys för området. I den ingår bland annat att se över behovet av en

servicebyggnad samt förslag om genomförande av etapperna 2, 3 och 4, som innebär en stegvis förändring om 3, 4 och till sist 5 kilometer på det befintliga spåret. Sida 123 (125)

Budgeten fastställs inte här och nu, så ingen av oss kan säga hur den kommer att se ut. Med detta sagt finns det ett stort behov för praktiskt taget alla typer av idrottsanläggningar, och då måste förstås alla projekt vägas mot varandra. Det ekonomiska läget gör det heller inte enklare för staden att bygga ikapp bristen.

Så länge kommer vi ändå att få fortsätta att glädjas över närheten till spåret och kompensera med att ta ett par extra varv med skorna på ryggen i de fina spår som redan finns. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 150

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag får väl sätta upp ett varningens finger: Lita inte på alltför långdragna utredningar från idrottsförvaltningen! Det gjorde vi, och det blev knappt ens en tummetott. Jag tror att ni behöver gå in med lite vilja och lite politik på det här området för att faktiskt få detta att hända. Vi hade en utredning som pågick från 2018 till 2022. Det var fyra förlorade år, då vi inte fick till någon utvidgning av spåret. Det är ju inte så himla bra.

Sedan säger du att olika projekt ska vägas mot varandra, Frida Bengtsson. Då blir man ju ännu mer orolig – kommer du verkligen att prioritera ditt älskade skidspår, eller måste du när det väl kommer till kritan välja någonting annat? Vi vet ju alla att era investeringsramar är ganska tajta, eftersom ni ska göra allt i egen regi.

Anförande nr 151

F r i d a B e n g t s s o n (S): Det är roligt att du säger det där om egen regi, Jonas Naddebo. Det är klart att vi har lite olika bild av vad som kostar mest, men den frågan ska vi väl inte diskutera just nu.

Precis som du sa hade ni under fyra år möjligheten att göra det här. Det är också så att den upphandling som gjordes under vår förra mandatperiod innebar en möjlighet till förlängning av spåret med befintlig upphandling. En fråga till er blir då varför ni inte valde att göra avrop från det avtal som fanns med det företag som byggde spåret. Det avtalet löpte ju ut förra året, och det krävs en ny upphandling om man ska förlänga det.

Anförande nr 152

F r i t z L e n n a á r d (M): Jag ska fatta mig kort och inte förlänga debatten i onödan. Jonas Naddebo föredrog på ett föredömligt sätt den gemensamma hållningen från våra olika partier. Vi verkar ju också alla vara väldigt överens om hur lyckade de här konstsnöskidspåren har varit. Inte minst vittnar den stora användningen av spåren om hur lyckat detta har varit. Skidklubbarna är också väldigt tydliga med att de vill se en förlängning av spåren. Det har Moderaterna stått bakom sedan 2016, och vi står fortfarande bakom att vi vill förlänga spåren till 5 kilometer. Med det yrkar jag bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 153

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Tänk att vi får debattera längdskidåkning i kommunfullmäktige! Det är helt underbart. Det är ju den

finaste sport som finns. Jag har njutit så många varv på konstsnöspåret och ibland på hela golfbanan. Det blir 8 kilometer, inte 6 kilometer, Frida Bengtsson. 8 kilometer är det!

Sida 124 (125)

Hur som helst vore det underbart om vi fick till den här förlängningen. Jag kan lova er att det är fullt av folk i det här konstsnöspåret, även om det är en regnig förmiddag i januari eller mars. Och det är inte bara vi som ränner runt och tycker att det är kul att köra fort som är där. Det är skolor som kommer dit. Det kommer folk på skidor ifrån Skidförbundet. Det är en massa barn som åker runt. Det är äldre, och det är yngre.

Skidåkning är en helt fantastisk motions- och träningsform. Vid en förlängning till 5 kilometer skulle det här bli det enda hyggligt långa spåret i Stockholmsregionen med konstsnö. Den gångna säsongen har dessutom de som jobbat med spårdragningen varit helt fantastiskt skickliga. Det är vi inte heller vana vid i Stockholm.

Det här är mycket angeläget, och det förstår ni av min passion här. Jag hoppas att ni kan genomföra det som vi dessvärre inte lyckades med. Jag vet att borgarrådet Karin Ernlund hade en jättehög ambition att få till förlängningen, men tyvärr funkade det inte. Jag kan bara verkligen hoppas att ni nu tar vid och grejar det här, så att vi får njuta av 5-kilometersrundor i konstsnöspåren. Jag yrkar bifall till vår gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

(A n d r e v i c e o r d f ö r a n d e n : Det är härligt att höra att det i alla fall finns några som har en passion för vintersporter, även om jag inte delar den.)

Anförande nr 154

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag delar verkligen engagemanget för skidskytte i tv-soffan. Det kan jag säga. Det är en väldigt bra vintersport.

Det ska erkännas att man kan bli bortdribblad i utredningar, som jag lyfte ett varningens finger för. Det finns en risk att ni blir det precis som vi. Vi kunde inte leverera det som vi egentligen ville leverera. Jag erkänner att det inte är någonting som jag är stolt över.

Däremot har ni nu möjligheten. Men då hänvisar ni till ytterligare en utredning. Vi kanske får 3 kilometer om fyra år och 4 kilometer om åtta år. Jag tror att ni också borde göra som vi gör, det vill säga klämma till med ett 5-kilometersspår, och se till att vi verkligen får till det här, så att vi kan upprätthålla det som idrottsklubbarna och Stockholms skidförbund önskar. Vi lade de här resurserna för investering i vår budget för 2023, och jag skulle vilja se att även vänstermajoriteten vågade prioritera det inför 2024. Ni kan också gärna redovisa vad ni har talat om med Stockholms skidförbund och skidklubbarna.

Vi har lyft fram ett annat exempel i skidskyttefrågans anda. Det kom ju ett medborgarförslag om att utreda om Lövsta skulle kunna bli Stockholms första skidskyttearena. Denna förfrågan ville ni inte ens utreda, vilket jag tyckte var väldigt tråkigt. Vi var för att titta på de möjligheterna och inte lägga detta direkt i papperskorgen.

Jag yrkar fortfarande bifall till vår motion, för jag tror att den om den bifölls skulle kunna leda till bättre och fler möjligheter att åka skidor i Stockholm.

F r i d a B e n g t s s o n (S): Ordförande! Jag har bara en kort liten replik angående det här med att dra 5 kilometer på en gång. Jag tar till mig det du säger om att vi ska hålla vakt så att den utredning som vi hänvisar till inte drar ut på tiden, Jonas Naddebo. Men jag vill också säga att det finns en poäng med att förlänga spåret i de etapper som faktiskt har funnits i planen, med 2, 3 och 4 kilometer, så att det nu blir 3 kilometer först. Men man behöver också se över servicebyggnaderna; ju fler som rör sig där, desto större behov blir det av det också. Allting hänger ju ihop.

Anförande nr 156

J o n a s N a d d e b o (C): Det här innebär ju att ni sänker ambitionerna jämfört med oss, Frida Bengtsson. Ni säger att man först kommer att ta etapp 2, som kan genomföras om fyra år, och sedan etapp 3, som kan genomföras om åtta år. Jag tror att vi behöver ha högre ambitioner. Detta har ju blivit otroligt uppskattat och är verkligen en succé. Jag förstår att man behöver ha servicebyggnader och de här bitarna också. Men jag skulle vilja se att ni fick in detta i er investeringsram, eftersom den ändå verkar vara nästan oändlig varenda gång ett idrottsärende kommer upp. Då kan ni väl klämma in de här dryga 50 miljonerna? Det kan väl inte vara så farligt, eftersom det är så många miljarder som rullar hos er. Jag tycker att ni borde göra det, och jag tycker att ni borde lämna svar till skidklubbarna. Hur ser ni på Ågestas utveckling? Ska ni lägga detta i utredningsmalpåse, eller ska ni ta tag i det? Gör det till 2024!